
Miljøgodkendelse

Husdyrbruget på Frihedslund, Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby

Miljøgodkendelsen til:
CVR-nummer: 24245543
Jarlfonden
Sæbyvej 60
4291 Ruds Vedby

Dato for gyldighed: 29. september 2010

Miljøgodkendelse

Kalundborg Kommune meddeler godkendelse til en produktion omfattende 1.070 årssøer, 25.000 smågrise (7,2-32,3 kg), 700 polte (32,3-102 kg) og 7 heste svarende til 397,19 dyreenheder på ovenstående ejendom. Godkendelse er gældende fra annonceringen den 29. september 2010.

Kalundborg Kommune finder, at svineholdet på Sæbyvej 60 kan drives på en miljømæssig forsvarlig måde.

Miljøgodkendelsen gives på vilkår, der har til hensigt at beskytte det omgivende miljø, herunder vilkår for virksomhedens drift, indretning og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af de oplysninger der er givet i forbindelse med ansøgningen, samt gældende vejledninger og oplysninger der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Godkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af virksomheden og en vurdering af virksomhedens miljøforhold.

Baggrund

Landboforeningen Gefion indsendte den 19. december 2008 ansøgning om ændring af svineproduktionen på ovennævnte ejendom. Virksomhedens grunddata fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Virksomhedens data.

Bedriftens adresse	Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby
Ejendomsnummer	3260016572
Matrikelnumre	1a Frihedslund Hgd., Sæby
Listebetegnelse	§ 12 – anlæg til produktion over 250 DE
CVR-nummer	24245543
P-nummer	1003096400
CHR-nummer	12500
Ejer	Jarlfonden, Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby
Kontaktperson	Forvalter Frank Thulsted

Gammel Høng Kommune har i 2006 meddelte kapitel 5 miljøgodkendelse til 990 årssøer, 28.340 smågrise (7,2-33 kg), 600 polte (33-102 kg) og 7 heste svarende til 397,34 dyreenheder. Ejeren ønsker at ændre produktionen til 1.070 årssøer, 25.000 smågrise (7,2-32,3 kg), 700 polte (32,3-102 kg) og 7 heste svarende til 397,19 dyreenheder.

I forbindelse med ændringen anvendes de eksisterende bygninger på ejendommen.

Projektet er omfattet af lovbekendtgørelse nr. 1486 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af 4. december 2009 (Husdyrgodkendelsesloven), og Kalundborg Kommune skal afgøre, om det ansøgte kan gennemføres uden væsentlig indvirkning på miljøet.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1 Grundvilkår

- 1.1 Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger om husdyrbruget, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt godkendelsen vilkår. Eventuelt ejerskifte eller ændringer i data skal meddeles til Kalundborg Kommune.
- 1.2 Husdyrbruget godkendes til et dyrehold på maksimalt dyreenheder, der fordeler sig på 1.070 årssøer, 25.000 smågrise (7,2-32,3 kg), 700 polte (32-102 kg) og 7 heste.
- 1.3 Afgangsvægten på smågrisene må varieres mellem 25 og 35 kg så længe årsproduktionen holdes inden for 127,02 dyreenheder smågrise godkendelsen indeholder.
- 1.4 Antallet af polte der produceres årligt kan variere mellem 650 og 750 så længe ejendommens samlede årsproduktion holdes inden for de godkendte antal dyreenheder.
- 1.5 Bedriften skal underrette Kalundborg Kommune, når den fulde produktion er nået.

2 Husdyrbrugets anlæg

Drift af anlægget

Stalde

- 2.1 Renovering af stalde skal udføres jf. Byggeblad 102.09-22 omhandlende valg af materialer.

- 2.2 Stald 1-6 skal indrettes i overensstemmelse med skemaet:

Staldnr.	Dyr	Antal	Stier	Staldtype	Suppl. teknologi
Stald 1 - eksisterende	Løbe/drægtige søer	797	388	Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	Gyllekøling med effekt på 20 %
Stald 2 - eksisterende	Løbe/drægtige søer	273	200	Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	66 % direkte udbringning
Stald 3 - eksisterende	Diegivende søer	1.070	356	Kassestier – delvist spaltegulv	
Stald 4 - eksisterende	Smågrise	25.000	4.500	Toklimastalde – delvist spaltegulv	
Stald 5 - eksisterende	Polte/slagtesvin	700	175	Delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	
Stald 6 - eksisterende	Heste	7	7	Fast gulv	

- 2.3 Staldanlæggets gyllekanaler i drægtighedsstalden (1.009 m² i stald 1) drives med gyllekølingsanlæg. For at opnå reduktion i ammoniakemissionen på 20 %, skal

der i gennemsnit over året køles med 14,4 kW/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 31,4 kW.

- 2.4 Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer/år og være forsynet med timetæller på varmepumpen. Gennemsnit skal varmepumpens faktiske driftstid være 2.540 timer pr. år. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i egenkontrol-journalen.
- 2.5 Gyllekølingsanlægget skal monteres og drives i overensstemmelse med fabrikantens anvisninger. Der skal monteres timetæller og separat el-måler på varmepumpe. Alle tilfælde af driftsstop og årsag skal noteres i driftsjournalen. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstartes automatisk. Anlægget skal mindst 1 gang årligt efterses af sagkyndig og nødvendige reparationer/justeringer foretages.

Ventilation

- 2.6 Renholdelse og service af husdyrbrugets ventilationssystem skal minimum foregå årligt og tidspunktet fremgå af egenkontrol-journalen.

Rengøring og overbrusning

- 2.7 Tidspunkter for vask af stalde skal fremgå af egenkontrol-journalen.

Foder

- 2.8 Der må ikke forekomme oplag af foder på anlægget, som kan give anledning til forurening af jord, vandløb eller grundvand.
- 2.9 Der må ikke forekomme oplag af foder på anlægget, som kan give anledning til forurening af jord og vandmiljø.
- 2.10 Der skal minimum 1 gang årligt udarbejdes foderplaner, hvori ejendommens anvendelse af fasefodring, tilsætning af fytase og forbedre foderudnyttelse fremgår. Foderplanerne skal kunne fremvises ved tilsyn.
- 2.11 Type 2 korrektionsfaktor vedrørende råprotein må for søerne højst være 0,97 beregnet efter 2005/2006 normer med følgende formel: " $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,5 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$ "
- 2.12 Fosforindholdet i foderet til søerne må maksimalt indeholde 4,65 g P pr. FE. Der skal en gang årligt laves en beregning af det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FE i sofoderet. Beregningen skal kunne forevises ved tilsyn. Beregningen skal foretages enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger eller ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger. Dokumentation i form af blandeforskrifter, indlægssedler, etc. skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Energi

- 2.13 Husdyrproduktionens elforbrug skal minimum aflæses hvert kvartal og forbruget noteres i egenkontroljournalen.

Vand

- 2.14 Der skal anvendes bimåler til opgørelse af husdyrproduktionens vandforbrug. Vandforbruget aflæses hvert kvartal og noteres i egenkontrol-journalen.

Spildevand

- 2.15 Vaskevand fra rengøring af staldene skal opsamles i gyllebeholder og herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- 2.16 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester samt grisetransportvogn og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

Driftsforstyrrelser eller uheld

- 2.17 Der skal foreligge en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- 2.18 Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- 2.19 Beredskabsplanen skal være tilgængelig på ejendommen, og kendt af husdyrbrugets ansatte.

Kemikalier

- 2.20 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 2.21 Eventuel brændstofpumpe skal sikres, så den ikke kan aktiveres utilsigtet.

Gødningsproduktion og håndtering

- 2.22 Såfremt der ved en eller flere af gyllebeholderne etableres fast pumpeudstyr, skal påfyldning af gyllevogne ske på befæstet læsseplads. Eventuelt spild på læssepladsen skal ledes til opsamlingsbeholder og derefter tilbage i gyllebeholderen.

- 2.23 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 19 husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen i så fald kan afbrydes.
- 2.24 Opbevaring af kompostlignende husdyrgødning i markstak, skal placeres mindst 100 meter fra beboelse.
- 2.25 Udmugningstidspunkter for dybstrøelse skal anføres i egenkontroljournalen. Kun 1/3 af dybstrøelsen må anbringes på møddingspladsen, mens resten skal udbringes direkte fra stald til mark.

Påvirkning og gener fra husdyrbruget anlæg

Ammoniak

- 2.26 *Markstakke må ikke placeres nærmere end 50 meter fra naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Disse områder fremgår af kortbilag 2.*
- 2.27 *Markstakke må ikke placeres nærmere end 300 meter fra naturområder, der ligger inden for Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Disse områder fremgår af kortbilag 2.*

Lugt

- 2.28 Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Transport

- 2.29 Alle planlagte transporter til og fra ejendommen skal som hovedregel begrænses til hverdage i tidsrummet 06.00 – 18.00. Undtagelser fra hovedreglen omfatter f.eks. markarbejde i højsæsonerne, herunder i forbindelse med høst og gylleudbringning.
- 2.30 Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

Støj

- 2.31 Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- 2.32 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag Kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage Kl. 18-22 (1 time)	Alle dage Kl. 22-7 (½ time)	Alle dage Kl. 22-7
Lørdag Kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag Kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdage Kl. 7-18 (8 timer)		

55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
----------	----------	----------	----------

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Støv

2.33 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Skadedyr

2.34 Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.

2.35 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Husdyrbrugets affald

2.36 Virksomhedens medicinaffald, veterinære affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkomne og bortskaffes efter reglerne om ikke-genanvendeligt farligt affald og klinisk risikoaffald i kommunens regulativ for erhvervsaffald.

3 Husdyrbrugets arealer

Lokalisering af arealer

3.1 Miljøgodkendelsen meddeles til de anførte udbringningsarealer. Såfremt andre arealer ønskes anvendt til udbringning, skal dette anmeldes til kommunen.

Drift af arealer

3.2 Der skal ved tilsyn kunne fremvises mark- og gødningsplaner for de seneste 5 år som dokumentation for den anvendte husdyrgødning på udbringningsarealerne.

Håndtering af gylle

3.3 Omrøring af gylle i opbevaringsanlæg i forbindelse med udbringning må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.

3.4 Udbringning af gylle skal koncentrereres over så kort tid så muligt, det vil sige nogle få uger således, at lugtgenerne er så kortvarige så muligt.

3.5 Såfremt det ved udbringning af gylle opstår lugtgener som tilsynsmyndigheden vurderer er væsentlige for de omkringboende, kan tilsynsmyndigheden stille krav om at udbringningen ikke må foregå på lørdage samt søn- og helligdage.

Påvirkning og gener fra husdyrbruget anlæg

Fosfor

3.6 Af udbringningsarealets 329,6 ha skal 273,2 ha have fosfortal mindre end 6, heraf 204,8 ha med fosfortal mindre end 4.

3.7 Der skal ved tilsyn kunne fremvises fosfortalsanalyser, der maksimalt er 5 år gamle.

- 3.8 Der må maksimalt udbringes husdyrgødning eller anden organisk gødning til ejendommens udbringningsarealer med et fosforoverskud svarende til 7,3 kg P/ha.

Nitrat

- 3.9 Der må maksimalt udbringes organisk gødning til arealerne med et dyretryk på de 1,37 dyreenheder/ha. Alternativt skal der indsendes en Farm-N-udvaskningsberegning, der viser, at udvaskningen ligger under det maksimalt tilladte niveau.

4 Husdyrbrugets ophør

- 4.1 Ved bedriftens ophør skal der indsendes en plan til tilsynsmyndigheden, der beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af tilsynsmyndigheden.

5 Husdyrbrugets egenkontrol

- 5.1 Egenkontrol-driftjournalen skal som minimum indeholde:
- Årlig opgørelse af antallet af dyreenheder, fordelt på typer af dyr og vægtintervaller, samt dokumentation herfor i form af udskrifter fra bedriftsløsning, CHR-registret eller lignende.
 - Oplysninger om udbringningstidspunkter og afgrødetyper i form af mark- og gødningsplaner, der dokumenterer, at gødningen udbringes i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.
 - Kopi af gødnings- og forpagtningsaftaler for de seneste 3 år, inkl. det indeværende år.
 - Oplysninger om væsentlige driftsforstyrrelser eller uregelmæssigheder, der har – eller kan have miljømæssig betydning. Der redegøres for type omfang og afhjælpende foranstaltninger.
 - Herudover krav til egenkontrollen stillet i godkendelsens øvrige vilkår.
- 5.2 Bedriften skal indtænke BAT i den daglige drift. Driftherre skal ved tilsyn redegøre for ejendommens gennemførte og planlagte BAT-tiltag. Herunder tiltag til bedre management samt reduktion af ressourceforbrug og affaldsproduktion.

Øvrige bestemmelser

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra miljøgodkendelsens datering. Det vil sige, at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været udnyttet helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud, og den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, bortfalder. Naturlige produktionsudsving betragtes i den sammenhæng ikke som kontinuitetsbrud.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser og hvis disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Driften af arealerne må ikke ændres på en måde, der kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse af ændringen.

Husdyrbruget er omfattet af § 39 i Husdyrgodkendelsesloven. Efter denne paragraf kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis virksomhedens drift medfører væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold.

Der gøres desuden opmærksom på Husdyrgodkendelseslovens § 52. Heraf fremgår, at den ansvarlige for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening, straks skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor.

Afgørelsen er ikke afhængig af ejendommens ejerforhold, og en eventuel anden ejer er forpligtet af afgørelsen.

Kommunen skal endvidere gøre opmærksom på, at det er ansøgers ansvar at indhente eventuelle dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i godkendelsen er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. husdyrgodkendelseslovens § 40. Det betyder, at tilsynsmyndigheden som udgangspunkt ikke kan stille nye krav til driften før der er forløbet 8 år med mindre.

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger,

- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Tilsynsmyndigheden skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage godkendelsen op til revurdering. Første revurdering skal foretages dog efter 8 år.

Offentlighedsfaser

I perioden 3. februar 2010 og frem til 19. februar 2010 sendte Kalundborg Kommune udvidelsesprojektet i offentlig annoncering.

Der indkom i offentlighedsfasen ingen bemærkninger til projektet.

I perioden 6. august 2010 til 17. september 2010 sendte Kalundborg Kommune et udkast til miljøgodkendelse i høring hos naboer, parter og andre der havde onmodet om et udkast i forbindelse med den indledende annoncering.

I forbindelse med høringen havde ansøger enkelte bemærkninger, der er behandlet i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Klagevejledning

Afgørelser efter husdyrloven kan påklages til Miljøklagenævnet, jf. husdyrlovens § 76, stk. 1. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen offentliggøres, jf. § 79, stk. 1.

Godkendelsen vil blive offentliggjort i Kalundborg Nyt og Ugebladet Vestsjælland i uge 39 og Kalundborg Kommunes hjemmeside den 29. september 2010. Klager skal indgives skriftligt til Kalundborg Kommune senest 4 uger fra offentliggørelsen.

Klagefristen er den 27. oktober 2010 kl. 14.00

Kommunen giver ansøger besked, hvis der indkommer klager over afgørelsen og sender klagen videre til Miljøklagenævnet efter klagefristens udløb.

Kommunens afgørelser kan jævnfør husdyrlovens § 84 påklages af afgørelsens adressat, miljøministeren, og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt Sundhedsstyrelsen. Endvidere er en række foreninger og organisationer klageberettigede jævnfør husdyrlovens § 85 - § 87.

Det skal bemærkes, at et projekt godt kan igangsættes, selvom der klages over afgørelsen, med mindre Miljøklagenævnet tillægger klagen opsættende virkning for projektet. Dette sker på ansøgers egen regning og risiko. Det følger af § 81, stk. 1., at miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en tilladelse, godkendelse eller dispensation efter loven.

En tilladelse, der indeholder vilkår til sikring af de landskabelige værdier, jf. husdyrlovens § 27, stk. 1, nr. 3, eller vilkår om placering af gyllebeholdere, jf. husdyrlovens § 27, stk. 2, har dog opsættende virkning med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter endelig afgørelse, jf. husdyrlovens § 90. Fristen regnes fra annonceringsdatoen.

Husdyrlovens retningslinier for klage og søgsmål vedlægges i bilag 6.

Godkendelse udarbejdet af

Frederik Weinreich

Agronom

Direkte 59 53 52 47

frederik.weinreich@kalundborg.dk

Vedlagt er:

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Uddrag fra Husdyrloven vedr. klage og søgsmål

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til følgende:

Landboforeningen Gefion, att.: Ann Frost, E-mail: af@gefion.nu

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2, 4180 Sorø, E-mail: sjl@sst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø E-mail: dn@dn.dk

Friluftsrådet ved Caroline Seehusen, Buerupvej 4, 4450 Jyderup, E-mail: kuca@mail.tele.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, E-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Lokalafdelingen af Danmarks Sportsfiskerforbund, E-mail: knud.lis@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, E-mail: natur@dof.dk

Lokalafdelingen af Dansk Ornitologisk Forening, E-mail: kalundborg@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, E-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Miljøcenter Roskilde, Ny Østergade 7-11, 4000 Roskilde, E-mail: Post@ros.mim.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1651 København V, E-mail: ae@aeraadet.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark ved Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup

E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 København K, E-mail: fbr@fbr.dk

Uddrag fra husdyrgodkendelsesloven vedr. klage og søgsmål

Kapitel 7

Klage og søgsmål

§ 76. Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 78, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til det Miljøklagenævn, der er nedsat i henhold til lov om miljøbeskyttelse.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af miljøministeren i medfør af § 65 og afgørelser truffet af miljøministeren i medfør af §§ 50, 51 og 53 i sager, hvor ministeren har besluttet at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser i medfør af § 65.

§ 77. § 102, § 104, stk. 1 og 2, og §§ 105, 106 og 109 i lov om miljøbeskyttelse finder tilsvarende anvendelse ved Miljøklagenævnets behandling af sager efter § 76.

Stk. 2. Klage til Miljøklagenævnet indgives skriftligt af de klageberettigede efter §§ 84-87 til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om klagenævnets sammensætning og virksomhed ved behandlingen af sager i henhold til denne lov.

§ 78. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der enkeltvis er af mindre betydning for beskyttelsen af natur, miljø og landskab, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 79. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen eller beslutningen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 2. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

§ 80. En klage over et påbud eller forbud efter § 39 eller § 42 eller over en afgørelse efter § 50 eller § 51 har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 2. En klage over et påbud eller et forbud, jf. § 39 eller § 42, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal efterkommes straks, jf. § 59, har dog ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 3. Miljøklagenævnet kan beslutte, at en klage over et påbud eller forbud, jf. § 39 eller § 42, skal have opsættende virkning, uanset at kommunalbestyrelsen har besluttet, at en klage ikke skal have opsættende virkning, jf. § 59, stk. 2.

§ 81. En klage over en tilladelse efter § 10, godkendelse efter §§ 11, 12 eller 16 eller dispensation efter § 9 har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 indebærer ingen begrænsninger i Miljøklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse, godkendelse eller dispensation.

Stk. 3. En tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter § 11 eller § 12, der indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, må ikke udnyttes før klagefristens udløb. En klage over tilladelser efter § 10 eller godkendelser efter § 11 eller § 12, der indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

§ 82. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at visse tilladelser eller godkendelser ikke må udnyttes inden for klagefristen, og at en klage skal have opsættende virkning.

§ 83. Når klage indgives til kommunalbestyrelsen, underretter kommunalbestyrelsen straks adressaten for den afgørelse, der klages over, om klagen.

§ 84. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages af

- 1) afgørelsens adressat,
- 2) miljøministeren og
- 3) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Miljøministerens afgørelser kan påklages af

- 1) afgørelsens adressat og
- 2) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 3. Sundhedsstyrelsen kan påklage afgørelser efter kapitel 3. Sundhedsstyrelsen kan endvidere tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af loven.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.

§ 85. Danmarks Fiskeriforening kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb, søer eller havet.

Stk. 2. Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb og søer.

Stk. 3. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser, når væsentlige beskæftigelsesmæssige interesser er berørt.

Stk. 4. Forbrugerrådet kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser i det omfang, de er væsentlige og principielle.

§ 86. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 61.

Stk. 2. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 61, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 87. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3.

Stk. 2. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 88. Miljøklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

§ 89. En afgørelse i en klagesag skal indeholde en frist for afgørelsens efterkommelse. Når der foreligger særlige forhold, kan det dog bestemmes, at afgørelsen skal efterkommes straks.

§ 90. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Ændring af husdyrproduktionen på Frihedslund Læregård, Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby

Resumé

Godkendelsen indeholder vilkår for virksomhedens drift, indretning og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af de oplysninger, der er givet i forbindelse med ansøgningen, samt gældende vejledninger og oplysninger, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Kalundborg Kommune finder, at svineproduktionen på Sæbyvej 60 kan drives på en miljømæssig forsvarlig måde.

Beskrivelse af projekt

Husdyrbruget ønskes ændret fra 990 søer, 28.340 smågrise (7,2-33 kg), 600 polte (30-102 kg) og 7 heste svarende til 397,3 DE til 1.070 søer, 25.000 smågrise (7,2-32 kg), 700 polte (32-102 kg) (eget opdræt) og 7 heste svarende til 397,2 DE.

Ændringen af dyreholdet foregår i eksisterende bygninger.

Ejendommen råder over ca. 423 ha ejede og forpagtede arealer. Heraf bruges ca. 330 ha til udbringning af husdyrgødning. Resten af arealerne benyttes til brak eller afgræsning i forbindelse med MVJ-ordninger. For nærmere beskrivelse og vurdering af husdyrbrugets arealer henvises til kapitel 3.

Ammoniak

Ændringen af dyreholdet er omfattet af det generelle krav om 20 % reduktion af NH₃-tab fra stald og lager. Reduktionen opnås ved hjælp af det gyllekølingsanlæg, der allerede er installeret i drægtighedsstalden og ved foderkorrektioner. Med de anvendte tiltag lever anlæggets emission endvidere op til miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionskrav for eksisterende stalde.

Anlægget ligger ca. 600 meter fra Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Der sker ingen merbelastning af naturområder i habitatområdet og anlægget samlede påvirkning af habitatområdet vurderes ikke at være væsentlig.

Anlægget vurderes endvidere ikke at påvirke øvrige naturområder væsentligt.

Nitrat – overfladevand

Af de ejede og forpagtede arealer ligger ca. 316,7 ha i nitratklasse 0 og 12,9 ha i nitratklasse 3. Reduktionsprocenten er beregnet til 97,5 %, hvilket svarer til et maksimalt husdyrtryk på 1,37 DE/ha. Det reelle husdyrtryk er 1,21 DE/ha dermed mindre end hvad nitratklassen foreskriver.

Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde eller indsatsplaner for nitratfølsomme indvindingsområder.

Fosfor

Alle ejendommens udbringningsarealer ligger i afvandingsoplande, der er sårbare for fosforudvaskning. Det er beregnet ud fra fosfortalsanalyser udtaget i 2005, at ejendommens fosforoverskud kan være 2.427 kg P/år. Med anvendelse af foderoptimering er fosforoverskuddet beregnet til 946 kg P/år, hvilket er mindre end hvad fosforklasserne foreskriver.

Lugt

Der ligger ingen naboer inden for de beregnede lugtgenegrænser til nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone. Anlæggets lugtmission vurderes derfor ikke at påvirke omgivelserne væsentligt.

Indholdsfortegnelse

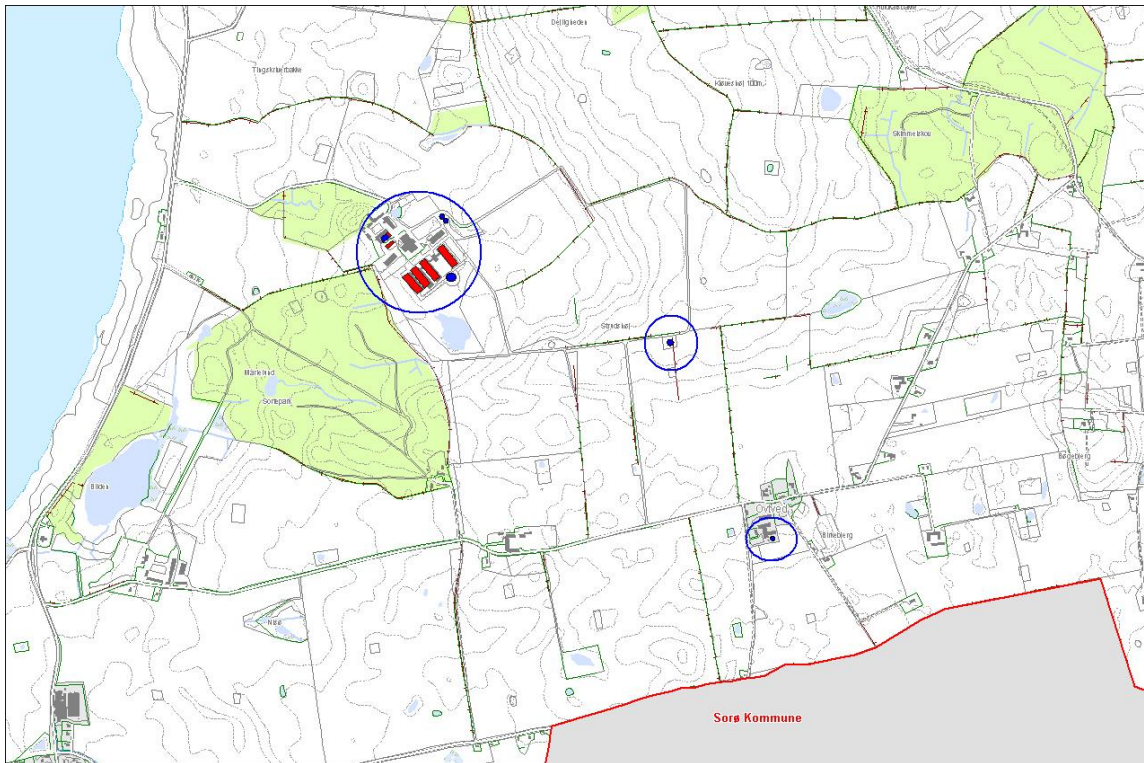
1 Grundforhold	5
1.1 Husdyrbrugets lokalisering og planforhold	5
1.1.1 Varetagelse af de landskabelige værdier	6
1.2 Produktion og gennemførelse	7
1.3 Biaktiviteter	8
2 Husdyrbruget anlæg	9
2.1 Indretning af anlægget	9
2.2 Fastsættelse af BAT-niveau for husdyrbrugets anlæg	9
2.3 Drift af anlægget	11
2.3.1 Indretning af stalde	11
2.3.2 Ventilation	15
2.3.3 Rengøring og overbrusning	16
2.3.4 Foder	16
2.3.5 Energi	18
2.3.6 Vandforbrug	20
2.3.7 Spildevand	21
2.3.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	21
2.3.9 Olier og kemikalier	22
2.4 Gødningsproduktion og –håndtering	23
2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget anlæg	25
2.5.1 Ammoniak	25
2.5.2 Lugt	31
2.5.3 Transport	33
2.5.4 Lys	33
2.5.5 Støj	34
2.5.6 Støv	35
2.5.7 Skadedyr	35
2.6 Husdyrbrugets affald	36
3 Husdyrbruget arealer	38
3.1 Lokalisering af udbringningsarealer	38
3.1.1 Lokalisering i forhold til naturområder	39
3.2 Drift af husdyrbrugets arealer	42
3.2.1 Sædskifte	42
3.3 Gødningshåndtering	43
3.4 Udvaskning fra husdyrbrugets arealer	44
3.4.1 Fosfor	44
3.4.2 Nitrat	45
3.4.3 Udvaskning i forhold til habitatområder	47
4 Husdyrbrugets ophør	51
5 Alternative muligheder	52
6 Forslag til egenkontrol	53
7 Offentlighedsfaser	55
7.1 Inddragelse af offentligheden	55
7.2 Nabokommunehøring	56
7.3 Partshøring	58
8 Bilagsoversigt	59

1 Grundforhold

Indledningsvis gennemgås husdyrbruges lokalisering, den ønskede produktion og gennemførelse af projektet.

1.1 Husdyrbrugets lokalisering og planforhold

Husdyrbrugets anlæg ligger ca. 3 km. nordvest for Ruds Vedby og ca. 1.000 m øst for Tissø, jævnfør oversigtskortet i figur 1.1, hvor lokaliseringen af ejendommens anlæg er markeret. Der er placeret en gyllebeholder på marken ca. 1.000 meter øst for ejendommen. Derudover anvendes en gyllebeholder på Mariehøj, Ougtvadvej 6 ca. 1,5 km sydøst for ejendommen.

Figur 1.1: Lokalisering af husdyrbrugets anlæg med angivelse af beholder på marken og på Mariehøj.

Anlæggets placering i forhold til de i Husdyrgodkendelseslovens kapitel 2 listede afstandskrav er angivet i tabel 1.1. For nærmere beskrivelse og vurdering af husdyrbrugets anlæg henvises til kapitel 2.

Tabel 1.1: Afstande fra anlæg til de i kapitel 2 listede afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jævnfør kapitel 2 i husdyrloven
Nabobeboelse	660 meter	50 meter
Byzone/område udlagt til boligformål	1.850 meter	50 meter
Ikke almene vandforsyningsanlæg	> 100 meter	25 meter
Almene Vandforsyningsanlæg	> 100 meter	50 meter
Vandløb, dræn og søer*	> 15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	Ca. 750 meter	15 meter
Levnedmiddelvirksomhed	> 500 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom**	Ca. 25 meter	15 meter
Naboskel	Ca. 90 meter	30 meter
Naturområder omfattet af HGL § 7	> 300 meter	300 meter

* Det er ejers ansvar, at nyanlæg placeres mere en 15 meter fra dræn eller at eventuelle dræn rørlægges.

** Afstandskravet gælder kun ved etablering af et anlæg og ikke ved udvidelse i eksisterende anlæg.

Vurdering og vilkår

Husdyrbrugets anlæg overholder afstandskravene i Husdyrgodkendelseslovens kapitel 2.

For vurdering af miljøpåvirkningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer henvises til kapitel 2 og 3. Kommunen finder det væsentligt, at ejendommen indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for afgørelsen.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt godkendelsens vilkår. Eventuelt ejerskifte eller ændringer i data skal meddeles til Kalundborg Kommune.*

1.1.1 Varetagelse af de landskabelige værdier

Ejendommen er beliggende i beskyttelsesområde (Jf. Regionplantema på Danmarks Miljøportal) og i område med større uforstyrrede landskaber.

Ejendommen ligger i rekreativt besøgsområde, der også er udpeget som kulturmiljø. Ejendommen ligger uden for områder med særlig geologisk værdi, kirkeomgivelser og kystnærhedszonen.

Ejendommen ligger inden for skovbyggelinien.

Ejendommen ligger uden for klitfredningslinier, strandbeskyttelseslinier, sø- og åbeskyttelseslinier, kirkebyggelinier og fortidmindebeskyttelseslinier.

Ejendommen er beliggende i område, hvor skovrejsning er uønsket.

Nærmeste fredede område ligger ved Tissø ca. 1.000 m fra ejendommen.

Ved skovbrynet ca. 90 m vest for staldbygningerne er der flere beskyttede sten-/jorddiger. Nærmeste lavbundsområde på ca. 0,9 ha ligger ca. 100 m nord for staldene. Arealet er ikke okkerklassificeret.

Nærmeste § 3-beskyttede vandløb ligger ca. 135 m nord for poltestalden (inde i skoven).

Der ligger en række mindre § 3 naturområder inden for en afstand af 1.000 meter fra anlægget. Det drejer sig om 19 søer, 1 eng og 1 mose. Mosen ligger endvidere inden for Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken

Vurdering og vilkår

Anlægget ligger i et beskyttet landskabsområde, der er udpeget på baggrund af herregårdlandskabet, som strækker sig langs den østlige side af Tissø. I beskyttelsesområdet kan der kun opføres bygninger, der er nødvendige for landbrugsdriften. I henhold til husdyrgodkendelseslovens krav til varetagelse af de landskabelige hensyn vil der dog i et vist omfang kunne forventes vilkår til udformningen af nye produktionsbygninger. Der lægges derfor i kommunens landskabelige vurdering af den ansøgte ændring af produktionen vægt på, at der ikke opføres nye bygninger i forbindelse med ændringen.

Det vurderes, at det eksisterende anlæg ligger nedsænket i det kuperede landskab. Anlægget ligger skjult bag skov mod vest og syd, mens landskabet rejser sig og skjuler anlægget mod

øst. Det vurderes derfor at anlægget ligget fint indpasset i landskabet og ikke strider mod de landskabelige interesser.

Byggebeskyttelseslinierne vurderes at have underordnet betydning for projektet, når der ikke opføres nye bygninger.

Inden for 1.000 meter af anlægget ligger en række § 3-områder samt Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Selve anlægget ligger ikke inden for naturområder, hvorfor anlægget ikke vurderes at påvirke naturområderne fysisk. Den miljømæssige påvirkning af naturområderne behandles i afsnit 2.5.1 og 3.1.1.

1.2 Produktion og gennemførelse

Den tidligere Høng Kommune meddelte i 2006 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Sæbyvej 60. Den eksisterende miljøgodkendelse blev meddelt i henhold til miljøbeskyttelseslovens¹ kapitel 5.

Da der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse af husdyrbruget efter husdyrgodkendelsesloven omfatter denne miljøgodkendelse derfor det samlede husdyrbrug. Den nuværende og den ansøgte produktion er angivet i hhv. tabel 1.2 og 1.3.

Tabel 1.2 Husdyrbrugets nuværende produktion.

Husdyrart	Antal	Vægt (kg)		DE
		Indgang	Udgang	
Årssøer	990	-	-	230,24
Smågrise	28.340	7,2	33	148,01
Polte	600	33	102	15,41
Heste	7	-	-	3,68
DE i alt				397,34

Tabel 1.3 Husdyrbrugets ansøgte produktion.

Husdyrart	Antal	Vægt (kg)		DE
		Indgang	Udgang	
Årssøer	1.070	-	-	248,84
Smågrise	25.000	7,2	32,3	127,02
Polte	700	32,3	102	17,65
Heste	7	-	-	3,68
DE i alt				397,19

Driftsherre ønsker muligheden for at variere afgangsvægten på smågrisene mellem 25 og 35 kg samt evt. variere antallet af polte efter behov, f.eks. mellem 650 og 750 uden at ejendommens samlede dyrehold overstiger de godkendte antal dyreenheder.

Driftsherre har oplyst, at godkendelsen ønskes udnyttet så snart denne foreligger.

Vurdering og vilkår

I forbindelse med projektet sker ændringerne i de eksisterende staldbygninger. Det er kommunens vurdering, at ændringerne af anlægget er af en karakter, der ikke kan isoleres. I henhold til miljøklagenævnets afgørelse nummer MKN-130-00050 af 13. marts 2009 vurderes ændringen derfor at kræve udarbejdelse af en ny godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12 for hele husdyrbruget frem for et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse efter

¹ Lov nr. 358 om miljøbeskyttelse af 6. juni 1991.

miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Endvidere skal kommunen godkende anlægget og arealerne ud fra det beskyttelsesniveau og de retningslinier der fremgår af husdyrgodkendelsesloven. Dette kræver, at hele produktionen vurderes og inddrages i godkendelsen.

Kommunen vurderer, at de mindre produktionsudsving ansøger ønsker mulighed for, ikke har væsentligt betydning for anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Husdyrbruget godkendes til et dyrehold på maksimalt 397,19 dyreenheder, der fordeler sig på 1.070 årssøer, 25.000 smågrise (7,2-32,3 kg), 700 polte (32-102 kg) og 7 heste.*
- Afgangsvægten på smågrisene må varieres mellem 25 og 35 kg så længe årsproduktionen holdes inden for de 127,02 dyreenheder smågrise godkendelsen indeholder.*
- Antallet af polte der produceres årligt kan variere mellem 650 og 750 så længe ejendommens samlede årsproduktion holdes inden for de godkendte antal dyreenheder.*
- Bedriften skal underrette Kalundborg Kommune, når den fulde produktion er nået.*

1.3 Biaktiviteter

Der er halmfyr på ejendommen, der leverer varme til boliger og stalde. Herudover leverer gyllekølingsanlægget varme til staldene.

Vurdering og vilkår

Det fremgår af afsnit 2.2.4 at det årligt bruges 750 bigballe i halmfyret. Dette svarer til ca. 5.400 GJ, hvilket omregnes til 0,17 MW. Halmfyr under en effekt på 1 MW er ikke godkendelsespligtige. Der stilles derfor ikke vilkår til ejendommens halmfyr.

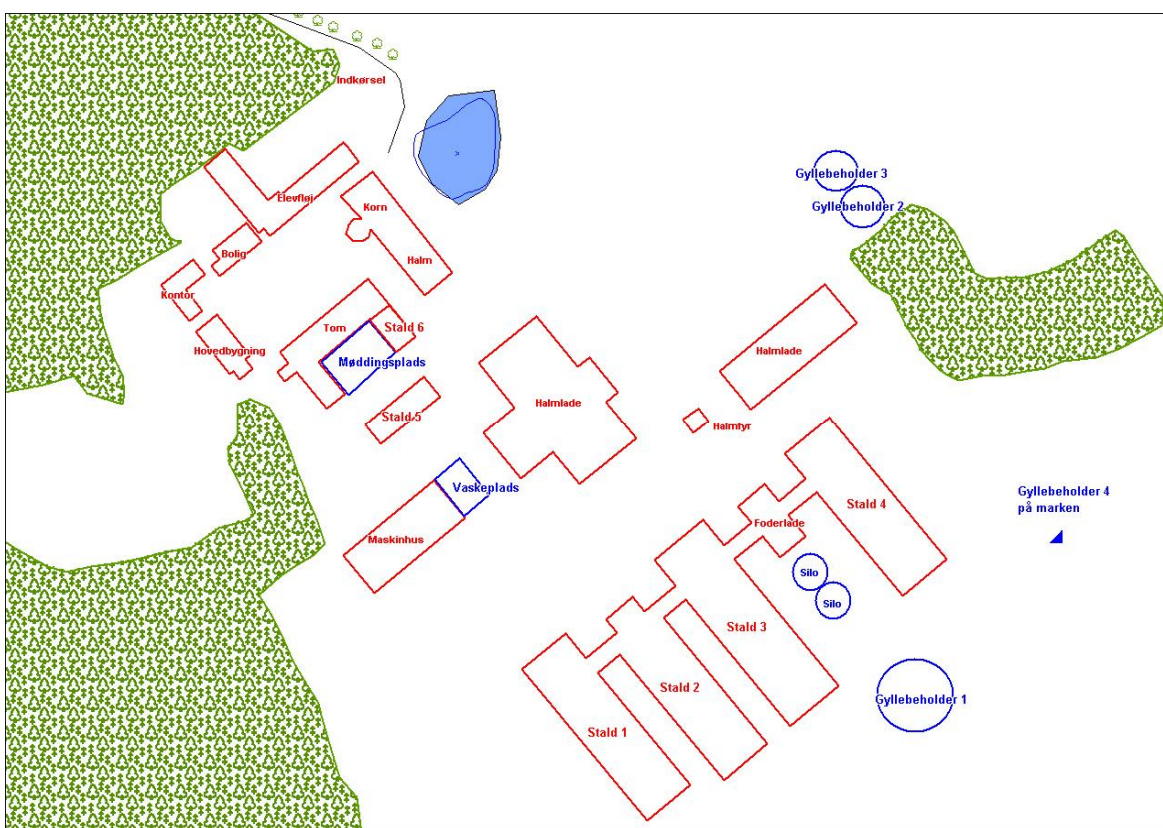
2 Husdyrbruget anlæg

Dette kapitel omhandler anlæggets indretning og drift samt en beskrivelse af anlæggets påvirkning af det omkringliggende miljø.

2.1 Indretning af anlægget

Ændringen af dyreholdet sker i det eksisterende anlæg på ejendommen. Ejendommen består af mange forskellige bygninger, hvoraf ca. 9.500 m² anvendes til stalde. De resterende erhvervsbygninger anvendes til foderopbevaring, lade, maskinhus og lignende. Derudover findes der 3 gyllebeholdere på selve anlægget. Derudover er der to gyllebeholdere tilknyttet produktionen dels placeret frit på marken og dels på ejendommen Mariehøj. Placeringen af de enkelte bygninger og opbevaringsanlæg kan ses på oversigtstegningen i figur 2.1.

Der henvises endvidere til ansøgers vedlagte situationsplan.

Figur 2.1: Oversigtstegning over husdyrbruget bygninger. Staldene og gyllebeholdere er nummereret.

Vurdering og vilkår

De miljømæssige konsekvensberegninger af udvidelsen er foretaget på baggrund den oplyste placering af eksisterende bygninger.

2.2 Fastsættelse af BAT-niveau for husdyrbrugets anlæg

I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse skal der foreligge en redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af de bedste teknikker for den givne produktionsgren (BAT). Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal der redegøres for følgende punkter vedrørende husdyrbruget anlæg:

- Godt landmandskab

- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
 - Foder
 - Staldindretning
 - Forbrug af vand og energi
 - Opbevaring af husdyrgødning

Der er i forbindelse med ansøgningen redegjort for anvendelse af BAT indenfor de enkelte punkter ovenfor. Dette vil blive inddraget og vurderet i de efterfølgende afsnit.

Miljøstyrelsen har i forlængelse af husdyrgodkendelsesloven udarbejdet en række vejledende BAT-emissionsniveauer, der vurderes at være opnåelige for de enkelte produktionsgrene. Emissionsniveauerne er primært beregnet for etablering af nye stalde på gyllesystemer, men for enkelte produktionsgrene fastsættes ligeledes et proportionalt emissionsniveau, der er opnåeligt for eksisterende stalde.

Der er i forbindelse med ansøgningen redegjort for at anlægget lever op til den beregnede proportionelle emissionsgrænser for de eksisterende stalde. Ansøger har valgt at nedbringe anlæggets ammoniakemission ved anvendelse af gyllekøling og foderoptimering af søerne samt en bedre foderudnyttelse for poltene. Fosforemission har ansøger valgt at nedbringe ved anvendelse af foderoptimering af søerne.

Vurdering og vilkår

Et væsentligt element i forbindelse med BAT er proportionalitetsprincippet, hvor omkostningerne for anvendelse af de bedste teknikker holdes op mod produktionsomkostningerne fra den enkelte produktionsgren. Dette sættes op mod den nuværende og fremtidige indretning af det konkrete anlæg. F.eks. vil etableringsomkostninger til BAT-indretning i store nye anlæg ofte være mindre per produceret dyr end ved ombygning af eksisterende stalde, da eksisterende stalde har en kortere afskrivningstid og måske ikke oprindeligt er bygget til anvendelse af et BAT-system.

Der er i det konkrete tilfælde tale om et eksisterende anlæg, hvor der sker mindre justeringer af dyreholdet. Da der ikke er tale om større reovering af staldene, er det kommunens vurdering, at ejendommens anlæg skal leve op til miljøstyrelsens vejledende emissionskrav til eksisterende stalde. Kommunen finder for det konkrete anlæg ikke anledning til at tilsidesætte de beregninger af proportionalitet miljøstyrelsen har foretaget som grundlag for beregningen af emissionsniveauet.

Anlæggets beregnede ammoniakemissionsniveau fremgår af tabel 2.1. Det fremgår at anlæggets ammoniakemission skal nedbringes med 711 kg N/år i forhold til ansøgningsnormen for at leve op til emissionsgrænseværdien.

Tabel 2.1: Beregning af anlæggets ammoniakemissionsniveau ud fra miljøstyrelsens vejl. grænseværdier.

Dyr	Ansøgningsnorm		Proportionelt emissionskrav	
1.070 søer	3,87 kg N/so	4.141 kg N/år	3,35 kg N/so*	3.586 kg N/år
25.000 Smågrise	0,0831 kg N/gris	2.078 kg N/år	0,0793 kg N/gris**	1.982 kg N/år
700 polte	0,429 kg N/svin	300 kg N/år	0,343 kg N/svin***	240 kg N/år
7 heste	12,6 kg N/hest	88 kg N/år	12,6 kg N/so****	88 kg N/år
Samlet		6.607 kg N/år		5.896 kg N/år
Reduktionskrav				711 kg N/år

*Normen er, at 70 % af søerne går i drægtighedsstier (749 dyr) og 30 % i farestald (321 dyr). 25,5 % af drægtighedsstierne er dybstrøelse og ikke omfattet af emissionsgrænserne (191 dyr). Miljøstyrelsens vejledende

emissionskrav på 3,01 kg N/årsso/år gælder således for 879 årssøer, hvilket giver 2.646 kg N/år. Hertil kommer emissionen fra dybstrøelsesdelen på 940 kg N/år. Samlet giver det et emissionskrav på 3,35 kg N/so.

** Grisene har ændret vægtinterval (7,2-32,3 kg), hvilket giver en korrektionsfaktor på 1,1167. Det vejledende emissionskrav på 0,071 kg N/gris/år bliver med korrektion til 0,0793 kg N/gris

*** Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende emissionskrav for polte. I ansøgningen er poltene indsat som slagtesvin med vægtinterval på 32,3-102 kg. Beregnes emissionsniveauet for poltene som for slagtesvin giver det med en korrektionsfaktor på 0,98 en emission på 0,343 kg N/ gris.

**** Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet reduktionsberegninger for hestestalde

Anlæggets beregnede fosforemissionsniveau fremgår af tabel 2.2. Det fremgår at anlæggets fosforudskillelse skal nedbringes med 556 kg P/år i forhold til frit teknologivalg for at leve op til emissionsgrænseværdien.

Tabel 2.2: Beregning af anlæggets fosforemissionsniveau ud fra de vejl. grænseværdier..

Dyr	Ansøgningsnorm		Proportionelt emissionskrav	
Søer	24,9 kg P/DE	6.210 kg P/år	23 kg P/DE	5.722 kg P/år
Smågrise	28,2 kg P/DE	3.584 kg P/år	27,8 kg P/DE	3.531 kg P/år
Polte	19,3 kg P/DE	342 kg P/år	18,5 kg P/DE	327 kg P/år
Heste	20,8 kg P/DE	77 kg P/år	20,8 kg P/DE	77 kg P/år
Samlet		10.213 kg P/år		9.657 kg P/år

Kommunen vurderer og vilkårsfastsætter de tiltag ansøger har valgt i de nedenstående afsnit. I afsnit 2.5.1 behandles anlæggets ammoniakemission, herunder om de anvendte tiltag medvirker til opfyldelse af emissionsgrænserne

2.3 Drift af anlægget

I de efterfølgende afsnit gennemgås driften af husdyrbrugets anlæg.

2.3.1 Indretning af stalde

Husdyrbrugets stalde og fordelingen af dyr i de enkelte staldafsnit i figur 2.1 er opgjort i tabel 2.3.

Tabel 2.3: Indretning af anlæggets stalde.

Staldnr.	Dyr	Antal	Stier	Staldtype	Gødning
Stald 1 - drægtighedsstald	Søer	797	388	Løsgående, delvist spaltegulv	Gylle
Stald 2 - løbestald	Søer	273	200	Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	Gylle/dyb.
Stald 3 - farestald	Søer	1.070	356	Kassestier – delvist spalte	Gylle
Stald 4 - smågrise	Smågrise	25.000	4.500	Toklimastalde – delvist spaltegulv	Gylle
Stald 5 – Polte/slagtesvin	Polte/slagtesvin	700	175	Delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Gylle
Stald 6 - hestestald	Heste	7	7	Fast gulv	Fast mæg

Der sker en udvidelse af dyr i stald 1, 2, 3 og 5. Denne udvidelse sker ved at udnytte staldens stier bedre. I stald 4 reduceres antallet af dyr.

Der er i ansøgningen redegjort følgende for anvendelse af BAT i staldene.

Stald 1 - drægtighedsstald:

Den eksisterende drægtighedsstald er opført med gyllekølingsanlæg (BAT-Byggeblad nr. 106.01-51). Ved installering af gyllekølingsanlæg er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt på op til 30 %.

For at overholde husdyrgodkendelseslovens generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen på ejendommen er det eksisterende gyllekølingsanlæg sat til at

reducere ammoniakfordampningen med 10 %. Såfremt gyllekølingsanlægget skal benyttes yderligere, vil det betyde, at der skal bruges mere energi til varmepumper mm., samt muligvis til ekstra tilsyn med anlægget. Der vil dog skulle modregnes en værdi af den ekstra kvælstof, der vil være i gyllen fra ejendommen. Det vurderes, at der samlet set vil være mulighed for at genanvende mere end 50 % af overskudsvarmen fra gyllekølingsanlægget, såfremt det skulle anvendes hele året på maksimal kapacitet. Jf. de økonomiske beregninger fra Miljøstyrelsen/Niras vil det formodentlig være proportionalt, at reducere ammoniakfordampningen fra ejendommen ved at bruge gyllekølingsanlægget til mere end 10 % reduktion, på trods af de ekstra udgifter dette måtte påføre ejendommen, idet disse ikke forventes at overstige 50,00 kr. pr. årssø. Anlægget er derfor sat til at køre med en effekt på 20 % hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra stalden med 357 kg N.

I ansøgningen er gyllekølingsanlægget i stald 1 sat til at køre året rundt med en effekt i ammoniakreduktionen på 20 %. Det er oplyst, at gyllekummens areal er 1.009 m², at der er etableret linespil over kanalerne og at varmepumpen har en effekt på 31,4 kW (oplyst af producent).

Stald 2 - løbestald

Løbeafdelingen er indrettet med dybstrøelse. Dette staldsystem er valgt af hensyn til dyrevelfærd og af hensyn til aktuelle produktions af UK grise, hvor den pågældende staldindretning er et ufravigeligt krav. Det er ikke ønskeligt, evt. at ændre dette staldsystem før stalden er nedslidt og skal renoveres. Til den tid vil det indgå i overvejelserne, hvilke BAT krav stalden skal leve op til.

Det vurderes, at der for at få stalden indrettet med delvist spaltegulv skal støbes gulve og nedlægges spalter. Desuden skal der etableres gyllekanaler fra stalden til gyllebeholdere. En anslået pris til en sådan renovering lyder på min. 200.000 - 500.000 kr. Herudover vil der skulle laves en reduktion i antallet af grise i de pågældende staldafsnit i den periode, hvor der skal renoveres. Dette kan muligvis ikke lade sig gøre uden at det medfører en nedgang i den samlede produktion på ejendommen. Det er vanskeligt at estimere omkostningerne forbundet med en sådan produktionsnedgang, men det forventes ikke at være under 200.000 – 500.000 kr. Herudover kommer det økonomiske tab i forbindelse med ophør af UK-produktionen.

De samlede omkostninger kan beløbe sig til min. 400.000. – 1.000.000 kr., hvilket svarer til en omkostning på kr. 1.465 – 3.663 pr sø (der er 273 søer i løbeafdelingen).

Jf. Miljøstyrelsens grænse for meromkostninger pr. årssø på 50,0 kr., så vil der ikke være proportionalitet i at ændre staldsystemet til delvist spaltegulv.

Stald 3 - farestald

Farestalden er opført med kassestier og delvist spaltegulv (BAT-Byggeblad nr. 106.02-51).

Stald 4 - smågrisestald

Smågrisestaldene er to-klimastalde med delvist spaltegulv (BAT-Byggeblad nr. 106.03-52).

Stald 5 - poltestald

Poltestalden er indrettet med delvist spaltegulv (BAT-byggeblad nr. 106.04-52)

Stald 6 – hestestald

Det findes ikke BAT-teknikker til heste

Øvrige bemærkninger

Det er fravalgt at installere luftrensingsanlæg og forsyningsanlæg på ejendommen. Disse BAT-teknologier kunne reducere ammoniakfordampningen fra staldanlægget yderligere, men ville være uforholdsmæssigt dyre at installere i det allerede eksisterende staldanlæg. I forbindelse med renovering af staldanlægget vil det indgå i overvejelserne, hvilke staldsystemer, der kan være med til at nedbringe forureningen fra anlægget.

Vurdering og vilkår

Stald 1:

Drægtighedsstalden er indrettet med løsgående søer på delvist spaltegulv. Delvist spaltegulv er normalt BAT-staldtype for svin, da dette system i forhold til ammoniakemission har lavere emission end de øvrige staldsystemer, f.eks. fuldspaltegulv. For de øvrige svinedyregrupper, er der udarbejdet BAT-blade for delvist spaltegulv, men for løbe/drægtighedsstalde er det eneste eksisterende BAT-byggeblad gyllekøling (106.01-51). I den konkrete sag er der i drægtighedsstalden etableret gyllekøling og kommunen vurderer derfor at stalden lever op til kravet om anvendelse af BAT-stald. Kommunen vurderer, at gyllekøling er BAT hvis overskudsvarmen udnyttes fuldt ud. Hvis overskudsvarmen ikke kan udnyttes fuldt ud, kan gyllekøling efter en konkret vurdering stadig betragtes som BAT. Vurderingen skal lægge vægt på produktionens størrelse, graden af udnyttelse af overskudsvarme og muligheden for at anvende anden teknologi.

Det vurderes, at gyllekøling har en reducerende effekt på mellem 10-30 %, jævnfør teknologilisten i vejledningens bilag 3. Med henblik på at opfylde husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau skal gyllekølingen køre med en effekt på 10 %. Ansøger har redegjort for at anlægget kan køre med en effekt på 20 % procent uden væsentlige meromkostninger. Set i lyset af, at der er tale om en mellemstor besætning finder kommunen den øgede effekt proportional. Da der er tale om en eksisterende stald, hvor gyllekøling er etableret vurderes andre teknologier ikke relevante for den konkrete stald, da det vurderes, at disse teknologier ville kræve en større ombygning af stalden.

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-blad følger gyllekølingsanlæggets effekt følgende formel: Reduktion (%) = $-0,008x^2 + 1,5x$, når der er tale om gyllekummer med linespil. X er køleeffekt/m² gyllekumme. Med en reduktionseffekt på 20 % skal køleeffekten/ m² gyllekumme være 14,4 W/m². Staldens gyllekumme udgør 1.009 m², hvilket derfor kræver en minimumseffekt på 14,5 kW. Med en varmepumpe hvis effekt er 31,4 kW skal anlæggets driftstid være minimum 4.053 timer om året.

Stald 2:

Løbestalden er indrettet med dybstrøelse og fast gulv. Der findes ingen BAT blade eller emissionsvurderinger af søer på dybstrøelse. For løbe/drægtighedsstalde er det eneste eksisterende BAT-byggeblad gyllekøling (106.01-51). Da der ikke er tale om et staldsystem med gylle kan gyllekøling ikke anvendes medmindre stalden bygges om.

Ansøger har redegjort for omkostningen ved ombygningen til BAT-stald. Omkostningen ligger på op mod 3.600 kroner per stiplads. Med en levetid på 20 år vurderes prisen for ombygningen at være ca. 180 kroner per årssø eller beregnet ca. 300 kroner per reduceret kg N. Da andelen med dybstrøelse udgør en lille del af produktionen (11 %), vurderes det, at det vil være ude af proportion at kræve en ombygning til stald med gyllesystem. Hvis søerne på dybstrøelse på et senere tidspunkt skal udgøre en større del af produktionen, vil det kræve en ansøgning om

ændring af dyresammensætningen, og Kalundborg Kommune vil foretage en ny vurdering i forhold til anvendelse af BAT stald.

Stald 3

Kommunen vurderer, at kassestier med delvist spaltegulv er BAT-staldsystem for diegivende søer i henhold til BAT-byggeblad 106.02-51. Systemet er det mest udbredte system (75 % af stierne i Danmark), referencestaldsystem i husdyrgodkendelsesansøgningsystemet og har i forhold til ammoniakemission den laveste emission af alle systemer til færende søer. Miljøklagenævnet vurderer ligeledes, at delvist spaltegulv er BAT-stald til diegivende søer.

Stald 4

Det er kommunens vurdering, at toklimastald er BAT-staldsystem til smågrise i henhold til BAT-byggeblad 106.03-52. Systemet er det mest udbredte i nyere besætninger og har i forhold til ammoniakemission en lavere emission end fuldspaltegulv og drænet gulv, der er de øvrige anvendte systemer til smågrise. Toklimastald er endvidere med på listen over BAT-staldsystemer til smågrise i BREF-dokumentet. Miljøklagenævnet vurderer ligeledes at delvist spaltegulv er BAT-stald til smågrise.

Stald 5

Miljøklagenævnet vurderer, at BAT-niveauet for indretning af gulvprofilen til polte (slagtesvin) svarer til gældende BAT-byggeblad nr. 106.04-52 fra Dansk Landbrug, hvor stierne indrettes som delvist spaltegulv med minimum 33 % fast gulv. På det konkrete anlæg er poltestierne indrettet med denne gulvtype. Det er kommunens vurdering at dette system lever op til kravet om anvendelse af BAT-stald for poltene. Delvist spaltegulv er med på listen over BAT-staldsystemer til slagtesvin i BREF-dokumentet.

Stald 6

Det vurderes, at det ikke er mulig at vælge/fravælge BAT-teknikker mht. til staldindretning for heste.

Kommunen finder det endvidere væsentlig, at etablering og renovering af stalde foregår i henhold til landbruget byggeblad 102.09-22 vedr. klassificering af beton. Anvendes de rette miljøklasser af beton, minimeres risikoen for udsivning af gylle fra anlægget.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Renovering og nyetablering af stalde skal udføres jf. Byggeblad 102.09-22 omhandlende valg af materialer.
- Stald 1-6 skal indrettes i overensstemmelse med skemaet:

Staldnr.	Dyr	Antal	Stier	Staldtype	Suppl. teknologi
Stald 1 - eksisterende	Løbe/drægtige søer	797	388	Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	Gyllekøling med effekt på 20 %
Stald 2 - eksisterende	Løbe/drægtige søer	273	200	Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	66 % direkte udbringning
Stald 3 - eksisterende	Diegivende søer	1.070	356	Kassestier – delvist spaltegulv	
Stald 4 - eksisterende	Smågrise	25.000	4.500	Toklimastalde – delvist spaltegulv	
Stald 5 - eksisterende	Polte/slagtesvin	700	175	Delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	

Stald 6 - eksisterende	Heste	7	7	Fast gulv	
------------------------	-------	---	---	-----------	--

- *Staldanlæggets gyllekanaler i drægtighedsstalden (1.009 m² i stald 1) drives med gyllekølingsanlæg. For at opnå reduktion i ammoniakemissionen på 20 %, skal der i gennemsnit over året køles med 14,4 kW/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 31,4 kW.*
- *Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer/år og være forsynet med timetæller på varmpumpen. Gennemsnit skal varmpumpens faktiske driftstid være 4.053 timer pr. år. Den månedlige driftstid, hvor varmpumpen kører, skal indføres i egenkontrol-journalen.*
- *Gyllekølingsanlægget skal monteres og drives i overensstemmelse med fabrikantens anvisninger. Der skal monteres timetæller og separat el-måler på varmpumpe. Alle tilfælde af driftsstop og årsag skal noteres i driftsjournalen. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstartes automatisk. Anlægget skal mindst 1 gang årligt efterses af sagkyndig og nødvendige reparationer/justeringer foretages.*

2.3.2 Ventilation

Oversigt over staldenes ventilationssystem er vist i tabel 2.4. Alle ventilationsinstallationerne kører hele året. Det er oplyst, at ventilationen styres af belægningsgrad, størrelse af dyrene og temperaturen. Den maksimale udluftning fremgår af tabel 2.4.

Det er oplyst, at der er ved strømsvigt og høje temperaturer i stalden er etableret alarm på ventilationssystemet. Nødventilation kan etableres manuelt.

Det er oplyst, at ventilationssystemet rengøres og efterses minimum en gang årligt.

Tabel 2.4: Oplysninger om staldenes ventilationssystem

Staldnr.	Type	Antal afkast	Maksimal ydelse
Stald 1 - Drægtighedsstald	Vægventiler	6	41.000 m ³ (100 m ³ /so)
Stald 2 - Løbestald	Vægventiler	5	69.000 m ³ (100 m ³ /so)
Stald 3 - Farestald	Diffust undertryk	12	165.000 m ³ (300 m ³ /so)
Stald 4 - Smågrisestald	Diffust undertryk	18	248.000 m ³ (45 m ³ /gris)
Stald 5 - Polte og slagtesvin	Vægventiler	1	13.800 m ³ (79 m ³ /gris)
Stald 6 - Hestestald	Naturlig	0	-

Vurdering og vilkår

Da lugtgenekriterierne jævnfør afsnit 2.5.2 er overholdt og nærmeste nabo ligger mere end 500 meter fra staldanlægget, vurderes det, at der ikke skal stilles skærpede vilkår til drift og udformning af ventilationssystemet. Det er derimod væsentligt, at ventilationssystemet renholdes og efterses med jævne mellemrum med henblik på at opnå den fulde effekt af systemet og begrænse det forøgede energiforbruget nedslidte del måtte medføre.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Renholdelse og service af husdyrbrugets ventilationssystem skal minimum foregå årligt og tidspunktet fremgå af egenkontrol-journalen.*

2.3.3 Rengøring og overbrusning

Klima- og farestalde vaskes efter hvert hold grise. Efter vask desinficeres sektionerne, og tørres helt ud, inden indsættelse af et nyt hold grise. Der benyttes kun godkendte desinficerings- og rengøringsmidler.

Der er overbrusning i alle stalde undtagen i løbeafdelingen. Overbrusningen bruges til reguleringen af grisenes kropstemperatur. Ydermere holder det spalterne rene og kølige. Dyrene gøder hermed hellere på spalterne end på det faste lejeareal. Derudover bruges overbrusningsanlægget til iblødsætning inden vask af staldsektioner.

Vurdering og vilkår

For at opretholde en god staldhygiejne er det vigtigt at renholde staldene. Således mindskes risikoen for lugt og fluegener. Det anførte renholdelsesniveau vurderes i tilstrækkelig grad at opretholde en god hygiejne. Det er endvidere kommunens vurdering at renholdelse af staldene er en væsentligt faktor for beregningen af lugtgenekriteriet og finder derfor at der skal foreligge en plan for vask af de enkelte staldafsnit i egenkontrol-journalen.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Der skal i egenkontrol-journalen være en plan for hvornår de enkelte stalde normalt vaskes.*

2.3.4 Foder

Der anvendes hjemmeblandet foder på husdyrbruget. Foderet opbevares i fodersiloer, og blandes i male/blanderummet i foderladen. Placeringerne fremgår af vedlagte beliggenhedsplan.

Der er i ansøgningen redegjort følgende vedr. BAT-fodring i ansøgningen.

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med svinekonsulent, og det sikres, at der anvendes den for ejendommen bedste viden inden for svinefodring.

Mindst 1 gang årligt gennemgås foderplaner for optimeringer, fejl, mm.

Foderet er tilpasset til de enkelte dyregrupper og vægtintervaller, så der ikke opstår unødigt overforbrug af hverken næringsstoffer, fosfat eller hjælpestoffer.

Der benyttes fytase, hvilket medfører en højere udnyttelse af foderets indhold af fosfor, hvilket medfører en reduktion af den udskilte mængde fosfor i gyllen, som igen medfører en lavere udvaskning af fosfor til omgivelserne.

I forbindelse med effektivitetskontrol og optimering af produktionen bliver ejendommens foderforbrug nøje gennemgået af fodringskonsulent og ejendommens medarbejdere, således at fodereffektiviteten optimeres, samtidig med at der tages hensyn til prisudvikling på foder og egen høst af afgrøder. Med henblik på at nedbringe anlæggets emission af ammoniak og fosfor anvendes der foderkorrektioner.

Råprotein:

Optimering af sofoderets indhold af råprotein medfører en reduktion i ammoniakfordampningen. Beregninger viser, at ammoniakfordampningen fra anlægget reduceres med 192 kg N/år, når indholdet af råprotein i sofoderet reduceres til 139 g/FE.

Fosfor:

En reduktion af foderets indhold af fosfor medfører en reduktion af fosforindholdet i husdyrgødningen og deraf en reduktion i udvaskningen af fosfor på ejendommens arealer. Beregninger viser, at hvis foderets indhold af fosfor reduceres til 4,65 g/FE vil det kunne reducere fosforemissionen med de krævede 557 kg P.

Foderudnyttelse:

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen oplyst, at man ikke ønsker, at poltene skal vokse for hurtigt pga. problemer med holdbarheden. Derfor bliver poltene fodret noget mindre end slagtesvin (polte beregnes som slagtesvin i IT-systemet). Som gennemsnitsbetragtning ønskes polte fodret med ca. 2,6 FE/kg tilvækst i forhold til de 2,9 FE der sigtes mod hos slagtesvin (når de er størst), dvs. at de får ca. 90 % af den mængde foder slagtesvin på samme alder får. I den kilomæssigt tunge ende, hvor der forventes den største udledning fra dyrene, vil der derfor være en reduceret udledning af ammoniak fra polte i forhold til normen fra slagtesvin.

Vurdering og vilkår

Det vurderes, at det er vigtigt, at foder opbevares forsvarligt og ikke giver anledning til forurening.

Kalundborg Kommune vurderer, at det i henhold til BREF-dokumentet er BAT at optimere foderressourcen. Miljøklagenævnet har vurderet, at BAT-fodring for svin indeholder anvendelse af fytase og fasefodring. Husdyrbruget har redegjort for anvendelsen af fasefodring og fytase, samt for anvendelsen af optimeret foder og Kalundborg Kommune vurderer at husdyrbrugets fodring levet op til BAT.

Derudover udarbejdes foderplaner for ejendommen således at ny viden og produktionseffektivisering løbende kan indarbejdes i foderet til dyrene. Kommunen betragter det som BAT, at der løbende udarbejdes foderplaner med henblik på løbende at optimere foderressourcen.

Råprotein:

For at nedbringe anlæggets ammoniakemission anvendes der foderoptimering på sofoderet på ca. 2,5 % i forhold til normen, hvilket vurderes at kunne efterleves på ejendommen. Med henblik på at kunne kontrollere den anvendte foderoptimering stiller kommunen vilkår til type 2 korrektion skal fremgå af gødningsregnskabet.

Korrektionsfaktoren er beregnet ud fra de 139 g råprotein/FE_{so}, der er oplyst i ansøgningen. Korrektionsformel og øvrige normer i formlen er taget fra Plantedirektoratets "Vejledning og gødskningsnormer" for 2005/2006 (normtal fra ansøgningssystemet). Normer: 142,8 g råprotein, 1442 FE/årsso og 24,6 fravænnede grise/årsso, fravænningsvægt 7,2 kg.

Størrelsen på korrektionsfaktoren er fremkommet ved at indsætte de indtastede tal fra ansøgningen i ovenstående vilkårligning, som følger $((1442 \times 139) / 6250) - 1,5 - (24,6 \times 7,2 \times 0,024) / 27,2 = 0,97$.

Fosfor

For at nedbringe anlæggets fosforemission anvendes der sofoder med et maksimalt indhold af fosfor på 4,65 g P/FE i et gennemsnit af sofoderet. Ifølge faglig publikation fra Dansk Svineproduktion af 24/4 2008 ligger dette inden for et niveau, der er muligt at opnå ved anvendelse af fytase. Kalundborg Kommune vurderer derfor, at det er muligt at sænke totalfosfor i sofoderet til 4,65 g pr. FE. Optimeringen medfører en reduktion i anlæggets fosforemission på 557 kg P/år til et niveau, der vurderes at være økonomisk proportionalt for den konkrete ejendom. Med henblik på at kunne kontrollere den anvendte fosforoptimering stiller kommunen vilkår til indholdet af fosfor i foderet.

Foderudnyttelse

Ansøger har redegjort for at poltene på den konkrete ejendom tildeles mindre foderenheder/kg tilvækst og dermed udskiller mindre ammoniak en hvad der beregnes for slagtesvin. Kommunen vurderer, at ammoniakemissionen ved den oplyste fodring af poltene ligger på ca. 230 kg N/år, dvs. ca. 70 kg N/år under den emission, der beregnes fra et standard slagtesvin. Dermed ligger emissionen fra poltene med den anvendte fodring under det emissionsniveau der fremgår af miljøstyrelsens vejledende emissionskrav til slagtesvin.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Der må ikke forekomme oplag af foder på anlægget, som kan give anledning til forurening af jord og vandmiljø.
- Der skal minimum 1 gang årligt udarbejdes foderplaner, hvori ejendommens anvendelse af fasefodring, tilsætning af fytase og forbedre foderudnyttelse fremgår. Foderplanerne skal kunne fremvises ved tilsyn.
- Type 2 korrektionsfaktor vedrørende råprotein må for søerne højst være 0,97 beregnet efter 2005/2006 normer med følgende formel: " $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,5 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$ "
- Fosforindholdet i foderet til søerne må maksimalt indeholde 4,65 g P pr. FE. Der skal en gang årligt laves en beregning af det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FE i sofoderet. Beregningen skal kunne forevises ved tilsyn. Beregningen skal foretages enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger eller ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger. Dokumentation i form af blandeforskrifter, indlægssedler, etc. skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.3.5 Energi

Ejendommens energiforbrug i før- og eftersituationen er vist i tabel 2.5. Opgørelsen er baseret på faktiske tal.

Tabel 2.5: Ejendommens energiforbrug før og efter udvidelsen.

Art	Forbrug før	Forbrug efter
Elforbrug	545.000 kWh/år	545.000 kWh/år
Dieselolie	47.500 liter	47.500 liter
Benzin	350 l	350 l
Bigballer (halm 500 kg)	750 stk.	750 stk.

I 2006 blev der i samarbejde med SEAS NVE udarbejdet en energirapport for ejendommen, som ifølge energirapporten har en meget energirigtig kombination af varmekilder (varmepumpe, halmfyr og oliefyr). I rapporten er angivet en række muligheder for at spare på især belysningen i staldene. Gennemførelse af nogle af tiltagene har allerede medført en reduktion i ejendommens elforbrug.

Der er følgende energibesparende tiltag på ejendommen:

- Klimaovervågningen i smågrisestalden vedligeholdes og optimeres, så unødigt energispild undgås.
- Der er urstyring på kviksøvlamper i løbeafdeling, så der kun er lys, når det er nødvendigt.
- Varmekilderne i smågrisestalden placeres så optimalt som muligt, så der ikke er varmespild.
- Smågrisehuler i farestalde og overdækninger smågrisestalde benyttes, så rumtemperaturen kan styres optimalt.
- Der skiftes til energisparepærer, hvor det er muligt, efterhånden som der skal udskiftes.
- Der er indarbejdet rutiner omkring slukning af lys, således at unødigt belysning undgås.
- Pærer i varmelamper er lavenergi-varmepærer eller udskiftes efterhånden til dette.
- Ventilationsanlæg renses regelmæssigt.
- Gamle og slidte ventilatorer udskiftes med nye og mere energieffektive.
- Elvandvarmere afkalkes regelmæssigt.
- Varmeoptagere i varmepumper rengøres og vedligeholdes.
- Varmen fra drægtighedsstaldens gyllekølingsanlæg genindvindes og bruges i smågrisestalde.
- Der er indarbejdet rutiner omkring slukning af lys, således at unødigt belysning undgås.
- Der bruges skivemølle i male-/blandeanlægget, hvilket er mere energibesparende end f.eks. hammermøller.
- Der er urstyring på male-/blandeanlægget.
- Male-/blandeanlægget efterses og vedligeholdes efter behov.

Det oplyses, at der anvendes undertryksventilation, som bruger mindre strøm end ligevægtsventilation. Det forventes, at elforbruget vil være uændret før og efter ændringen.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT når der er etableret (delvis) lavenergibelysning, (udskiftningen vil foregå efterhånden som lysstofrørene springer) eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

- Ventilationssystemer er optimeret og dimensioneret og reguleret efter den aktuelle belægning.
- Desuden sørges der for at de enkelte staldafsnit udtørres efter vask og desinfektion, inden der indsættes nye grise. På den måde undgås det at ventilere unødigt, samtidig med at det undgås, at temperaturen i stalden er for lav og luftfugtigheden er for høj, når der indsættes grise, idet dette kan medføre unødigt svineri i stalden.
- Der sørges for jævnlig inspektion og rengøring af ventilationskanaler og ventilatorer.
- Der sørges for at unødigt belysning og andet energispild undgås.
- Der er opsat lavenergi lysstofrør i staldene og det forventes, at der fortsættes med dette.

- Udendørs belysning benyttes kun i nødvendigt omfang.

Vurdering og vilkår

Det er i BREF-dokumentet fastlagt, at det for svin og fjerkræejendomme er BAT at registrere elforbruget og udføre tiltag til begrænsning af forbruget. Det er kommunens vurdering, at ejendommen har fremlagt en lang række punkter til reduktion af energiforbruget. Derudover er der udarbejdet en energirapport, hvilket indikerer, at ansøger har fokus på besparelse af energiressourcen. Kommunen finder det væsentligt, at der holdes regnskab med elforbruget. Således kan det detekteres, om forbruget ligger over eller under normforbruget og dermed klarlægges, om der skal foretages ressourcebesparende tiltag.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Husdyrproduktionens elforbrug skal minimum aflæses hvert kvartal og forbruget noteres i egenkontroljournalen.*

2.3.6 Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra eget vandværk. Der forligger en indvindingstilladelse til 11.000 m³. Husdyrbrugets vandforbrug i nudrift er ca. 11.000 m³ og forventes ikke at ændre sig som følge af ændringen. Et vandforbrug på ca. 11.000 m³ svarer til normalt for den pågældende produktion.

I ansøgningsmaterialet, er der redegjort for følgende vandsparende tiltag:

Ifølge BREF der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT når der er anvendes højtryksrensning til vask af stalde, og når drikkepipler er placeret over trug.

- Der foretages højtryksvask af stalde mellem hvert hold af grise i farestalden og i klimastaldene.
- Drikkepipler er for søer og smågrise placeret over fodertrug, så spild undgås.
- Stalde sættes i blød inden vask, hvilket nedsætter forbruget af vand.
- Dryppende vandrør, drikkepipler eller lignede efterses og udskiftes når det skønnes nødvendigt.
- Vandforbruget registreres og monitoreres løbende for at forebygge spild og for at undgå eventuelt ødelagte vandrør.
- Drikkevandsinstallationer kontrolleres jævnlig for at undgå unødigt spild.

Vurdering og vilkår

Det er i BREF-dokumentet fastlagt, at det for svin og fjerkræejendomme er BAT at registrere vandforbruget og udføre tiltag til begrænsning af forbruget. Ansøger har angivet en række tiltag, med henblik på at begrænse vandforbruget. Kommunen vurderer at disse tiltag er med til at belyse og reducere vandforbruget.

Kommunen finder det væsentligt, at der holdes regnskab med vandforbruget. Således kan det detekteres om forbruget ligger over normforbruget og dermed klarlægges, om der skal foretages ressourcebesparende tiltag.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Der skal anvendes bimåler til opgørelse af husdyrproduktionens vandforbrug. Vandforbruget aflæses hvert kvartal og noteres i egenkontrol-journalen.*

2.3.7 Spildevand

Spilde- og vaskevand fra staldene ledes til gyllebeholder. Spildevand fra vask af maskiner foregår på vaskeplads, jævnfør vedlagte situationsplan. Afledningen fra vaskepladsen foregår gennem sandfang og olieudskiller og derefter videre til dræn. Marksprøjte rengøres på møddingsplads og vand ledes til gylletank. Spildevand fra toilet og bad ledes til septiktank, som tømmes med den kommunale ordning. Regnvand fra tage og befæstede arealer føres til markdræn, jævnfør vedlagte situationsplan. Husdyrbrugets spildevand er ikke opgjort separat.

Vurdering og vilkår

Det vurderes, at sanitært spildevand håndteres miljømæssigt forsvarligt. Såfremt vaskevandet fra rengøring af stalde håndteres som beskrevet ovenfor, vurderes vaskevandet ikke at give anledning til forurening. Der opføres ingen nye bygninger i forbindelse med projektet, det vurderes derfor at projektet ikke kræver tilladelse til bortledning af tagvand. Endvidere vurderes det, at vask af sprøjteudstyr er tilstrækkeligt reguleret af de generelle bestemmelser².

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Vaskevand fra rengøring af staldene skal opsamles i gyllebeholderen og herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen.*
- *Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester samt grisetransportvogn skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.*

Det skal bemærkes, at Kalundborg Kommune i de kommende år skal regulere spildevand i det åbne land. Dette kan medføre, at der i den forbindelse vil blive stillet krav til ejendommens spildevandsforhold.

2.3.8 Driftsforstyrrelser eller uheld

I ansøgningsmaterialet er der redegjort for eventuelle uheld, der kan opstå i forbindelse med produktionen. Under hvert punkt er der ligeledes redegjort for minimering af risiko for pågældende uheld.

- **Fejl i foderblandingerne:**
 - Der udarbejdes mindst en gang årligt en foderplan for optimering af dyrevelfærd og miljøbelastning
- **Strømsvigt og dermed ventilationsstop:**
 - Der er nødstrømsgenerator i forbindelse med strømanlægget.
 - Der er etableret automatisk nødopkald til medarbejdere i tilfælde af strømsvigt.
 - Ved alarm sikres ventilation manuelt.
 - Ventilationssystemet efterses jævnligt.
- **Revner på gyllebeholder og overløb af denne:**
 - Gyllebeholdere tilses jævnligt og bliver kontrolleret hvert 10. år
- **Ingen eller utæt overdækning af gyllebeholder:**
 - Gyllebeholderens flydelag bliver kontrolleret som foreskrevet i "Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning". Hvis det konstateres, at hele eller dele

² Bekendtgørelse nr. 268 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler af 31. marts 2009.

af beholderen ikke er dækket af tilstrækkeligt tæt overdækning, vil der den samme dag startes en reetablering i overensstemmelse med gældende vejledning.

- Uheld ved gyllehåndtering:
 - Udstyret til udbringning af gylle efterses løbende.
 - Pumpning fra gyllebeholder til gyllevogn foregår manuelt, og derfor altid under opsyn.
- Uheld ved håndtering af kemikalier:
 - Der udføres fornuftig omgang med kemikalier og medarbejdere, der skal håndtere kemikalier uddannes grundigt.

Det oplyses, at alle medarbejdere er udstyret med mobiltelefon, således at de ved uheld kan kontakte Kalundborg Kommunens beredskab eller ringe 112. Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Vurdering og vilkår

I forhold til implementeringen af miljøansvarsdirektivet, er der fra 1. juli 2008 vedtaget ændringer i miljøbeskyttelsesloven, der blandt andet medfører, at ansøger straks skal underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening, miljøskade eller fare for miljøskade.

Kommunen finder det væsentligt, at ansøger forholder sig til procedurer ved uheld på ejendommen. I forbindelse med ansøgningen er den eksisterende beredskabsplan vedlagt og kommunen vurderer at ansøger er bevist om forholdsregler ved uheld.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Der skal foreligge en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*
- *Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:*
 - *Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.*
 - *Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.*
 - *Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.*
 - *En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*
- *Beredskabsplanen skal være tilgængelig på ejendommen, og kendt af husdyrbrugets ansatte.*

2.3.9 Olier og kemikalier

I tabel 2.6 er angivet en oversigt over ejendommens olietanke.

Sprøjteudstyr og kemikalier opbevares i kemikalierum ved den ene halmlade. Der opbevares mængder svarende til ca. 1 års forbrug. Påfyldning af sprøjte foregår på møddingsplads, hvor

afløb føres til gyllebeholderen. Sprøjten tømmes i marken og renses og vaskes på møddingspladsen.

Tabel 2.6: Olietanke på ejendommen.

Olietank nr.	Antal liter	Årstal	Olietype
1	5.900 l	2003	Traktordiesel
2	2.500 l	1987	Diesel
3 (nedgravet)	1.500 l	1997	Benzin
4	2.500	2004/2005	Fyringsolie (ikke i brug pt.)
5	600	1999	Olie til korntørreri (ikke i brug pt.)
6	5.900 l	1984	Gl. tank til fyringsolie (ikke i brug)
7	300	2004	Nødstrømsolietank (diesel)

Vurdering og vilkår

Det vurderes, at opbevaring af olie er tilstrækkeligt reguleret af olietanksbekendtgørelsen³. Kommunen finder det væsentligt, at tankning af olie sker uden risiko for afløb til recipienter. Det vurderes at påfyldning af sprøjte er tilstrækkeligt reguleret af de generelle bestemmelser.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Eventuel brændstofpumpe skal sikres, så den ikke kan aktiveres utilsigtet.

2.4 Gødningsproduktion og -håndtering

Husdyrbrugets gødningsproduktion består af gylle og fast mæg/dybstrøelse, og er opgjort i tabel 2.7. Den producerede gødningsmængde er beregnet ud fra Landbrugets Byggeblad nr.: 95.03-03. I beregningen i tabel 2.7 antages det, at 1 ton gylle svarer til 1 m³ og at 1 ton dybstrøelse svarer til 1,7 m³.

Tabel 2.7: Husdyrbrugets gødningsproduktion.

Dyreart	Antal	Gødningsproduktion norm (t/ dyr)		Gødningsmængde	
		Norm gylle (t/ dyr)	Dybstrøelse (t/ dyr)	Gylle	Dybstrøelse
Løbe/drægtige søer	1.070	2,15	0,67	2.301 m ³	1.219 m ³
Diegivende søer	1.070	1,67	-	1.798 m ³	-
Smågrise	25.000	0,138 *	-	3.450 m ³	-
Polte	700	0,43**	-	302 m ³	-
Heste	7	-	5,13	- ³	61 m ³
Samlet dybstrøelse					1.280 m ³
Samlet flydende				7.851 m ³	

* Normen på 0,144 skal ganges med en faktor 0,96, da afgangsvægten er 32 kg mod normen på 33 kg.

** Normen skal ganges med en faktor 0,92, da vægtintervallet er 32-102 kg mod normintervallet på 33-107 kg.

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning er listet i tabel 2.8.

Med de anførte opbevaringsanlæg er den beregnede opbevaringskapacitet på $((7.800/7.851) * 12 \text{ mdr.}) = \text{ca. } 11,9 \text{ mdr.}$

³ Bekendtgørelse nr. 729 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines af 14. juni 2007.

Tabel 2.8: Oversigt over husdyrbrugets opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning

Beholder	Type	Overdækning	Byggeår	Kontrol	Kapacitet	
Gyllebeholder 1	Perstrup	Flydelag	2004	2014	3.500 m ³	
Gyllebeholder 2	Assentoft stålbeholder	Flydelag	1990	2008	800 m ³	
Gyllebeholder 3	Assentoft stålbeholder	Flydelag	1990	2008	800 m ³	
Gyllebeholder 4 (Mark)	Perstrup	Flydelag	1993	2002	2.000 m ³	
Gyllebeholder 5 (Marienhøj)	Beton	Flydelag	1987	2008	700 m ³	
Forbeholder og kanaler					Ikke oplyst	
Møddingsplads	420 m ² x 1,5 m = 630 m ³ . Svarer til 370 t (6 mdr.)					
Samlet opbevaringskapacitet						7.800 m ³

Den producerede gylle pumpes fra staldene gennem gyllekanaler til to fortanke og herfra videre til den store gyllebeholder. Herfra flyttes gyllen til de andre tanke. Placering af kanaler og fortanke fremgår af vedlagte situationsplan.

Dybstrøelse opbevares på møddingsplads, der har en kapacitet på 370 t (6 mdr.).

Ansøger har redegjort følgende for BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning

- Gyllebeholdere efterlever kravene i BREF-dokumentet. Dvs. at beholdere er faste tanke, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Sider og bunde er tætte og korrosionsbeskyttede. Tanke tømmes jævnlige for inspektion og evt. reparationer. Gyllen omrøres kun umiddelbart inden udbringning og tanken er forsynet med naturligt flydelag, således at ammoniakfordampningen mindskes. Flydelaget etableret senest 14 dage efter omrøring.
- Der føres lovpligtigt logbog over flydelaget på gyllebeholdere.
- Gyllebeholdere er tilmeldt lovpligtige regelmæssige eftersyn (10-års beholderkontrol).

Vurdering og vilkår

Bedriftens opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning vurderes at være tilstrækkelig eftersom der er kapacitet til mere end 9 måneder.

BAT-teknik til opbevaring af flydende gødning fra svin er ifølge BREF-dokumentet f.eks. i gyllebeholder med naturligt flydelag. Det vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler om opbevaring af flydende husdyrgødning opfylder disse BAT-krav og dermed også kan betragtes som BAT-opbevaring for den konkrete ejendom. I forhold til ammoniakemissionen fra en gyllebeholder vurderes fast overdækning at være en bedre teknik. For den konkrete ejendom er det dog kommunes vurdering, at det vil være ude af proportion med miljøeffekten at kræve fast overdækning ikke mindst i lyset af, at der er tale om en eksisterende beholder.

Det er oplyst, at dybstrøelsen primært opbevares på møddingspladen. Hvis kompostlignende husdyrgødning lægges i markstak skal det foregå jævnt før retningslinierne i Miljøstyrelsens "Vejledning om etablering og overdækning af kompost i markstakke samt overdækning af fast gødning". For at undgå nabogener, stilles der ved brug af markstak skærpet vilkår om, at markstakken skal placeres mindst 100 meter fra beboelse. Gødning fra svinestalde kan kun kaldes kompostlignende, såfremt gødningen/dybstrøelsen har ligget 3-4 måneder i stalden eller lignende oplagsplads, f.eks. plansilo og gennemgået en komposteringsproces.

Det er i ansøgningen oplyst at 2/3 af dybstrøelsen udbringes direkte fra stalden. Normen for direkte udbringning fra svinestalde er 50 %. Når 2/3 udbringes direkte fra stalden nedsættes lagerets og dermed anlæggets ammoniakemission. Kommunen finder det derfor relevant at

stille vilkår om at kun 1/3 af dybstrøelsen lægges i lager på møddingspladsen. Når kun 1/3 af dybstrøelsen skal opbevares på lager vurderes kapaciteten på møddingspladsen af være tilstrækkelig til 9 måneder.

Kommunen finder det derudover væsentligt at markstakke placeres under hensyntagen til naboer. Kommunen vurderer derfor at eventuelle markstakke skal placeres i en afstand af 100 meter fra naboer.

dybstrøelsen placeres på møddingspladsen og ikke i markstak.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Såfremt der ved en eller flere af gyllebeholderne etableres fast pumpeudstyr, skal påfyldning af gyllevogne ske på befæstet læsseplads. Eventuelt spild på læssepladsen skal ledes til opsamlingsbeholder og derefter tilbage i gyllebeholderen.
- Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 19 husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen i så fald kan afbrydes.
- Opbevaring af kompostlignende husdyrgødning i markstak, skal placeres mindst 100 meter fra beboelse.
- Udmugningstidspunkter for dybstrøelse skal anføres i egenkontroljournalen. Kun 1/3 af dybstrøelsen må anbringes på møddingspladsen, mens resten skal udbringes direkte fra stald til mark.

Som bemærkning til godkendelsens vilkår kan det tilføjes, at indretningen af husdyrbrugets opbevaringsanlæg skal ske i overensstemmelse med reglerne i en enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse samt bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand.

2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget anlæg

I dette afsnit gennemgås den forurening der vil være i forbindelse med husdyrbrugets anlæg.

2.5.1 Ammoniak

Husdyrbrugets anlægs tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdet, staldanlæg, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning. Anlæggets emission før og efter ændringen fremgår af tabel 2.9.

Tabel 2.9: Oversigt over husdyrbrugets ammoniakemission.

Kilde	Emission før	Emission efter
Samlet ammoniakemission	5.656 kg N/år	5.847 kg N/år*

* medtaget effekt af mindre foderforbrug for poltene

De dele af produktionen, der ændres, er omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav på 20 %. Derudover er anlæggets omfattet af det vejledende BAT-emissionskrav, der er beregnet i afsnit 2.2.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at ammoniakreduktionskravet opfyldes ved anvendelse af gyllekøling i drægtighedsstalden, foderoptimering og direkte udbringning af 2/3 af dybstrøelsen fra stald til mark.

Ejendommens anlæg ligger ca. 600 meter øst for Natura 2000 område nr. 157, hvori der indgår habitatområde nr. 138: Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 100: Tissø, Lille Åmose og Hallenslev Mose. Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at der ikke vil være en merbelastning på naturområder inden for habitatområdet.

Inden for en afstand af 1.000 meter fra anlægget ligger en række naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse er listet i tabel 2.10 og fremgår af kortbilag 1.

Tabel 2.10: Naturområder inden for 1.000 meter af ejendommens anlæg.

Naturtype	Bufferzone I (0-300 m)	Bufferzone II (300-1.000 m)
Søer	1	19
Moser	0	1
Enge	0	1

Vurdering og vilkår

Anlæggets ammoniakemission er beregnet til 5.847 kg N/år, hvilket er en forøgelse på 191 kg N/år i forhold til den nuværende drift på anlægget. Kommunen vil nedenfor vurdere anlæggets påvirkning med ammoniak i forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav og miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionskrav.

Dernæst vurderes ammoniakemissionen i forhold til påvirkning af de omkringliggende naturområder, herunder naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, naturbeskyttelseslovens § 3, internationale naturbeskyttelsesområder.

Det generelle ammoniakreduktionskrav og det vejledende BAT-emissionsniveau.

Med henblik på at reducere ammoniakemissionen fra anlægget anvendes der gyllekøling i drægtighedsstalden, et optimeret indhold af råprotein i sofoderet og 66 % direkte udbringning af dybstrøelse fra løbestalden. Med de anførte tiltag reduceres ammoniakemissionen med 685 kg N/år.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er for det pågældende projekt en 20 % reduktion af ammoniakemissionen fra alle dele af anlægget, hvor dyretypen udvides eller ændres. Det beregnes i ansøgningen, at anlæggets emission ligger 404 kg N/år under det niveau, der kræves i forhold til det generelle reduktionskrav.

Anlæggets beregnede vejledende BAT-branchemissionsniveau er 5.896 kg N/år, jævnfør afsnit 2.2. Når det medregnes at poltene på anlægget fodres med mindre foder end slagtesvin, beregnes anlæggets emission med de anvendte ammoniakreducerende tiltag til 5.847 kg N/år. Dette niveau vurderes at leve op til de miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser, der er proportionale ved anvendelse af BAT i eksisterende stalde.

Naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7

En del af anlæggets ammoniaktab afsættes i nærheden af anlægget mens resten bidrager til baggrundsbelastningen. Ifølge Danmarks Miljøundersøgelser vil hovedparten af den lokale ammoniakdeposition ske inden for 1.000 meter af kilden (anlægget) og det generelle beskyttelsesniveau i husdyrgodkendelsesloven er defineret for bufferzone I og bufferzone II.

I bufferzone I må der ikke etableres husdyrbrug og ved udvidelse eller ændring af husdyrbrug må påvirkningen fra anlæggets ammoniakemission til et naturområde omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 ikke øges i forhold til nudriften.

I bufferzone II er den accepterede merbelastning fra anlægget på et naturområde omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 afhængig af den kumulative effekt fra andre ejendomme over 75 dyreenheder, der ligger inden for en afstand af 1.000 meter fra anlægget og det pågældende naturområde. Afskæringskriteriet er en merbelastning på 0,7 kg N/ha/år ved ingen andre brug, 0,5 N/ha/år ved 1 andet brug og 0,3 N/ha/år ved 2 eller flere andre brug.

Der ligger i det konkrete tilfælde ingen naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 inden for 1.000 meter af anlægget. Det vurderes derfor, at husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau er opfyldt.

Påvirkning af § 3 naturområder

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 kan kommunen i særlige tilfælde inddrage andre særligt kvælstofsårbare naturområder både inden for de 1.000 meter af anlægget og længere væk, hvis det vurderes, at projektet har en væsentlig indvirkning på det konkrete naturområde. Ifølge godkendelsesbekendtgørelsen skal der som udgangspunkt gælde samme afskæringskriterier for disse naturområder, som for naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7. Kun undtagelsesvis kan der anvendes et skærpet beskyttelsesniveau, hvis kommunen vurderer, at der med beskyttelsesniveauet i loven ikke opnås tilstrækkelig beskyttelse af et naturområde. I denne vurdering skal naturområdets påvirkning fra overfladeafstrømning fra tilstødende markarealer ligeledes inddrages.

For søer og vandløb spiller afsætning fra luften generelt en ringe rolle, primært fordi søer og vandløb ofte har en lille overflade og en mindre ruhed. Derudover modtager de ofte betydelige mængder kvælstof fra overfladeafstrømning, dræn og direkte udløb. Dette er specielt tilfældet for søer, der ligger i et landbrugsområde. Kalundborg Kommune vurderer derfor, at de omkringliggende søer og vandhuller ikke bliver væsentligt påvirket af ammoniakemissionen fra ejendommens anlæg. Ammoniakdepositionen er derfor kun beregnet til de øvrige relevante § 3-områder i nærheden af ejendommens anlæg. Beregningsresultatet fremgår af tabel 2.10. I beregningerne er der taget udgangspunkt i at al husdyrgødningen bliver opbevaret i beholdere omkring anlægget. Nedenfor er emission fra markbeholderen og beholderen på Mariehøj vurderet.

Tabel 2.10: Beregning af depositionen af ammoniak i naturområder inden for 1.000 meter af anlægget.

Naturpunkt	Naturtype	Botanisk score	Afstand fra anlæg	Vindretning	Merdeposition Kg N/ha/år	Totaldeposition Kg N/ha/år
1	Eng	0	900 meter	30 grader	0,0	0,2
2	Mose*	1546/2941	850 meter	220 grader	0,0	0,5
3	Eng**	4.094	1.900 meter	150 grader	0,0	< 0,1
4	Eng**	1.601	1.700 meter	60 grader	0,0	< 0,1
5	Habitatskov**	-	600 meter	90 grader	0,0	1,1
6	Habitatskov**	-	1.400 meter	150 grader	0,0	0,2

* Naturområde, der ligger inden for habitatgrænsen.

** Naturområder, der danner udpegningsgrundlag for Natura 2000 område.

Baggrundsbelastningen⁴ er for lokalområdet beregnet til ca. 12,5 kg N/ha/år.

⁴ Baggrundsbelastningen er beregnet af DMU i et 1x1 km grid med data fra 2008. Beregningen er foretaget på baggrund af relevante kvælstofkilder og ruheden i det enkelte grid. Modellen fra DMU vil underestimere afsætningen

§ 3-naturområder i bufferzone I

Eneste naturområder indenfor 300 meter bufferen er en mindre sø/vandhul. Kommunen vurderer som beskrevet ovenfor at anlæggets påvirkning af denne naturtype ikke er væsentlig.

§ 3-naturområder i bufferzone II

Der ligger ingen andre brug over 75 DE inden for 1.000 meter af ejendommen, hvilket fremgår af bilag 1. I forhold til det beskyttelsesniveau, der er fastsat i husdyrgodkendelsesloven er ejendommens accepterede merbelastning på omkringliggende sårbare naturområder i bufferzone II således 0,7 N/ha/år. Det fremgår af tabel 2.10, at udvidelsen/ændringen ikke medfører en merdeposition med ammoniak på naturområderne i bufferzone II. Ejendommens emissionsniveau vurderes på denne baggrund at opfylde husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau.

Moseområdet, der ligger ca. 850 meter vest for anlægget strækker sig langs Tissø og er opdelt i en nordlig del (lokalitet 153) og sydlig del (lokalitet 149). Området er markeret 2 på kortbilag 1 og et udsnit af plantelisterne fra amtets besigtigelse af moseområderne d. 16. juli 1992 vedlægges. Ud fra de vedlagte plantelister er det kommunens vurdering, at der for de to naturlokaliteter er tale om mesotrofe lavmoser med en tålegrænse på 20-25 kg N/ha/år. Der sker ikke en merbelastning på moseområdet, men anlæggets samlede afsætning på moseområdet beregnes til ca. 0,5 kg N/ha/år, jævnfør tabel 2.10. Herudover vil der være et bidrag fra udbringning af husdyrgødning til ejendommens arealer anslået til ca. 0,2 kg N/ha/år, jævnfør afsnit 3.1.1. Sammenholdes anlæggets samlede belastning og baggrundsbelastningen vurderes påvirkningen at være mindre end moseområdets tålegrænse. Deraf følger, at anlæggets emission ikke vurderes at medføre væsentlig ændring af moseområdets plantesamfund og tilstand i øvrigt.

Udover moseområdet ligger der ligeledes et mindre engområde ca. 900 meter sydvest for anlægget, hvortil der ikke foreligger planteregistreringer. Trods den ufuldstændige dækning af kommunens naturområder, kan flertallet af de mere følsomme lokaliteter med forekomst af f.eks. orkidéer antages at være undersøgt i noget omfang, og dette sammenholdt med lokaliteternes beliggenheder som relativt små enklaver i et landbrugsland begrundet valget af en relativt robust tålegrænseintervaller for 'mesotrofe enge/lavmoser', der er opgjort til 20-25 kgN/ha/år. Det er beregnet, at ændringen af anlægget ikke medfører en forøget afsætning på engområdet. Anlæggets samlede afsætning på engområdet er beregnet til ca. 0,2 kg N/ha/år, jævnfør tabel 2.10. Herudover vil der være et bidrag fra udbringning af husdyrgødning til ejendommens arealer anslået til ca. 0,2 kg N/ha/år, jævnfør afsnit 3.1.1. Sammenholdes baggrundsbelastningen og de beregnede depositioner på naturområderne med tålegrænseintervallet vurderer kommunen, at der ikke foreligger, grundlag for, at projektet vil medføre en væsentlig tilstandsændring af det pågældende naturområde.

§ 3-Naturområder mere end 1.000 meter fra anlægget:

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 kan kommunen i særlige tilfælde inddrage naturområder længere væk, hvis det vurderes at projektet har en væsentlig indvirkning på det givne naturområde. Da anlægget ligger i nærheden af et habitatområde har kommunen beregnet anlæggets deposition til flere naturtyper mere end 1.000 meter fra anlægget.

på naturområder, der generelt har større ruhed end de øvrige landskabselementer. Omvendt er en del af anlæggets nuværende emission i et vist omfang allerede medberegnet baggrundsbelastningen og en summering af baggrundsbelastningen med den samlede deposition giver derfor en vis overestimering.

Nord for moseområdet (nævnt ovenfor) ligger en § 3-eng (lokalitet 406). Området er markeret 3 på kortbilag 1 og et udsnit af planteregistreringerne fra amtets besigtigelser af området d. 26. juli 1992 og 20. september 2005 vedlægges. I dele af engområdet er der registreret forekomst af en række kvælstoffølsomme plantearter bl.a. Blåtop, Seline, Smalbladet Kæruld, hvilket indikerer, at lokaliteten er følsom overfor afsætning af atmosfærisk kvælstof. Følgende registrerede planter er opført som moderat truet på den nationale rødliste over særligt beskyttelseskrævende planter: Lancet-Skeblad. Følgende registrerede plantearter er opført på den regionale rødliste over særligt beskyttelseskrævende planter: Kødfarvet Gøgeurt og Hundesalat. Kødfarvet Gøgeurt er desuden fredet. En del af § 3-engen er på baggrund af plantefundene registreret som habitatnaturtype 7230: rigkær og som en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Det vurderes at tålegrænsen for rigkær ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år. Ud fra plantesammensætningen skønnes tålegrænsen for den aktuelle lokalitet er at ligge i den nedre ende af dette interval, dvs. ca. 15 kg N/ha/år. Det er beregnet, at ændringen af anlægget ikke medfører en forøget afsætning på engområdet. Anlæggets samlede afsætning på engområdet er beregnet til mindre end 0,1 kg N/ha/år, jævnfør tabel 2.10. Sammenholdes anlæggets samlede belastning og baggrundsbelastningen vurderes påvirkningen at være mindre end engområdets tålegrænse. Deraf følger, at anlæggets emission ikke vurderes at medføre væsentlig ændring af moseområdets plantesamfund og tilstand i øvrigt.

Syd for moseområdet ligger ligeledes en § 3-eng (lokalitet 142). Området er markeret 4 på kortbilag 1 og et udsnit af planteregistreringerne fra amtets besigtigelser af området d. 16. juli 1992 og 5. september 2005 vedlægges. Engområdet slynger sig langs den sydlige søbred af Tissø. Vandstanden i Tissø svinger over året og et stykke af bredden er blevet kortlagt som naturtypen 3130: søbred med småurter. Registreringen er endnu ikke en del af udpegningen for Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. På engen er der registreret følgende planter, som er karakteristiske for naturtypen: Nåle-Sumpstrå, Søpryd, Tudse-Siv, Liden Tusindgylden. Nåle-Sumpstrå og Søpryd er endvidere kategoriseret som sårbare og opmærksomhedskrævende på den regionale rødliste. Det vurderes, at tålegrænsen for Naturtypen er 5-10 kg N/ha/år. Det er beregnet, at ændringen af anlægget ikke medfører en forøget afsætning på engområdet. Anlæggets samlede afsætning på engområdet er beregnet til mindre end 0,1 kg N/ha/år, jævnfør tabel 2.10. Herudover vil der være et bidrag fra udbringning af husdyrgødning til ejendommens arealer anslået til ca. 0,2 kg N/ha/år, jævnfør afsnit 3.1.1. Anlæggets samlede påvirkning af lokaliteten vurderes jævnfør note 4 i et vist omfang at være inkluderet i baggrundsbelastningen, der dog i sig selv er ensbetydende med at tålegrænseintervallet for lokaliteten er eller kan være overskredet. Usikkerheden på depositionsregningen stiger ved stigende afstand fra anlægget, mens beregningen af bidraget fra udbringning ligeledes beror på en vis usikker, jævnfør afsnit 3.1.1. Set i lyset af usikkerhed ved beregningen og af naturlokaliteten ligger 1.700 meter fra anlægget og 800 meter fra arealerne, finder kommunen i det konkrete tilfælde ikke grundlag til at stille skærpede krav til udledningen fra anlægget, når den samlede påvirkning fra anlægget beregnes til under 0,1 kg N/ha/år.

Der beregnes ikke væsentlig afsætning på øvrige naturområder længere væk fra anlægget.

Påvirkning af naturområder i nærheden af øvrige gyllebeholdere

To af ejendommens gyllebeholdere ligger væk fra anlægget, herunder en markbeholder ca. 1.000 meter øst for anlægget og en beholder på Mariehøj ca. 1.500 meter sydøst for anlægget. Det fremgår af kortbilag 1, at der ikke ligger naturområder mindre end 300 meter

fra beholderne. Det er i ansøgningssystemet beregnet, at der ikke vil være en væsentlig afsætning på naturområder mere end 300 meter fra de to gyllebeholdere.

Påvirkning fra markstak

Det er i beregningen af ammoniakdepositionen fra anlægget antaget, at markstakken opbevares i tilknytning til anlægget. Hvis markstakken placeres på udbringningsarealerne, antages det, at det vil foregå på et af de udbringningsarealer, der ligger rundt om ejendommen og som er markeret på kortbilag 2a.

Det fremgår af kortbilag 2, at der ligger en række naturområder i nærheden af udbringningsarealerne og det er relevant, at en markstak placeres i en vis afstand fra sårbare naturområder. I en afstand af 300 meter fra en eventuel markstak beregnes totaldepositionen til at være under 0,1 kg N/ha/år. Denne deposition vurderes at være noget højere, hvis markstakken placeres tættere på et naturområde, omvendt må markstakken ikke placeres på samme sted år efter år og samme naturområde vil således ikke blive påvirket hver år.

Det vurderes, at de mest sårbare naturområder i nærheden af udbringningsarealerne ligger inden for Natura 2000 området langs med Tissø. Hvad der svarer til ca. 50 ha af de 329,6 ha udbringningsareal ligger mindre end 300 meter fra naturområder i Natura 2000 området. Det er kommunens vurdering at markstakke ikke skal placeres nærmere end 300 meter fra disse naturområder og der stilles derfor vilkår herom i miljøgodkendelsen.

Med henblik på ved kraftig nedbør at undgå afstrømning fra markstak til naturområder finder kommunen det derudover relevant at markstakke placeres mere end 50 meter fra naturområder.

Påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder.

Anlægget ligger ca. 850 meter øst for Natura 2000-område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Der vedlægges en oversigt over udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området. Ud fra basisanalysen vurderes det, at habitatnaturtyper 7230 Riggær, 3130 Sø med småurter, 9130 Bøgeskov på muldbund, 91E0 Ellesump og 91E0 Elle- og Askeskov er relevante i forhold til ammoniakpåvirkning fra denne ejendom.

Påvirkningen af naturtyperne 7230 og 3130 er vurderet ovenfor under påvirkningen af § 3-områder.

I forhold til skovnaturtyperne vurderes det, at ændringen ikke giver anledning til en merbelastning af skovnaturtyperne i nærheden af anlægget. Angående den totale belastning skønnes det, at værdien 1,1 kg N/ha/år, der er beregnet til naturpunkt 5 med Habitatskovtype 9130 inklusiv påvirkning fra udbringning af husdyrgødning kunne være problematisk. Arealet med den kortlagte naturtype findes imidlertid i den del af et større skovareal, der ligger fjernest fra anlægget, hvorfor den beregnede værdi skønnes at være overestimeret. På den baggrund vurderes det, at landbruget inkl. udvidelsen ikke vil ændre bevaringsstatus for habitatnaturen og der findes ingen anledning til at skærpe kravene i forbindelse med ændringen af anlægget.

Anlæggets totale påvirkning af øvrige habitatskovtyper vurderes at være mindre end de 0,2 kg N/ha/år, der beregnes til habitatskoven 1.400 meter nordvest for anlægget. En totalpåvirkning i denne størrelsesorden vurderes ikke at være væsentlig i forhold til skovnaturtyper.

Påvirkning af naturområder med bilag IV-arter

Af de bilag IV-arter, der huses i Kalundborg Kommune er den konkrete udvidelsesprojekt kun relevant i forhold til bevaringsstatus for markfirben, spidssnudet frø og stor vandsalamander. De resterende fire arter (klokkefrø, løgfrø, strandtudse, grønbroget tudse), der huses i kommunen, vurderes ud fra deres geografiske udbredelse i kommunen ikke at berøres af udvidelsen. Kommunen har ikke tilstrækkeligt detaljerede og opdaterede registreringer af markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø til at kunne udelukke deres tilstedeværelse ved ejendommens anlæg eller arealer. Tværtimod vil de vidt udbredte arter formentligt være tilstede på gunstige lokaliteter. For padderne først og fremmest ved søer og søbredder, men også på fugtige steder i skove og beplantninger og for markfirben f.eks. på sandede soleksponerede markkanter og diger.

Siden der er tale om en fortsættelse af landbrugsdriften på eksisterende markarealer, vil de arter, der færdes nær landbruget allerede være underlagt de betingelser, som almindelig landbrugsdrift medfører, herunder jordbehandling, gødsning og marksprøjtning. Den merbelastning som udvidelsen måtte give, vil derfor ikke i sig selv medføre en væsentlig forandring i arternes nærmiljø. Bevaringsstatus for arterne må derfor betragtes som værende uændret ved gennemførelse af udvidelsesprojektet.

Gruppen af bilag-IV pattedyr (9 arter af flagermus, odder og marsvin) kan ikke siges at blive påvirket af projektet, men snarere af landbrugets arealanvendelse generelt. Landbruget generelle udvaskningsmæssige bidrag til forringelse af havmiljøets tilstand påvirker marsvinet. I denne sammenhæng kan bidraget fra indeværende projekt, dog ikke i sig selv få en væsentlig betydning for marsvinets bevaringsstatus.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøtilladelsen:

- Markstakke må ikke placeres nærmere end 50 meter fra naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Disse områder fremgår af kortbilag 2.
- Markstakke må ikke placeres nærmere end 300 meter fra naturområder, der ligger inden for Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Disse områder fremgår af kortbilag 2.

2.5.2 Lugt

Husdyrbrugets lugtemission beregnes i lugtenheder ud fra dyretype og kg dyr på stald.

Spredningen af de producerede lugtenheder omkring staldene foregår i spredningsmodellerne "FMK-vejledningen" og "Den nye lugtvejledning"⁵. I FMK-vejledningen opgøres lugtenhederne i (LE/s)/tons dyr mens det i den nye lugtvejledning opgøres i (OU_E/m³)/tons dyr.

I spredningsmodellerne beregnes anlæggets geneafstande, der er større jo flere lugtenheder, anlægget producerer. Geneafstandene beregnes til nærmeste enkeltliggende bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone. De beregnede lugtgeneafstande skal være større end de faktiske afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig for at lugtgenekriteriet kan overholdes. Anlæggets beregnede lugtgeneafstande opgjort i tabel 2.11.

⁵ Den nye lugtvejledning er en modificering af OML-spredningsmodellen.

Tabel 2.11: Den faktiske afstand mellem stalde og geneområder og de beregnede geneafstande efter de to lugtvejledninger.

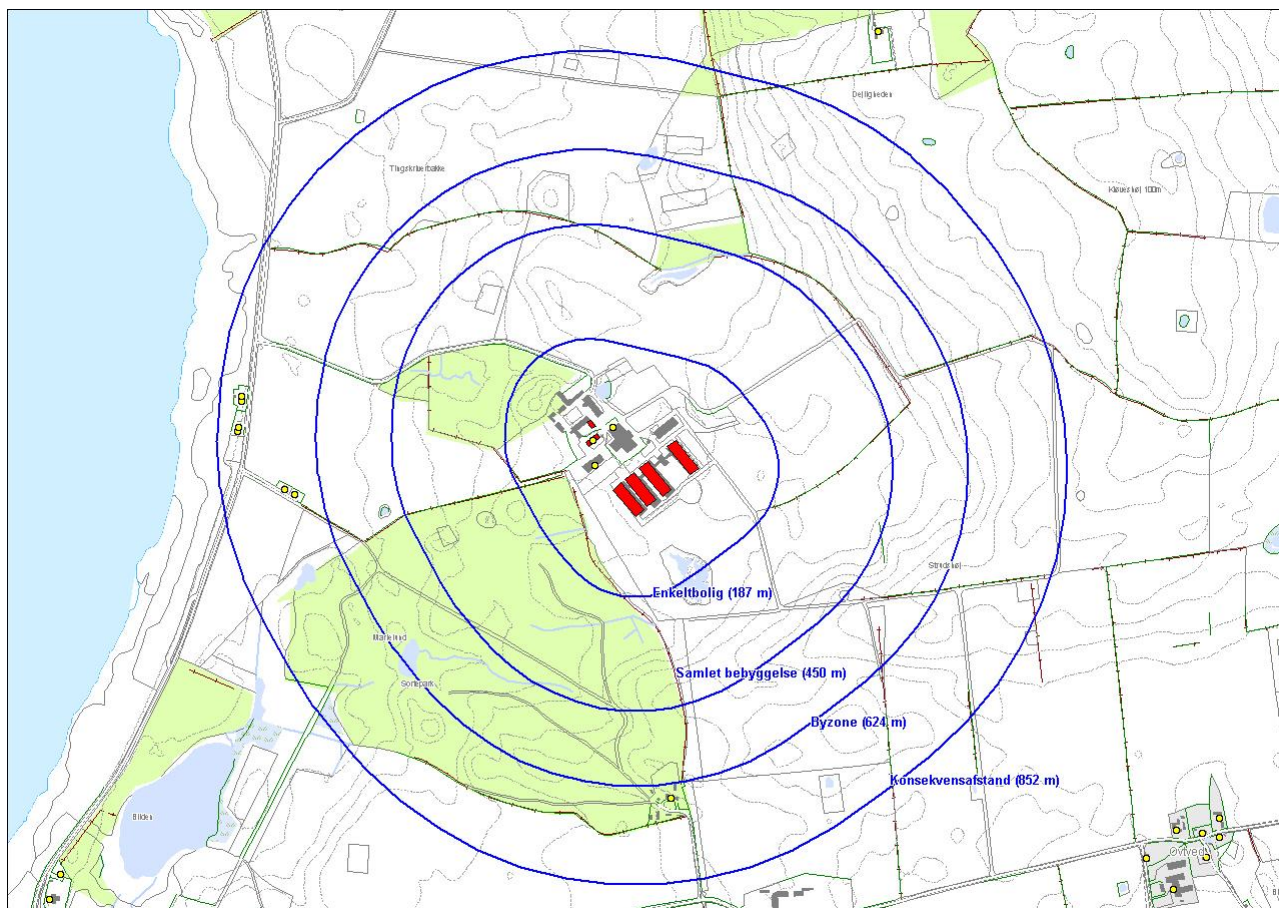
	Faktisk afstand*	Ny-lugtvejledning	FMK-lugtvejledningen
Lugtkonsekvensafstand	-	-	852 meter
Byzone	Ca. 1.850 meter	624 meter	592 meter
Samlet bebyggelse	Ca. 1.850 meter	450 meter	333 meter
Enkelt bolig	Ca. 660 meter	170 meter	187 meter

* Målt fra nærmeste staldhjørne og ikke fra anlæggets lugtmidtpunkt.

Der skal bemærkes, at lugtgeneafstandene ikke måles fra bygningernes omkreds med fra et eller flere lugtmidtpunkter som ansøgningssystemet beregner. Til beregningen af lugtmidtpunktet vægtes lugtbidraget fra de enkelte stalde.

Der er ikke truffet særlige foranstaltninger til begrænsning af lugtgenerne fra anlægget ud over hvad der ligger i det daglige management.

Figur 2.2 er lavet illustrativt, da Kalundborg Kommune ikke kender det præcise lugtmidtpunkt.

Figur 2.2: Illustrativ indtegnning af anlæggets geneafstande til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone. Det bemærkes at geneafstandene er tegnet som buffere rundt om alle stalde og ikke ud fra et lugtmidtpunkt. Adresser på nabobeboelser er angivet med gule cirkler.

Vurdering og vilkår

Med baggrund i de beregnede geneafstande vurderes det, at husdyrbrugets anlæg ikke vil forårsage væsentlige lugtgener for det omkringliggende miljø.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.*

2.5.3 Transport

Der vil forekomme transporter til og fra ejendommen på alle ugens dage. Faste transporter til og fra husdyrbrugets anlæg er opgjort i tabel 2.12. Derudover kommer transporter i forbindelse med markdriften. Disse vil være sæsonbestemte og kan forekomme i andre tidsrum end dem, der er nævnt i tabel 2.12.

Tabel 2.12: Årlige faste transporter til og fra husdyrbrugets anlæg.

Transport	Før	Efter	Tidsrum
Levering af foder – eksterne transporter	52-104	52-104	Kl. 06-18
Levering af brændstof/olie	6-12	6-12	Kl. 06-18
Afhentning af smågrise/slagtesvin	52-104	52-104	Kl. 06-09
Afhentning af slagtesøer	52	52	Kl. 06-09
Afhentning af døde dyr (DAKA)	52-104	52-104	Kl. 06-18
Udbringning af husdyrgødning – traktor og vogn	Ca. 400	Ca. 400	Kl. 06-22
Diverse transporter	24-48	24-48	Kl. 06-18
Samlet	638-827	638-827	

Vurdering og vilkår

Det fremgår af tabel 2.13, at der ikke vil ske en forøgelse af transporterne som følge af ændringen i produktionen. Det vurderes således ikke at ændringen medfører forøgede transportgener.

De løbende transporter til og fra anlægget foregår via indkørslen til Sæbyvej, der er en hovedfærdselsåre, hvor transporterne fra ejendommen ikke vurderes at være væsentlige i forhold til den generelle trafikmængde på vejen. Kalundborg Kommune finder det dog væsentligt, at al transport, som kan planlægges, sker på hverdage i dagtimerne.

Hovedparten af ejendommens udbringningsarealer ligger fordelt omkring anlægget. Det betyder, at transportgenerne der måtte være i forbindelse med udbringning af husdyrgødning vurderes at være begrænsede. Kalundborg Kommune vurderer dog, at transport af gylle i lukkede tanke nedsætter risikoen for gener under transporten.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Alle planlagte transporter til og fra ejendommen skal som hovedregel begrænses til hverdage i tidsrummet 06.00 – 18.00. Undtagelser fra hovedreglen omfatter f.eks. markarbejde i højsæsonerne, herunder i forbindelse med høst og gylleudbringning.*
- *Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.*

2.5.4 Lys

Der vil være uændrede lysforhold før og efter ændringen. Der er opsat lys i forbindelse med udleveringsrum, ved døre ud til det fri samt på flere af bygningernes gavle. Normalt vil belysningen kun være i brug i forbindelse med ind- og udlevering af dyr, samt ved brug af

maskin- og halmlade. Det normale tidsrum for belysning er mellem kl. 06.00 og 18.00. Dog kan der forekomme udlevering af dyr tidligere, hvorfor lyset i mørke perioder også vil være tændt i denne forbindelse.

Vurdering og vilkår

Der anvendes ikke projektører i den daglige drift af husdyrbruget. I nattetimerne anvendes der kun i et begrænset omfang lys ved hver tranpoderstation. Anlægget ligger relativt skjult mellem skov og hegn og kommunen vurderer på den baggrund, at anvendelse af lyskilder ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

2.5.5 Støj

Støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra dyr og staldmekanik samt interne og eksterne transporter til og fra ejendommen.

Herunder

- Spidsbelastning af støj i forbindelse med ind- og udlevering af grise.
- Almindelig støj fra den daglige pasning af grisene.
- Driften af markarealer f.eks. i forbindelse med høsten eller udbringning af gylle fra husdyrproduktionen.
- Indblæsning af korn, som foregår i forbindelse med høsten.
- Korntørring i forbindelse med høsten
- Indblæsning af tilskudsfoder i fodersiloene.

Den daglige pasning af dyrene foregår i tidsrummet 06:00-18:00 også lørdage, søndage og helligdage. Der ud over vil der være konstant drift af staldanlægget dvs. foder- og ventilationsanlæg vil være i konstant drift.

Støj fra markdrift vil hovedsageligt være i to højsæsoner; forår og sensommer. En del af høsten/markarbejdet vil kunne foregå i aften og nattetimerne/ tidligt om morgenen. Udlevering og indlevering af grise vil kunne foregå fra kl. 04.00.

For at begrænse støjgener kontrolleres og renses mekaniske installationer jævnligt, således at de fungerer optimalt og ikke giver anledning til unødigt støj.

Vurdering og vilkår

Miljøstyrelsen anbefaler, at støjkravene for landbrugsvirksomheder tager udgangspunkt i de i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 nævnte støjgrænser for områder for blandet bolig og erhvervsbebyggelse. Det vurderes at ejendommen kan leve op til disse støjkrav, da nærmest nabo ligger ca. 500 meter fra anlægget. Det skal bemærkes at støjkravene kun gælder for støjgener fra anlægget.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.*

- Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag Kl. 7-18 (8 timer) Lørdag Kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage Kl. 18-22 (1 time) Lørdag Kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdage Kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage Kl. 22-7 (½ time)	Alle dage Kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

2.5.6 Støv

Problemer med støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af halm og foder, specielt i forbindelse med indblæsning af foder. Blanding af foder foregår i foderlade, og udfodringen foregår i lukkede systemer, hvilket reducerer støvgener. Herudover vil der forekomme støv fra markdriften.

Vurdering og vilkår

Det vurderes, at såfremt Arbejdstilsynets grænseværdi for organisk støv overholdes i staldene, vil der ikke forekomme støvgener i omgivelserne. Det vurderes endvidere, at staldenes overbrusningsanlæg modvirker støvgener fra anlægget.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

2.5.7 Skadedyr

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at der generelt ikke er skadedyrsproblemer på ejendommen. Fluer bekæmpes med rovfluer i gyllekanaler og der foretages yderligere fluebekæmpelse med f.eks. Quickbay til påsmøring på inventar eller lignende midler, når det skønnes nødvendigt.

Der er lavet en aftale med firmaet ISS om rottebekæmpelse. Firmaet har opstillet rottekasser på ejendommen. Rottekasserne tilses ca. 1 gang i kvartalet eller efter behov.

Vurdering og vilkår

Fluegener kan i betydelig omfang forebygges ved god gødningshåndtering og staldhygiejne. En god hygiejne opnås bl.a. ved dagligt at fjerne rester af foder og gødning fra skillevægge og langs kanter af render til det automatiske gødningsanlæg samt ved jævnligt at nedvaske staldene.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

2.6 Husdyrbrugets affald

Døde dyr

Døde smågrise opbevares i kølecontainer mens døde polte og søer opbevares på fast areal med kadaverkappe eller presenning minimum 15 m fra offentligvej (se situationsplan). Døde dyr afhentes af DAKA og normalt indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis ikke det er op til weekend eller helligdage. Der har senest været 65 afhentninger/år, hvor der samlet er afhentet ca. 150 søer, 70 pattegrisecontainere (240 l) og 60 smågrise.

Fast affald

Der produceres en række forskellige affaldstyper på ejendommen, brandbart og ikke brandbart, PVC, plastik, glas mv. Affaldet sorteres og leveres til genbrugsstationen for erhvervsaffald. Husholdningsaffald afhentes af den kommunale renovationsordning. Opgørelse af produceret fast affald fremgår af tabel 2.13.

Tabel 2.13: Opgørelse over fast affald produceret på ejendommen.

Type	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Papir, pap, plastik mm.	Ca. 1.000 kg	Ca. 1.000 kg	I container i laden	Kommunal genbrugsplads
Tomme spraydåser EAK-kode: 16050100	Ca. 50 kg	Ca. 50 kg	I container i laden	Kommunal genbrugsplads

Olie- og kemikalieaffald

Kemikalie- og medicinaffald opbevares i aflåst rum/skab og leveres til offentlig genbrugsstation for erhvervsaffald. Opgørelse af produceret olie- og kemikalieaffald fremgår af tabel 2.14.

Tabel 2.14: Opgørelse over olie- og kemikalieaffald produceret på ejendommen.

Type	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Emballage fra sprøjtemidler EAK-kode: 20011900	400 kg	400 kg	Kemikalierum	Afleveres på kommunal genbrugsplads KAVO Høng 4 gange/år.
Sprøjtemiddelrester EAK-kode:	0	0	-	Udsprøjtes i marken
Emballage fra kemikalier EAK-kode: 200119	50-100 kg	50-100 kg	Kemikalierum	Afleveres på kommunal genbrugsplads KAVO Høng 4 gange/år.
Spildolie EAK-kode: 13020200	Ca. 600 l	Ca. 600 l	I tromler/dunke i laden	Afhentes af Dansk oliegenbrug (DOG)
Brugte oliefiltre EAK-kode:	50 stk.	50 stk.	I plastfad (200 l) i olierum ved værksted	Afleveres på kommunal genbrugsplads KAVO Høng 4 gange/år.
Jern/metal EAK-kode:	Ca. 500 kg	Ca. 500 kg	Bag ved maskinladen	Afhentes af lokal produkthandler
Veterinært affald (kanyler, tomme medicinflasker) EAK-kode: 20011800	50 stk. glas og 1 spand med kanyler 2-3 gange/år		I medicinskab	Afleveres på kommunal genbrugsplads KAVO Høng 4 gange/år.

Kemikalier og lignende opbevares i aflåst rum ved den udlejede halmlade, se situationsplan.

Olie i tromler (i alt ca. 600 l) opbevares i olierum i værkstedet.

Vurdering og vilkår

Det er kommunens vurdering, at opbevaring og afhentning af døde dyr er en del af den gældende lovgivning.

Affald fra husdyrbruget skal opbevares, håndteres og bortskaffes i overensstemmelse med bestemmelserne i kommunens affaldsregulativer og til enhver tid gældende lovgivning. Det er

regler, som gælder alle virksomheder, og reglerne behøver således ikke fremgå af de individuelle godkendelser.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Virksomhedens medicinaffald, veterinære affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkomne og bortskaffes efter reglerne om ikke-genanvendeligt farligt affald og klinisk risikoaffald i kommunens regulativ for erhvervsaffald.*

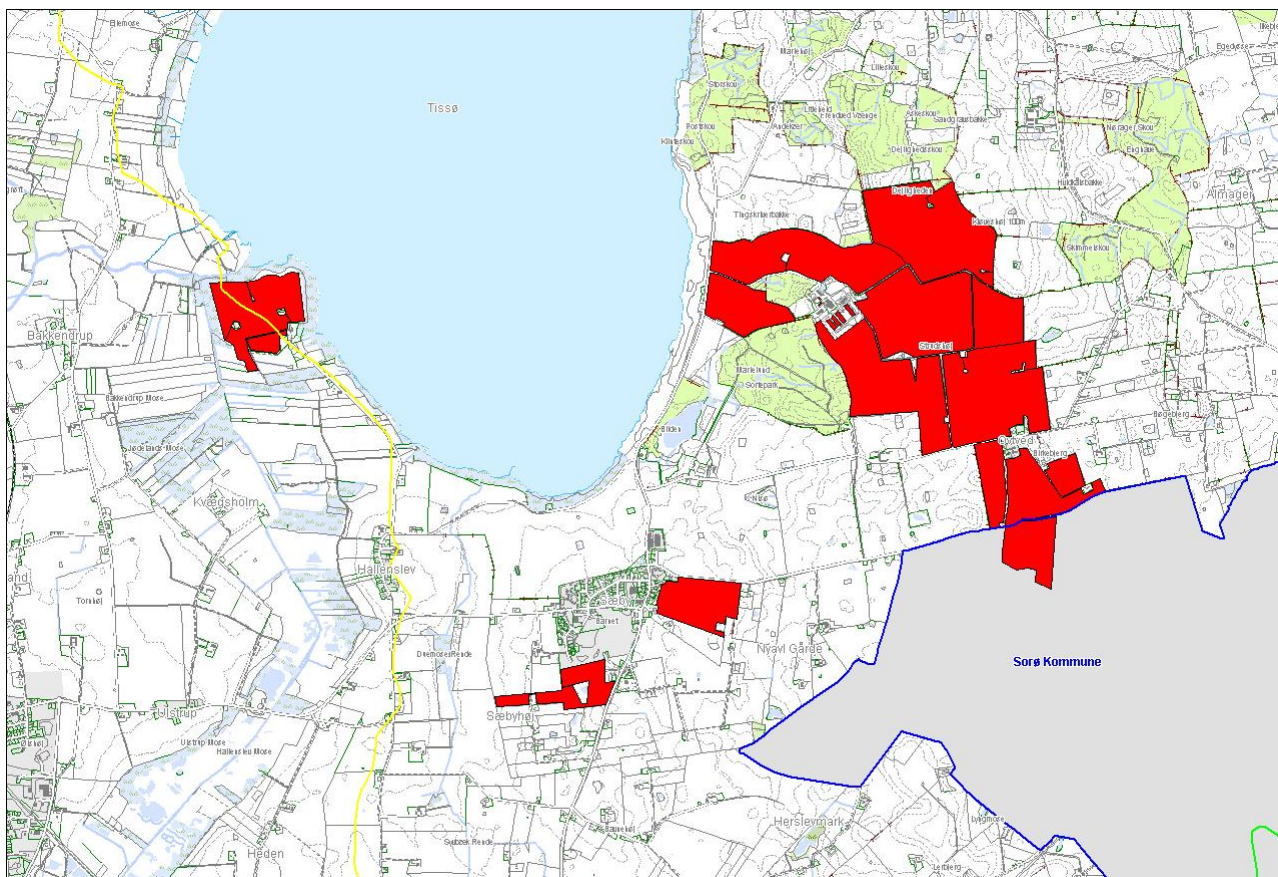
3 Husdyrbruget arealer

Dette kapitel omhandler husdyrbrugets arealer med en beskrivelse af arealernes drift, håndteringen af gødning samt en beskrivelse af forureningen fra arealerne.

Godkendelsen af husdyrbrugets arealer træffes med udgangspunkt i alle relevante arealer ikke blot på ejendommen, men for hele bedriften samt eventuelle tredjemandsarealer.

3.1 Lokalisering af udbringningsarealer

Under bedriften drives ca. 423 ha ejede og forpagtede arealer. Heraf bruges de 329,6 ha til udbringning af husdyrgødning. De resterende arealer bruges bl.a. til afgræsning (MVJ-aftaler). Beliggenheden af arealerne fremgår af figur 3.1. Det fremgår af figur 3.1, at en del af arealet ligger i Sorø Kommune. Sorø Kommune skal derfor i forbindelse med indeværende miljøgodkendelse vurdere, om der skal stilles særlige vilkår til de ca. 13,1 ha der ligger i Sorø Kommune. Dette hørings svar fremgår af kap. 7.

Figur 3.1: Oversigt over husdyrbrugets udbringningsarealer, der er markeret med rød. De gule linier angiver vandoplandene.

Af de 329,6 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger ca. 95 % i oplandet til Tissø, men de resterende 5 % ligger i oplandet til Nedre Halleby Å gennem Flasken.

Det er i tabel 3.1 opgjort hvilke arealer, der er ejet og hvilke, der er forpagtet.

Tabel 3.1: Oversigt over ejede og forpagtede arealer.

Ejede arealer	Areal (ha)	Dyrket / udbringningsareal
Frihedslund, Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby	288 ha	Ca. 212 ha
Mariehøj, Oughtvedvej 6, 4291 Ruds Vedby	68,8 ha	Ca. 62 ha
Sæbyvej 17a, 4270 Høng	13,1 ha	Ca. 12 ha
Forpagtede arealer	Areal (ha)	Dyrket / udbringningsareal
Sæby Præstegård, Sæbyvej 42, 4291 Ruds Vedby	16,6	Ca. 16,5 ha
Emmy Rasmussen, Lundevejen 6, 4281 Gørlev	36,55	Ca. 27 ha
I alt	423	Ca. 329,5

Vurdering og vilkår

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Miljøgodkendelsen meddeles til de konkrete udbringningsarealer. Såfremt andre arealer ønskes anvendt til udbringning, skal dette anmeldes til kommunen.*

Det bemærkes, at en ændring af udbringningsarealet skal anmeldes tilsynsmyndigheden før planperiodens begyndelse 1. august.

3.1.1 Lokalisering i forhold til naturområder

Udbringningsarealernes placering i forhold til naturområder fremgår af kortbilag 2.

De 27,0 ha forpagtede arealer ved Lundevejen 6, 4281 Gørlev ligger indenfor Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken med habitatområde 138 "Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken" og EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 100 "Tissø, Lille Åmose og Hallenslev mose".

De anførte udbringningsarealer ligger uden for arealer, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 (§ 3-områder) samt områder, hvor der indgået aftale om miljøvenlig landbrugsdrift.

Af vedlagte bilag 3 fremgår, at der i en afstand af 1.000 meter fra udbringningsarealerne ligger en række § 3-områder.

Vurdering og vilkår

Ifølge Danmarks Miljøundersøgelser vil hovedparten af den lokale ammoniakdeposition ske inden for 1.000 meter af kilden (udbringningsarealerne). Undersøgelser viser at ammoniaktabet ved udbringning af husdyrgødning reduceres væsentligt når gyllen nedfældes frem for, at det udlægges med slæbeslanger. Ved nedfældning på sort jord er denne effekt helt op til 90 % og fra 1. august 2007 gælder der et generelt krav om nedfældning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker i en afstand af 1.000 meter fra de i Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsatte naturområder. Dette krav gøres generelt fra 2011, dvs. at fra 2010 skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning.

Ingen udbringningsarealer ligger mindre end 1.000 meter fra naturområder omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 7 og er derfor ikke som udgangspunkt omfattet af det generelle krav om nedfældning på sort jord og græsmarker før i januar 2011. Kommunen skal vurdere, om der ligger andre særligt sårbare naturområder i nærheden af udbringningsarealerne. I så fald er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauet, der er fastsat til § 7-naturområder ligeledes skal gælde for disse naturområder. Det generelle krav om nedfældning af flydende

husdyrgødning på sort jord og græsmarker træder i kraft fra januar 2010. Da godkendelsen først forventes at foreligge ca. 1. oktober 2010, hvorefter det ikke er tilladt at udbringe flydende husdyrgødning før efter det generelle nedfældningskrav træder i kraft finder kommunen det af underordnet betydning at stille separat krav til nedfældning i forhold til ejendommens arealer.

Kommunen skal vurdere om der ligger naturområder i nærheden af udbringningsarealerne hvortil ammoniakemissionen fra udbringning af husdyrgødning har en væsentlig påvirkning. Det er med IT-ansøgningssystemet ikke muligt at beregne den konkrete deposition fra udbringning af husdyrgødning til et omkringliggende naturområde. Kommunen har dog beregnet, at ammoniakdepositionen fra udbringning af husdyrgødning i det konkrete tilfælde er ca. 0,2 kg N/ha/år⁶ i en afstand af 1.000 meter fra arealerne.

For søer og vandløb spiller afsætning fra luften generelt en ringe rolle, primært fordi søer og vandløb ofte har en lille overflade og en mindre ruhed. Derudover modtager de ofte betydelige mængder kvælstof fra overfladeafstrømning, dræn og direkte udløb. Dette er specielt tilfældet for søer, der ligger i et landbrugsområde. Kalundborg Kommune vurderer derfor, at de omkringliggende søer og vandhuller ikke bliver væsentligt påvirket af ammoniakemissionen fra ejendommens arealer.

Indenfor en radius af 1.000 meter fra udbringningsarealerne ligger en række naturområder, jævnfør bilag 2. Kalundborg Kommune vurderer ud fra den botaniske score og kendskabet til området, at de særligt værdifulde naturområder primært ligger omkring arealerne langs bredden af Tissø.

Udbringningsarealernes påvirkning af naturområder langs østbredden af Tissø, er vurderet under afsnit 2.5. 1, hvor ammoniakpåvirkningen fra anlægget vurderes. Det drejer sig om påvirkning af naturområder, der på kortbilag 2 er markeret 1, 2, 4, 5 og 6, herunder skovnaturtyperne.

Den vestlige del af udbringningsarealet, der ligger ved Lundevejen 6, ligger mindre en 1.000 meter fra en række mose og enge langs vestbredden af Tissø. Naturlokaliteterne ligger ligeledes inden for habitatafgrænsningen af Natura 2000 område 157, men er ikke en del af udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Kommunen vurderer, at der er tale om en række 'mesotrofe enge/lavmoser', hvis tålegrænse er opgjort til ca. 20-25 kgN/ha/år. Den beregnede afsætning på 0,2 kg N/ha fra udbringningsarealerne vurderes inklusiv baggrundsbelastningen på 12,5 kg N/ha/år ikke at have væsentlig påvirkning af lokaliteterne.

For de øvrige omkringliggende mose og enge (inden for 1.000 meter), der ligger uden for habitatafgrænsningen foreligger der kun begrænsede oplysninger/registreringer og de botaniske værdisætninger er derfor små. Trods den ufuldstændige dækning af kommunens naturområder, kan flertallet af de mere følsomme lokaliteter med forekomst af f.eks. orkidéer antages at være undersøgt i noget omfang, og dette sammenholdt med lokaliteternes beliggenheder som relativt små enklaver i et landbrugsland begrunder valget af det relativt robuste tålegrænseinterval for 'mesotrofe enge/lavmoser', der er opgjort til 20-35 kg N/ha/år.

⁶ Antagelser for beregningen: Der udbringes 43.517 kg N med husdyrgødningen på arealerne i Kalundborg Kommune. Heraf fordampes ca. 8,5 % svarende til 3.624 kg N. Ifølge DMU viser beregninger, at ca. 20 % afsættes lokal, mens resten bidrager til baggrundsbelastningen. Det antages at hele den lokale afsætning fordeles ligeligt inden for 1.000 meter af udbringningsarealer, hvor der er målt et areal på 2.829 ha. Det giver en gennemsnitligt lokal afsætning på ca. 0,2 kg N/ha.

Sammenholdes baggrundsbelastningen og den beregnede deposition med tålegrænseintervallet vurderer kommunen, at der udbringning af husdyrgødning på ejendommens arealer ikke medfører en væsentlig påvirkning af disse lokaliteter.

Overfladeafstrømning

Det vurderes at der på arealer med store hældninger ned mod § 3-områder er en forøget risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer. Overfladeafstrømning reguleres generelt i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 26, stk. 3 ved, at der ikke må udbringes flydende husdyrgødning på stejle skråninger med hældning på mere end 6 grader ned mod søer i en afstand af 20 meter fra søens øverste kant. Kalundborg Kommune vurderer deraf, at overfladeafstrømningen som udgangspunkt er uvæsentlig fra arealer, der skrånere mindre end 6 grader. I hver enkelt sag vurderes det, om der er særlige naturområder, hvor arealerne har en hældning under 6 grader, og hvor risikoen for afstrømning skal vurderes konkret, evt. ved besigtigelse.

Det fremgår af bilag 2, at flere mindre søer/vandhuller støder direkte op til udbringningsarealerne, der ligger omkring ejendommen og syd for Sæby. Udbringningsarealet skrånere med mere end 6 grader ned mod 3 af disse søer/vandhuller, der således er omfattet af det generelle afstandskrav. Der foreligger ikke registreringer for søerne/vandhullerne og kommunen vurderer ud fra samme kriterier som i afsnit 2.5.1, at søerne/vandhullerne har et relativt robust tålegrænseinterval. Kommunen finder derfor i det konkrete tilfælde ikke grundlag for at skærpe den generelle bestemmelse. Ingen af de øvrige udbringningsarealer omkring ejendommen og syd for Sæby skrånere væsentligt ned mod naturlokaliteter og vurderes derfor ikke at påvirke naturområder væsentligt ved overfladeafstrømning af næringsstoffer. Dette gælder endvidere for den vestlige del af udbringningsarealet ved Lundevejen. Denne del af udbringningsarealet ligger inden for habitatafgrænsningen og er omkranset af eng og mose. Det vurderes dog at overfladeafstrømningen er uvæsentligt, da arealet praktisk talt er fladt.

Påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder.

Hvad der svarer til ca. 85 ha af udbringningsarealet ligger mindre end 1.000 meter fra naturområder i Habitatområde 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken.

Hovedparten af den ammoniakemission, der kommer ved udbringning af gylle afsættes i nærheden af udbringningsarealet (0-1.000 meter). Nedfældning af gylle på sort jord og græsmarker medvirker til at mindske ammoniaktabet fra udbringning af husdyrgødning. Kommunen vurderer, at ejendommens arealer med kravet om nedfældning på sort jord og græsmarker, der kommer til at gælde fra januar 2011 ikke vil påvirke habitatområdernes tørre naturtyper væsentligt.

Kommunens vurdering af projektet udvaskningsmæssige påvirkning af habitatområder fremgår af afsnit 3.3.

Påvirkning af bilag IV-arter

Af de bilag IV-arter, der huses i Kalundborg Kommune er de konkrete udbringningsarealer kun relevante i forhold til bevaringsstatus for markfirben, spidssnudet frø og stor vandsalamander. De resterende fire paddearter (klokkefrø, løgfrø, strandtudse, grønbroget tudse), der huses i kommunen, vurderes ud fra deres geografiske udbredelse i kommunen ikke at berøres af udvidelsen. Det samme gør sig gældende for kommunens eneste insekt på bilag IV: Grøn Mosaikguldsmid. Kommunen har ikke tilstrækkeligt detaljerede og opdaterede registreringer

af markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø til at kunne udelukke deres tilstedeværelse ved ejendommens arealer. Tværtimod vil de vidt udbredte arter formentligt være tilstede på gunstige lokaliteter. For padderne først og fremmest ved søer og søbredder, men også på fugtige steder i skove og beplantninger og for markfirben f.eks. på sandede soleksponerede markkanter og diger.

Der er tale om en fortsættelse af landbrugsdriften på eksisterende markarealer, hvor dyrknings og gødskningspraksis ikke ændres. Såfremt bilag IV-arter er tilstede på eller omkring udbringningsarealerne vurderes arterne at have tilpasset sig de betingelser, som almindelig landbrugsdrift medfører, herunder jordbehandling, gødskning og marksprøjtning. Projektet vil derfor ikke i sig selv medføre en væsentlig forandring i arternes nærmiljø.

Gruppen af bilag-IV pattedyr (9 arter af flagermus, odder og marsvin) kan ikke siges at blive påvirket af projektet, men snarere af landbrugets arealanvendelse generelt. Landbruget generelle udvaskningsmæssige bidrag til forringelse af havmiljøets tilstand påvirker marsvinet. I denne sammenhæng kan bidraget fra indeværende projekt, dog ikke i sig selv få en væsentlig betydning for marsvinets bevaringsstatus.

3.2 Drift af husdyrbrugets arealer

I tabel 3.2 er en opgørelse over den mængde husdyrgødning, der produceres på anlægget. Samlet rådes der over et udbringningsareal på 329,6 ha med ejede og forpagtede arealer.

Tabel 3.2: Gødningsregnskab for Sæbyvej 60.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Dyreenheder
Svinegylle	41.028 kg N	9.195 kg P	378,32 DE
Dybstrøelse	1.907 kg N	461 kg P	18,32 DE
Samlet udbragt på ejede og forpagtede arealer	42.934 kg N	9.657 kg P	397,19 DE

Den udbragte mængde husdyrgødning svarer til et husdyrtryk på 1,21 DE/ha.

Ifølge ansøgningsmaterialet tilføres der ikke anden organisk gødning til arealerne.

Vurdering og vilkår

Til opfyldelse af harmonikravet skal der til udbringning af 424,5 dyreenheder svin og 3,7 dyreenheder heste anvendes et udbringningsareal svarende til 305,4 ha. Da der er oplyst et udbringningsareal svarende til 329,6 ha, vurderes harmonikravet at være opfyldt.

3.2.1 Sædskifte

Beregningerne på udbringningsarealerne er foretaget ud fra anvendelsen af 302,6 ha med standardsædskifte S2 og 27,0 ha med standardsædskifte S4, svarende til referencesædskiftet på de pågældende arealer. Med de valgte sædskifter og de dokumenterede fosfortal overholder ejendommen kravene til begrænsning af kvælstof- og fosforudvaskning.

Vurdering og vilkår

Kalundborg Kommune vurderer, at der på den konkrete bedrift ikke er forhold, der gør at de konkrete sædskifter (S2 og S4) ikke kan anvendes på ejendommens arealer.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Der skal ved tilsyn kunne fremvises mark- og gødningsplaner for de seneste 5 år som dokumentation for den anvendte husdyrgødning på udbringningsarealerne.*

3.3 Gødningshåndtering

Udbringningen af gylle sker med gyllevogn og slæbeslanger.

Ansøger har redegjort for følgende BAT-tiltag vedr. udbringning af gylle.

- Der udarbejdes hvert år en mark- gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til
- jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte, evt. tilførsel af anden gødning samt kvælstofudnyttelsen, hvilket medfører, at udvaskningen fra arealerne bliver så lille som muligt.
- Gødningen udbringes så vidt muligt umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst- og næringsstof optag forekommer, hvilket nedsætter fordampning og lugtgener, da planterne hurtigt optager den tilførte gødning.
- Vedr. udbringning følges de anvisninger (omkring snedækkede/skrånende/vandmættede /oversvømmede arealer), der er angivet i BREF-dokumentet og som findes som generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.
- Der vil kunne forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra arealer hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør) Da
- gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelser i planterne.
- Der bruges normalt traktor og gyllevogn (20-30 t) med slæbeslanger til udbringningen.
- Udbringning foregår så vidt muligt ikke i weekender og på helligdage
- Ved transport af gylle bruges transportvogne.
- På sort jord nedfældes gyllen eller nedpløjes hurtigst muligt.
- Der bruges ikke nedfælder i voksende afgrøder, idet der opstår en del afgrødeskader, hvilket medfører en lavere kvælstofoptagelse i afgrøderne og dermed en større udvaskning samtidig med at det medfører et mindre udbytte.
- Der tages så vidt muligt hensyn til naboer i forbindelse med udbringningen, dvs. at der tages højde for vindretning, tæt beboede områder mm.
- Bedriften drives generelt efter retningslinierne i "Godt landmandskab"
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning deles der sedler ud til naboerne med oplysninger om den forestående udbringning. Naboerne kan her tilmelde sig en Gylle-sms, så de kan få direkte besked på deres mobiltelefon 3-7 dage før udbringning.

Vurdering og vilkår

Ved udbringning af gylle vil der være midlertidig lugtpåvirkning i lokalområdet. Udkørsel skal derfor koncentreres til så få dage så muligt således, at lugtgenerne vil være kortvarige. Derudover vil det være en fordel at informere naboerne om forestående udbringning af husdyrgødning.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Omrøring af gylle i opbevaringsanlæg i forbindelse med udbringning må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.*

- *Udbringning af gylle skal koncentreres over så kort tid så muligt, det vil sige nogle få uger således, at lugtgenerne er så kortvarige så mulige.*
- *Såfremt det ved udbringning af gylle opstår lugtgener som tilsynsmyndigheden vurderer er væsentlige for de omkringboende, kan tilsynsmyndigheden stille krav om at udbringningen ikke må foregå på lørdage samt søn- og helligdage.*

3.4 Udvaskning fra husdyrbrugets arealer

I dette afsnit behandles den udvaskning af kvælstof og fosfor der vil være fra husdyrbrugets udbringningsarealer.

3.4.1 Fosfor

Alle udbringningsarealer ligger i habitatoplandene Tissø og Nedre Halleby Å gennem Flasken. Begge oplande er registrerede som fosforfølsomme.

Ligger udbringningsarealerne i oplandet til Natura 2000-områder, som er følsomme for fosfor, skal det maksimalt accepterede fosforoverskud beregnes. Fosforoverskuddet er differencen mellem den mængde, der tilføres med husdyrgødningen, og den mængde der fraføres med afgrøderne. I tilfælde af et fosforoverskud, beregnes overskuddets maksimale størrelse ud fra arealernes fosfortal.

I tabel 3.3 er ejendommens fosforbalance opgjort i før- og eftersituationen. Beregningen er baseret på anvendelsen af 302,6 ha med standardsædskifte S2 og 27,0 ha med standardsædskifte S4, både før- og eftersituationen.

Tabel 3.3: Tilførsel og fjernelse af fosfor til og fra udbringningsarealerne.

	Før-situationen	Efter- situationen
Input – husdyrgødning (gylle)	9.592 kg P	9.657 kg P
Output – afgrøder	- 8.711 kg P	- 8.711 kg P
Fosforoverskud	884 kg P	946 kg P

Det fremgår af tabel 3.3, at der beregnes et fosforoverskud fra udbringningsarealerne på 946 kg P efter projektets gennemførelse, hvilket svarer til et gennemsnitligt fosforoverskud på 2,9 kg P/ha.

Ansøger har til sagsbehandlingen indsendt en oversigt over en del af udbringningsarealernes fosfortal. Ud fra fosfortallene placeres arealerne automatisk i fosforklasser. Placeringen kan ses i tabel 3.4. Der foreligger ikke fosfortal for arealet ved Lundevejen 6, der derfor ud fra en worst case betragtning er indplaceret i fosforklasse 3.

Tabel 3.4: Indplacering af de ejede arealers placering i fosforklasser og beregning af det maksimalt tilladte fosforoverskud.

Fosforklasse	ha	Tilladt fosforoverskud	Kg fosfor
Fosforklasse 0 (JB < 4 og P-tal < 4)	204,76 ha	9,6 kg P/ha/år*	1.966 kg P/år
Fosforklasse 1 (P-tal 4 – 6)	68,35 ha	6,7 Kg P/ha/år	458 kg P/år
Fosforklasse 2 (lavbundsarealer)	1,11 ha	2,7 Kg P/ha/år	3 kg P/år
Fosforklasse 3 (P-tal > 6)	55,37 ha	0,0 Kg P/ha/år	0 kg P/år
Maksimalt tilladt fosforoverskud	329,58 ha	7,3 kg P/ha/år	2.427 kg P/år

* fosforoverskud/ha ved udbringning af 1,4 DE/ha fra den konkrete normproduktion

Som det kan ses af tabellen ligger hovedparten af ejendommens arealer, som følge af de dokumenterede fosfortal, i fosforklasse 0. I fosforklasse 0 stilles der ikke skærpede krav til fosforudvaskningen, idet arealernes potentiale for tilbageholdelse af fosfor er højt. Det tilladte fosforoverskud er beregnet til 2.427 kg P/år (7,3 kg P/ha/år). Det faktiske overskud er beregnet til 946 kg P/år (2,9 kg P/ha/år). Ejendommen overholder således kravene om maksimalt fosforoverskud.

Vurdering og vilkår

Da udbringningsarealerne ligger i oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor, skal det maksimalt accepterede fosforoverskud beregnes og vurderes. Af tabel 3.3 fremgår det, at den ønskede udbringning af husdyrgødning på arealerne medfører et fosforoverskud. Det skal derfor ud fra fosfortal vurderes hvor stort fosforoverskuddet på de konkrete arealer kan være i henhold til beskyttelsesniveauet. Det fremgår af tabel 3.4 at det maksimale fosforoverskud ud fra fosforklasserne beregnes 2.427 kg P/år, mens det reelle fosforoverskud med anvendelse af foderoptimering beregnes til 946 kg P/år. I forhold til det beskyttelsesniveau, der er fastsat i Husdyrgodkendelsesloven vurderes den til arealerne tilførte fosformængde ikke at have væsentlig betydning for afvandingsoplandet. Kommunen ligger ikke inde med konkret viden om oplandet, der ændrer på den generelle udpegning. Kommunen vurderer endvidere, at der på arealer med lave P-tal er mindre risiko for fosforudvaskning, da bindingskapaciteten i sådanne jorde vurderes at være væsentlig større end i jorde med høje P-tal. Jordens fosforindhold kan dog ændre sig over tid og Kalundborg Kommune vurderer, at det er en forudsætning for udvaskningsberegningen, at 204,8 ha (62 %) af udbringningsarealet har fosfortal under 4 og yderligere 68,4 ha (21 %) har fosfortal mellem 4 og 6.

Hvis driftsherre ønsker, at modtage organisk gødning andetsteds fra, finder kommunen det væsentligt, at der ved denne ændring ikke tilføres større fosforoverskud, end hvad udbringsarealernes fosforklasser tillader, dvs. 7,3 kg P/ha.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Af udbringningsarealets 329,6 ha skal 273,2 ha have fosfortal mindre end 6, heraf 204,8 ha med fosfortal mindre end 4.*
- Der skal ved tilsyn kunne fremvises fosfortalsanalyser, der maksimalt er 5 år gamle.*
- Der må maksimalt udbringes husdyrgødning eller anden organisk gødning til ejendommens udbringningsarealer med et fosforoverskud svarende til 7,3 kg P/ha.*

3.4.2 Nitrat

Nitratudvaskning vurderes i forhold til overfladevand og grundvand.

Overfladevand

Sårbarheden for udvaskning af kvælstof til overfladevand afgøres af arealets nitratklasse. Der arbejdes med 4 nitratklasser og et områdes nitratklasse bestemmes ud fra afvandingsoplandets sårbarhed sat oplandets evne til at tilbageholde nitrat (reduktionspotentiale). Natura 2000 oplande inddeles endvidere i sårbare og meget sårbare afvandingsoplande.

Ligger arealerne i nitratklasse 1-3, er den tilladte mængde husdyrgødning (DE/ha) på arealet som udgangspunkt begrænset. Hvis der ønskes fuldt husdyrtryk på sådanne arealer foretages

der en udvaskningsberegning, der viser, hvor stor udvaskningen fra arealerne er. Derudover beregnes en værdi for, hvor stor udvaskningen maksimalt må være.

En mindre del af udbringningsarealerne ligger i et nitratfølsomt afvandingsopland. På baggrund af arealernes sårbarhed og reduktionspotentiale er arealerne fordelt i nitratklasser, hvilket fremgår af tabel 3.5 og bilag 4.

Tabel 3.5: Ejede og forpagtede arealers placering i nitratklasser.

	ha	Tilladt dyretryk	Tilladte antal DE
Nitratklasse 0	316,7 ha	1,40 DE/ha	443,4 DE
Nitratklasse 1	0 ha	1,19 DE/ha	0 DE
Nitratklasse 2	0 ha	0,91 DE/ha	0 DE
Nitratklasse 3	12,9 ha	0,70 DE/ha	9,0 DE
Vægtet gens. dyretryk	329,6 ha	1,37 DE/ha	452,4 DE

Arealernes placering i nitratklasser medfører, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning med et dyretryk på 1,37 DE/ha. Ansøger ønsker at udbringe husdyrgødning med et dyretryk på 1,21 DE/ha, svarende til 397,2 dyreenheder.

Vurdering og vilkår

I forhold til de rammer, der er fastsat i Husdyrgodkendelsesloven, må husdyrtrykket på udbringningsarealerne ikke overstige det husdyrtryk, der er beregnet ud fra arealernes placering i de enkelte nitratklasser. I dette projekt overholdes det maksimalt tilladte husdyrtryk på arealerne. Kommunen ligger ikke inde med konkret viden om oplandet til at tilsidesætte det beskyttelsesniveau, der er fastsat i husdyrgodkendelsesloven og finder derfor i den konkrete sag ikke grundlag for at stille skærpede vilkår til overfladeudvaskningen af nitrat.

Hvis driftsherre ønsker at udbringe husdyrgødning fra en anden leverandør med en anden sammensætning af husdyrgødning finder kommunen det væsentlig at der ikke udbringes mere end hvad nitratklasserne foreskriver dvs. 1,37 DE/ha. Alternativt skal der indsendes en Farm-N beregning, der viser at udvaskningen ligger under det maksimalt tilladte niveau.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- Der må maksimalt udbringes organisk gødning til arealerne med et dyretryk på de 1,37 dyreenheder/ha. Alternativt skal der indsendes en Farm-N-udvaskningsberegning, der viser, at udvaskningen ligger under det maksimalt tilladte niveau.*

Grundvand

Beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning til grundvand fastsættes ud fra nitratfølsomme indvindingsområder og lokale indsatsplaner for grundvand.

Når dele af udbringningsarealerne ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder, foretages der en udvaskningsberegning i Farm-N modellen, der viser nitratkoncentrationen i det infiltrerede vand, der kommer ud af rodzonen. Ligger denne koncentration over 50 mg NO₃⁻/l må koncentrationen ikke øges i forbindelse med projektet.

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder eller indsatsområder for grundvand.

Vurdering og vilkår

De anførte udbringningsarealer ligger ikke i nitratfølsomme indvindingsområder eller indsatsplaner for nitrat. Med de rammer, der er fastsat i husdyrloven, vurderer Kalundborg Kommune derfor, at der ikke vil være behov for at stille vilkår i forhold til nitratudvaskning til grundvandet.

3.4.3 Udvasning i forhold til habitatområder

Alle udbringningsarealer afvander til Natura 2000 område 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Natura 2000 området er opdelt i oplandet til Tissø og oplandet til Nedre Halleby Å.

Vurdering af vilkårsfastsættelse

Det påhviler også kommunalbestyrelsen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Ved EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02 (Waddenzee-dommen) er der fastlagt principper for habitatvurderinger. I dommen fastslås således, at gennemførelse af en nærmere konsekvensvurdering af et projekts miljøpåvirkning af et EF-habitatområde er betinget af, at der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 43), at en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45), og at et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49).

Kommunen skal på denne baggrund specifikt vurdere om den enkelte bedrifts udvaskningsmæssige påvirkning af habitatområder kan betragtes som væsentlig for habitatområdet og i givet fald konsekvensvurdere denne påvirkning.

Kvælstof

Udvaskningen af kvælstof fra landbrugsarealer varierer mellem de enkelte marker, da udvaskningen er påvirket af mange variable forhold, blandt andet nedbørsmængde, jordbundsforhold, dyretryk og management. Beregningen af oplandet dyretryk er baseret på antallet af dyreenheder i oplandet/ha markblokke i oplandet. Udvaskningsberegningen baseret på den estimerede andel af sandjorde og lerjorde i oplandet og korrigeret for de anførte reduktionsprocenter fra miljøstyrelsens kort.

Miljøstyrelsen har til vurdering af kvælstofudvaskningen udarbejdet et vejledende notat af 24. juni 2010, hvori der opstilles en række kriterier til vurdering af, hvad der kan betragtes som en væsentlig udvaskning af kvælstof. Kalundborg Kommune vurderer, at to væsentlige parametre skal være opfyldt i henhold til Miljøstyrelsens notat. For det første må dyretrykket i oplandet ikke være stigende i perioden fra 1. januar 2007 og for det andet må udvaskningen fra husdyrbrugets arealer i et opland maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning i oplandet, dog 1 % ved særlige eutroficerede lukkede oplande.

Fosfor

Ligesom med kvælstof er fosformobiliteten meget afhængig af nedbørsmængde, jordbundsforhold, dyretryk og management.

Forsøg viser, at fosformobiliseringen fra landbrugsarealer i almindelighed til overfladevand ligger i størrelsesordenen 0,5 kg/ha/år⁷. Dette er en gennemsnitlig værdi målt i 9 vandløb i

⁷ Faglig rapport fra DMU, nr. 380, 2001: Fosfor i jord og vand – udvikling, status og perspektiver.

perioden fra 1993-1999. Forsøget viser, at specielt nedbørsmængden er afgørende for transporten i porer og erosion mens jordbundsforhold og fosfortal er afgørende for bindingen i jorden. Det vil derfor være vanskeligt at beregne en bedrifts årlige udvaskningen af fosfor.

I habitatsammenhæng kan det udover fosforbalancen være ligeså relevant at vurdere, hvor stort ejendommens areal er i forhold til arealet af hele oplandet.

Jammerland Bugt, gennem Tissø

Kalundborg Kommune har beregnet udviklingen i dyretrykket i perioden fra 2007 og 2009. Beregningen viser, at antallet af dyreenheder i kommunens oplande samlet set har været faldende i perioden med mindre udsving i mellem de enkelte oplande og dyregrupper. Kommunen vurderer således, at godkendelsen ikke medfører en væsentlig stigning af dyretrykket i oplandet.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende notat har Kalundborg Kommune beregnet udvaskningen af kvælstof i opland til Tissø. Beregningsresultatet fremgår af tabel 3.6.

Tabel 3.6: Beregning af kvælstofudvaskning til Tissø.

Generel udvaskning	
Opland til Tissø	41.590 ha
Dyrket areal i oplandet til Tissø	30.530 ha
Reduktionspotentiale (jf nitratklassekortlægningen)	76-100 % (middel 87,5 %)
Standardudvaskning fra rodzonen*	62,5 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrkede arealer i oplandet til Tissø (62,5*0,125*30.530)	238.515 kg N/år
Udvaskning fra udyrkede arealer i oplandet til Tissø (10**0,125*11.060)	13.825 kg N/år
Udvaskning i opland	252.340 kg N/år
Udvaskning fra det ansøgte husdyrbrug	
Reduktion som ovenfor	87,5 %
Udbringningsarealer i Tissø	316,7 ha
Udvaskning fra rodzonen (bidrag fra husdyrbruget)	5,0 kg N/år**
Samlede påvirkning af Tissø	198 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Tissø	< 0,1 %

* Standardudvaskning er 78 kg/ha/år fra sandjord, 47 kg/ha/år fra lerjorde. Fordelingen mellem sand og lerjorde er ca. 50/50 i dette opland. Standardudvaskningen fra udyrkede arealer er sat til 10 kg N/ha/år.

** Udvaskning i ansøgningen er beregnet til 39,8 kg N/ha/år. I Farm-N har kommunen beregnet ejendommens udvaskning uden tilførsel af husdyrgødning til 34,5 kg N/ha/år. Bidraget fra husdyrgødningen er således beregnet til 5,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af beregningerne i tabel 3.6, at det ansøgte husdyrbrug vil bidrage med mindre end 0,1 pct. af den samlede udvaskning til Tissø. I henhold til miljøstyrelsens afskæringskriterier vurderer Kalundborg Kommune, at det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område. Samlet kan det herefter vurderes, at der ikke er behov for at stille vilkår til det ansøgte vedr. nitratudvaskning.

Det vurderes, at der på den konkrete ejendom er redegjort for at udbringningsarealerne har lave fosfortal. Jorderne vurderes derfor at have en stor bindingskapacitet, der gør at det ansøgte fosforoverskud adsorberes i jorden. Det vurderes derfor, at der ikke er væsentlig udvaskning af fosfor fra de konkrete arealer og det konkrete projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatoplandet med hensyn til fosfor.

Jammerland Bugt, direkte til Nedre Halleby Å

Kalundborg Kommune har beregnet udviklingen i dyretrykket i perioden fra 2007 og 2009. Beregningen viser, at antallet af dyreenheder i kommunens oplande samlet set har været faldende i perioden med mindre udsving i mellem de enkelte oplande og dyregrupper. Kommunen vurderer således, at godkendelsen ikke medfører en væsentlig stigning af dyretrykket i oplandet.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende notat har Kalundborg Kommune beregnet udvaskningen af kvælstof i opland til Nedre Halleby Å. Beregningsresultatet fremgår af tabel 3.7.

Tabel 3.7: Beregning af kvælstofudvaskning til Nedre Halleby Å.

Generel udvaskning	
Opland til Nedre Halleby Å	10.730 ha
Dyrket areal i oplandet til Nedre Halleby Å	9.236 ha
Reduktionspotentiale (jf nitratklassekortlægningen)	0-50 % (middel 25 %)
Standardudvaskning fra rodzonen*	51,7 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrkede arealer i oplandet til Nedre Halleby Å (51,7*0,75*9.236)	258.126 kg N/år
Udvaskning fra udyrkede arealer i oplandet til Nedre Halleby Å (10**0,75*1.494)	11.205 kg N/år
Udvaskning i opland	269.331 kg N/år
Udvaskning fra det ansøgte husdyrbrug	
Reduktion som ovenfor	25 %
Udbringningsarealer i Nedre Halleby Å	12,9 ha
Udvaskning fra rodzonen (bidrag fra husdyrbruget)	5,0 kg N/år**
Samlede påvirkning af Nedre Halleby Å	48 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Nedre Halleby Å	0,02 %

* Standardudvaskning er 78 kg/ha/år fra sandjord, 47 kg/ha/år fra lerjorde. Fordelingen mellem sand og lerjorde er ca. 15/85 i dette opland. Standardudvaskningen fra udyrkede arealer er sat til 10 kg N/ha/år.

** Udvaskning i ansøgningen er beregnet til 39,8 kg N/ha/år. I Farm-N har kommunen beregnet ejendommens udvaskning uden tilførsel af husdyrgødning til 34,5 kg N/ha/år. Bidraget fra husdyrgødningen er således beregnet til 5,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af beregningerne i tabel 3.7, at det ansøgte husdyrbrug vil bidrage med mindre end 0,02 pct. af den samlede udvaskning til Nedre Halleby Å. I henhold til miljøstyrelsens afskæringskriterier vurderer Kalundborg Kommune, at det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område. Samlet kan det herefter vurderes, at der ikke er behov for at stille vilkår til det ansøgte vedr. nitratudvaskning.

Det vurderes, at der på den konkrete ejendom er redegjort for at udbringningsarealerne har lave fosfortal. Jorderne vurderes derfor at have en stor bindingskapacitet, der gør at det ansøgte forsforoverskud adsorberes i jorden. Det vurderes derfor, at der ikke er væsentlig udvaskning af fosfor fra de konkrete arealer og det konkrete projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatoplandet med hensyn til fosfor.

Vand- og Naturplanerne

Oplandet gennem Tissø til Jammerland Bugt er del af Habitatområde 138 "Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken", der sammen med Fuglebeskyttelsesområde 100 "Tissø, Åmose og Hallenslev Mose" udgør Natura 2000-område 157 "Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken". Hertil er der udarbejdet et udkast til Natura 2000 plan.

Kommunen har i afsnit 3.1.1 vurderet arealanvendelsens påvirkning af naturområder i forhold til afsætning af ammoniak. Det fremgår i denne vurdering, at projektet med de konkrete vilkår

til ejendommens arealer vurderes ikke at påvirke tørre naturtyper i habitatområder væsentligt, herunder Natura 2000 område 157.

Da overskudsnedbør fra udbringningsarealerne afstrømmer til Nedre Halleby Å og Flasken vurderes arealernes påvirkning af Natura 2000 området at kunne indskrænkes til den næringspåvirkning, der beregnes som udvaskning fra arealerne. Det fremgår af Natura 2000 planens retningslinie 1.1 at: "Reduktion af kvælstofdeposition på områdets habitatnaturtyper forventes at ske gennem en kommende ændring af husdyrgodkendelsesloven jf. regeringsudspillet Grøn Vækst, april 2009. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb, dyrkede marker, overfladevand, spildevand og fodring. For marine naturtyper, større søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen."

Tissø, Nedre Halleby Å og Flasken er delopland til i Hovedvandopland 2.1 "Kalundborg". I vandplanens retningslinier anføres det at: "Afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven, herunder både tilladelser og godkendelser til etablering, udvidelser og ændringer af husdyrbrug og revurdering af godkendelser, må ikke være til hinder for, at vandplanens miljømål opfyldes, jf. husdyrgodkendelseslovgivningens krav vedr. nitrat til overfladevande og grundvand samt fosforoverskuddet".

Kalundborg Kommune vurderer, at projektet følger det udvaskningsniveau, der er fastsat i husdyrgodkendelsesloven og dermed lever op til kravet i vandplanen og dermed også kravet i naturplanen.

4 Husdyrbrugets ophør

I ansøgningsmaterialet er følgende oplyst i forhold til husdyrbrugets ophør:

- Hvis ejendommen i mod al forventning inden for den nærmeste årrække skal nedlukkes, vil alle gyllebeholdere blive tømt, og foderrester vil blive fjernet. Oprydningen vil foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning.
- Såfremt besætningen bliver ramt af en sygdom der af veterinærmyndighederne kræver karantæne eller nødslugtning af dyrene, vil det foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning på området.

Vurdering og vilkår

Jævnfør § 11, stk. 1, nr. 14 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal godkendelsesmyndigheden stille krav om, at der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Det vurderes, at den største forureningsfare ved nedlukning af driften vil stamme fra opbevaring af husdyrgødning samt fra oplaget af fyringsolie i nedgravet olietank. Ved lukning af bedriften skal al husdyrgødning fjernes fra ejendommen.

Følgende vilkår vil blive fastsat i miljøgodkendelsen:

- *Ved bedriftens ophør skal der indsendes en plan til tilsynsmyndigheden, der beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af tilsynsmyndigheden.*

5 Alternative muligheder

I ansøgningsmaterialet er der nævnt følgende alternative muligheder for husdyrbrugets anlæg:

Der er en mulighed, at fortsætte med den aktuelle drift på ejendommen, men det er valgt, at søge om miljøgodkendelse af en mindre ændring i antallet af dyr, så staldanlægget udnyttes optimalt.

Et 0-scenarie vil også betyde at der ikke skal udarbejdes en miljøgodkendelse med de forbedringer i forhold til miljøet der er forbundet hermed.

Vurdering og vilkår

Kalundborg Kommune vurderer, at omgivelserne på stedet i en vis grad har tilpasset sig svineproduktionen. Dette set i betragtning af, at der ikke er indkommet bemærkninger til den indledende annoncering. Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med ændringen, hvorfor en alternativ placering ikke vurderes.

O-alternativet vurderes at være den eksisterende produktion. Projektet medfører efter udvidelsen forøgede emissioner i forhold til den eksisterende produktion. I kapitel 2 og 3 er konsekvenserne heraf blevet behandlet og kommunen har stillet de relevante vilkår til at begrænse påvirkningen af det omkringliggende miljø.

6 Management og egenkontrol

Driftsherre har anført følgende punkter/tiltag til drift og egenkontrol med henblik på at sikre en god management på anlægget.

Management:

- Ejendommen drives efter princippet et godt landmandskab.
- Bedriftens medarbejdere bliver løbende uddannet gennem kurser, efteruddannelse og deltagelse i erfa-grupper.
- Medarbejdere vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Ikke genbrugbart affald køres i deponi på den lokale genbrugsplads.
- Der tages videst muligt hensyn til naboer ved udspredning af gylle.
- Naboer orienteres i forbindelse med udbringningen.
- Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner, til brug for planlægning og registrering af udbringning af uorganisk gødning og husdyrgødning på udbringningsarealerne, samt til planlægning og registrering af pesticid-/kemikalieforbrug.
- Der føres løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, og vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med ejendommens regnskab.
- I ejendommens effektivitetskontroller registreres desuden foderforbrug, produktionsresultater og lign.
- Der forefindes en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv.

Egenkontrol:

- Eventuelle produktionsrapporter (P-kontrol) gemmes i 3-5 år.
- Eventuelle opgørelser over foderforbrug (E-kontrol) gemmes i 3-5 år.
- Dyrlægerapporter opbevares i tilknytning til stalden og gemmes 3-5 år.
- Registrering af udbringning af husdyrgødning mv. på grundlag af lovgivning omkring planteproduktion gemmes i 3-5 år.
- Der føres jævnligt tilsyn med diverse funktioner af stalde, ventilationsanlæg samt med foderanlæg og -stationer.
- Gyllebeholdere og rør efterses jævnligt, og vil som minimum blive kontrolleret i forbindelse med beholderkontrollen hvert 10. år.
- Flydelaget på gyllebeholderne kontrolleres som foreskrevet i logbog for beholdere for flydende husdyrgødning. Hvis det konstateres, at hele eller dele af flydelaget ikke er intakt, vil der samme dag startes reetablering af flydelaget.

Vurdering og vilkår

Kommunen vurderer, at ansøger med de nævnte punkter søger at tilrettelægge produktionen så den lever op til de BAT-punkter for godt landmandskab, der er listet op i BREF-dokumentet. Kommunen stiller i kapitel 2 de for ejendommen relevante vilkår til flere af de ovenstående punkter herunder registrering af ressourceforbrug, håndtering af affald og udarbejdelse af foderplaner. Derudover finder kommunen det væsentligt, at ejendommen løbende søger at indrette og drive husdyrbruget ud fra anvendelse af de nyeste og bedste teknikker, der er tilgængelige for svineproduktion under hensyntagen til de driftsøkonomiske aspekter.

Driftsherre skal derfor ved tilsyn kunne redegøre for de konkrete BAT tiltag der foretages og planlægges på ejendommen.

Af hensyn til tilsynsmyndighedens mulighed for at føre effektivt tilsyn med svineproduktionen skal bedriften føre driftsjournal. Kommunen finder, at ejendommen søger at føre kontrol med bedriften på en række områder. For at kunne håndhæve miljøgodkendelsen finder kommunen det væsentligt at stille specifikke krav til egenkontroljournalen. Følgende vilkår til driftsjournalen blive fastsat i miljøgodkendelsen

- *Egenkontrol-driftsjournalen skal som minimum indeholde:*
 - *Årlig opgørelse af antallet af dyreenheder, fordelt på typer af dyr og vægtintervaller, samt dokumentation herfor i form af udskrifter fra bedriftsløsning, CHR-registret eller lignende.*
 - *Oplysninger om udbringningstidspunkter og afgrødetyper i form af mark- og gødningsplaner, der dokumenterer, at gødningen udbringes i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.*
 - *Kopi af gødnings- og forpagtningsaftaler for de seneste 3 år, inkl. det indeværende år.*
 - *Oplysninger om væsentlige driftsforstyrrelser eller uregelmæssigheder, der har – eller kan have miljømæssig betydning. Der redegøres for type omfang og afhjælpende foranstaltninger.*
 - *Herudover krav til egenkontrollen stillet i godkendelsens øvrige vilkår.*

- *Bedriften skal indtænke BAT i den daglige drift. Driftsherre skal ved tilsyn redegøre for ejendommens gennemførte og planlagte BAT-tiltag. Herunder tiltag til bedre management samt reduktion af ressourceforbrug og affaldsproduktion.*

7 Offentlighedsfaser

I sager om etablering, ændring eller udvidelse af husdyrproduktioner omfattet af husdyrlovens § 12 må godkendelsesmyndigheden ikke træffe afgørelse før offentligheden har haft mulighed for at bidrage med bemærkninger til sagsbehandlingen. Derudover må godkendelsesmyndigheden ikke træffe afgørelse før naboer og andre berørte parter har haft mulighed for at udtale sig.

7.1 Inddragelse af offentligheden

I uge 5 - 2010 annoncerede Kalundborg Kommune den ønskede ændring i ugeaviserne og på kommunes hjemmeside. Annonceteksten gengives herunder:

Husdyrproduktionen på Sæbyvej 60
Inddragelse af offentligheden i forbindelse med ansøgning om ændring af husdyrproduktionen på ejendommen Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby.

Projektet
På ejendommen er der i dag tilladelse til 990 søer, 28.340 smågrise (7,2-33 kg), 600 polte (30-102 kg) og 7 heste, svarende til 397,3 DE. Der ønskes en produktion af 1.070 søer, 25.000 smågrise (7,2-32 kg), 700 polte (32-102 kg) (eget opdræt) og 7 heste svarende til 397,19 DE.

I forbindelse med projektet anvendes de eksisterende bygninger på ejendommen.

Den ønskede ændring af husdyrproduktionen er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af 20. december 2006. Projektet kan således ikke gennemføres før Kalundborg Kommune har uarbejdet en miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Du kan bidrage med dine bemærkninger
Kalundborg Kommune vil med denne annoncering indkalde idéer og forslag til det ansøgte projekt. I annonceringsperioden fra den 3. februar 2010 og frem til den 19. februar 2010 kan alle indsende ideer, bemærkninger eller spørgsmål til projektet, og/eller ønsker om at få tilsendt et udkast miljøgodkendelsen.

Idéer, bemærkninger og spørgsmål kan sendes til Kalundborg Kommune, Plan, Byg og Miljø, Team Natur og Vand, Klosterparkvej 7, 4400 Kalundborg eller på e-mail: plan.byg.miljo@kalundborg.dk

Når et udkast til miljøgodkendelse foreligger, sendes det i høring hos naboer, berørte parter og andre der har anmodet om det i 6 uger.

Ansøgningsmaterialet vil være tilgængeligt på Kalundborg Kommunens hjemmeside: www.kalundborg.dk under Landbrug og husdyr. Derudover kan ansøgningsmaterialet bestilles telefonisk ved kontakt til nedenstående.

Vil du vide mere kontakt:
Frederik Weinreich på telefon: 59 53 52 47 eller e-mail: frederik.weinreich@kalundborg.dk

Kalundborg Kommune, Plan, Byg & Miljø, Team Natur & Vand, Højvangen 9, 4470 Svebølle. Tlf: 59535232. Email: plan.byg.miljo@kalundborg.dk

I forbindelse med offentlighedsfasen indkom der ingen bemærkninger til sagen.

Vurdering og vilkår

Efter offentlighedsfasen er der foretaget mindre ændringer til ansøgningen der ikke vurderes at have væsentligt betydning for den indledende annoncering. Kommunen vurderer derfor, at ændringerne kan indeholdes i annonceringen.

7.2 Nabokommunehøring

Da dele af udbringningsarealet ligger i Sorø Kommune er ansøgningsmaterialet sendt i høring i Sorø Kommune. Sorø Kommunes høringssvar fremgår herunder.

Sorø den 13. september 2010

Høringssvar til Kalundborg Kommune angående udspretningsarealer til bedriften på Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby, der ligger i Sorø Kommune.

Kalundborg Kommune har i forbindelse med behandling af miljøgodkendelse efter § 12 i husdyrbrugsloven⁸ bedt Sorø Kommune vurdere udspretningsarealer til produktionen, der ligger i Sorø Kommune jf. § 21 i husdyrbrugsloven.

Sorø Kommune har forholdt sig til det udkast til miljøgodkendelse Kalundborg Kommune har lavet og de vilkår, der er opstillet heri. Sorø Kommune har efter en nærmere vurdering, der er beskrevet nedenfor, ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår.

Arealernes beliggenhed

Arealernes beliggenhed fremgår af kortbilagene til Kalundborg Kommunes miljøgodkendelse. Der er tale om 13 ha, som afstrømmer til Tissø og videre gennem Nedre Halleby Å til Flasken. Arealet ligger i oplandet til Habitatområder, der er udpeget både på grundlag af naturtyper der er følsomme overfor fosfor og andre der er følsomme overfor kvælstof.

Nitrat

Husdyrbrugets udspretningsarealer ligger i oplandet til Tissø og Flasken (Habitatområde 138: Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken). Habitatområde 138 er bl.a. udpeget på grundlag af flere naturtyper, der er følsomme overfor kvælstof f.eks. "Kystlaguner og strandsøer" (naturtype nr. 1150, jf. habitatdirektivet).

Til trods for dette ligger udspretningsarealerne i Nitratklasse 0, hvilket indebærer, at der ikke (iflg. husdyrbekendtgørelsen⁹) stilles skærpede krav udover de almindelige harmoniregler. Grunden til dette er, at det område udspretningsarealerne ligger i, har et såkaldt reduktionspotentiale mellem 75 og 100 (bilag 3 i husdyrbekendtgørelsen). Det betyder, at mellem 75 og 100% af det kvælstof, der forlader rodzonen bliver omsat og således ikke når ud i vandmiljøet.

Miljøstyrelsen har vurderet, at det i områder med reduktionspotentiale mellem 75 og 100 som udgangspunkt ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til kvælstoftilførelsen, selvom udspretningsarealerne afvander til internationalt beskyttede naturområder, der er sårbare overfor kvælstof.

Det kan dog ikke udelukkes at 25% af det kvælstof der forlader rodzonen vil ende i Habitatområde 138, som bl.a. er udpeget på grundlag af flere naturtyper, der er følsomme overfor kvælstof f.eks. "Kystlaguner og strandsøer" (naturtype nr. 1150, jf. habitatdirektivet).

Ifølge beregninger foretaget i ansøgningsystemet vil der efter udvidelsen udvaskes 58,3 kg N/ha/år fra rodzonen. I det 75-100% af nitraten omsættes inden det når de følsomme vandområder, kan der i værste tilfælde forventes en udledning til vandområderne på 14,6 kg N/ha/år (25% af de 58,3 kg N/ha/år).

Den nuværende produktion har i forvejen i miljøgodkendelse, hvor belastningen til vandområderne er godkendt. Beregningerne fra ansøgningsystemet viser, at udvaskningen fra rodzonen før udvidelsen var 58,9 kg N/ha/år. Det betyder, at projektets gennemførelse vil føre til et fald i nitratudvaskningen.

Kalundborg Kommune har stillet vilkår om, at hvis der ønskes udbragt husdyrgødning fra andre kilder må den samlede udbringning på hele bedriftens arealer ikke overstige 1,37 DE/ha/år i gennemsnit. Beregninger viser, at et husdyrtryk på 1,37 DE/ha/år vil resultere i en udvaskning fra rodzonen på 58,9 kg N/ha/år, altså svarende til den udvaskning, der allerede findes før projektets gennemførelse.

⁸ [Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug](#) med senere ændringer.

⁹ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Det er derfor Sorø Kommunes vurdering, at der med de vilkår Kalundborg Kommune har stillet angående mængden af husdyrgødning til arealerne, ikke er risiko for merudvaskning fra arealerne i Sorø Kommune til Internationalt beskyttede vandområder. Det er derfor kommunens vurdering, at projektets gennemførelse med de opstillede vilkår ikke vil stride mod bekendtgørelse om habitatdirektivet¹⁰.

Fosfor

Arealerne ligger som sagt i oplandet til Tissø og Flasken, som er internationale naturbeskyttelsesområder (Habitatområde 137 og 138). Tissø er følsom overfor fosfor.

Kommunen skal vurdere, om det ansøgte projekt vil påvirke Natura 2000 området væsentligt. For landbrugsarealer, der afvander til de mest sårbare Natura 2000-områder, stilles der krav om at begrænse fosforudvaskningen.

Jordbundstypen på arealet er for størstedelen sandblandet lerjord (JB 5). Beregningerne i ansøgningsystemet viser, at der til udbringningsarealerne gennemsnitligt tilføres 29,3 kg P/ha/år. Afgrøderne optager 26,4 kgP/ha/år. Der tilføres dermed 2,9 kg P/ha/år mere end der fraføres med afgrøderne. Da der er tale om en model vil tallene være behæftet med usikkerhed.

Når jordbundstypen på udspretningsarealet er lerjord, der er drænet eller der er tale om lavbundsarealer har Danmarks Jordbrugsforskning vurderet, at der kan være risiko for udvaskning af overskydende fosfor til de sårbare vandområder. Derfor er der fastsat regler om størrelsen af fosforoverskuddet (fosforoverskuddet er den mængde fosfor der tilføres pr. ha mere end der fraføres med afgrøderne). Imidlertid er det Danmarks Jordbrugsforskning vurdering, at jorder med fosfortal under 4 vil have så stor en evne til at binde fosforen, at der ikke er risiko for udvaskning fra arealerne.

Der er indsendt jordbundsanalyser fra arealet i Sorø Kommune. Heraf fremgår det, at fosfortallet på arealet er mellem 2,2 og 2,8.

På den baggrund er det Sorø Kommunes vurdering, at der ikke vil være risiko for fosforudvaskning fra projektets udspretningsarealer i Sorø Kommune. Anvendelsen af dem efter de vilkår der er sat i Kalundborg Kommunes miljøgodkendelse, vil derfor efter Sorø Kommunes vurdering ikke være i strid med habitatbekendtgørelsen.

Vandløb

Der findes ingen vandløb i umiddelbar nærhed af udspretningsarealet.

Vandhuller

Der findes ingen beskyttede vandhuller på eller umiddelbart op til udspretningsarealerne, men der kan være et mindre vandhul i forbindelse med en remise på udspretningsarealet. Ligesom for vandløbene vil det primært være fosfor (og ikke kvælstof), der kan udgøre et problem for vandhullerne. Det er dog kommunens vurdering, at en almindelig udbringning af gylle efter gældende lovgivning ikke vil betyde, at der er fare for, at der sker en overfladeafstømning til vandhullet, med mindre terrænet mod vandhullet er stærkt hældene. Da vandhullet ligger midt inde i remisen og der ikke er stærk hældning dertil, er det Sorø Kommunens vurdering, at der ikke vil være fare for overfladeafstrømning til remisen.

Bilag 4 arter

I vandhullet kan der være paddearter der er opført på Habitatdirektivets bilag 4, som kommunen ikke har kendskab til. Da der ikke som følge af anvendelsen af arealerne til udspretning af gylle vil ske en negativ påvirkning af vandhullerne, er det kommunens vurdering, at der dermed heller ikke vil være risiko for, at yngleområdet for eventuelle bilag 4 arter, vil påvirkes.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 408 af 1/5 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

7.3 Partshøring

I perioden fra 6. august 2010 til 17. september 2010 sendte Kalundborg Kommune et udkast til miljøgodkendelse i høring hos ansøger, ejere og lejere af nabobeboelser inden for en beregnet lugtkonsekvensafstand, ejere af forpagtede arealer og ejere af nabomatrikler. I alt blev høringen sendt til 16 parter.

I forbindelse med høringen indkom der en række tilretninger og bemærkninger fra ansøger (ansøgers konsulent):

1. Der anmodes om fleksibilitet mellem valget af de enkelte BAT-tiltag.
2. Det anføres, at ansøger fører nøje kontrol med energiforbruget og løbende kan registrere udsving i forbruget, f.eks. ved korntørring. Der er ikke installeret en bimåler på selve stalden og ansøger ønsker vilkår 2.13 ændret således at forbruget opgøres men ikke med bimåler.
3. I forhold til transport, hvor kommunen stiller vilkår om at al transport som hovedregel skal foregå mellem 6 og 18, ønskes ansøger det indskrevet at levering af grise, kan foregå uden for tidsrummet.
4. Vilkår 2.33 vedr. støv ønsker ansøger ændret, så det kun gælder for anlægget og ikke arealerne, da høst eksempelvis ikke kan undgå at støve.

Vurdering og vilkår

Kalundborg Kommune har følgende vurdering af de indkomne bemærkninger:

Ad 1) Det er kommunens vurdering, at ansøger har frit valg til at vælge hvorledes emissionen fra husdyrbruget med BAT-tiltag kan reduceres, men at de valgte tiltag herefter vilkårsfastsættes med detaljerede driftsvilkår. Med hensyn til muligheden for fleksibilitet mellem de valgte BAT-tiltag er der Kalundborg Kommunes vurdering at det i forbindelse med tilsyn vil være vanskeligt at kontrollere fleksibilitet mellem foderoptimering og gyllekøling. Ønskes der ændringer i de valgte BAT-tiltag og dermed driftsvilkår, kræver det et tillæg til miljøgodkendelsen.

Ad 2) Kommunen vurderer, at der i det konkrete tilfælde er stor opmærksomhed på energiforbruget, hvor der elforbruget blandt andet løbende kan følges. Kommunen vurderer i det konkrete tilfælde at vilkåret kan ændres, så der ikke er behov for bimåler, men at driftens samlede forbrug registreres.

Ad 3) Kommune er opmærksomme på, at der kan forekomme transporter af f.eks. dyr uden for det vilkårsfastsatte tidsrum. Kommune har i vilkåret tilføjet "planlagte" transporter, da bedriften ikke nødvendigvis selv kan planlægge tidsrummet for levering af dyr. Det er dog kommunens opfattelse, at det skal tilstræbes, at levering af dyr sker indenfor tidsrummet 6-18.

Ad 4) Kommunen fastholder vilkåret, da det efter vores vurdering bør gælde både anlæg og arealer. Om støvgener er "væsentlige" beror på en konkret vurdering af situationen, hvor der naturligvis tages højde for særlige situationer, f.eks. ved høst.

8 Bilagsoversigt

Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område 157: Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken

Relevante plantelister

Landboforeningen Gefions situationsplan

Kortbilag 1: Husdyrbrugets anlægs placering i forhold til naturområder

Kortbilag 2: Udbringningsarealer i forhold til naturområder

Kortbilag 3: Udbringningsarealer i forhold til fosforsårbare oplande

Kortbilag 4: Udbringningsarealer i forhold til nitratklasser

Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område 157: Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken, Klippet fra Vestsjællands Amts basisanalyse

Tabel 1. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 100, Tissø, Åmose og Hallenslev Mose.

Nr.	Naturtype / art	Bestandsstørrelse ^c	Foreløbig trusselvurdering	Datagrundlag, kortlægningsstatus
A021	Rordrum (ynglende) ^a	6 par		Vestsjællands Amt 2001
A037	Pibesvane (rastende) ^{a,b}	200	Forstyrrelser	Vestsjællands Amt 2001
A038	Sangsvane (rastende) ^{a,b}	600	Forstyrrelser	Vestsjællands Amt 2001
A039	Sædgås (rastende) ^b	1500	Forstyrrelser	Vestsjællands Amt 2001
A043	Grågås (rastende) ^b	6-7000	Forstyrrelser	Vestsjællands Amt 2001
A075	Havørn (ynglende) ^a	0	Forstyrrelser	Obs. af territoriehævdende par (Vestsjællands Amt 2001), men ikke registreret ynglende i nyere tid
A081	Rørhøg (ynglende) ^a	24 par		Vestsjællands Amt 2001
A094	Fiskeørn (yngl./rast.) ^a	1 par?		Vestsjællands Amt 2001
A151	Brushane (ynglende) ^a	0		Kun rastende fugle i yngletiden. Sidste sikre ynglefund i 1994. Vestsjællands Amt 2001
A195	Dværgerterne (ynglende) ^a	6 par		Vestsjællands Amt 2001. Overvåges af amtet i Novana 2006

EF-habitatområde nr. 138, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken.

Nr.	Naturtype / art	Areal (ha)	Foreløbig trusselvurdering	Datagrundlag, kortlægningsstatus
1149	Pigsmerling	?		Ikke kortlagt; registreret i øvre Halleby Å og i Bostrup Å
1166	Stor Vandsalamander	?		Ikke kortlagt
1355	Odder	?	Forstyrrelser, rusefiskeri	Sporfund 1994-1998
1130	Flodmundinger	32	Eutrofiering	Kortlagt af Skov- og Naturstyrelsen 2004
1150	*Lagune	?	Eutrofiering	"Kontor-kortlagt" af Vestsjællands Amt 2000. Ingen forekomster registreret.
1310	Enårig strandengsvegetation	-		Meget små arealer. Kortlagt sammen med strandenge (1330)
1330	Strandenge	149	Manglende afgræsning	Amtets kortlægning 2004
2130	*Grå/grøn klit	25	Tilgroning med rynket rose; atmosfærisk N	Amtets kortlægning 2004
3140	Kransnålalge-sø	1200	Eutrofiering; atmosfærisk kvælstof?, trawlfiskning, vandindvinding	Foreløbig kortlægning, Vestsjællands Amt 2005
3150	Næringsrig sø	(1200?)	Eutrofiering, trawlfiskning, vandindvinding	Ikke kortlagt
3260	Vandløb	(~31 km)	Spildevand, hårdhændet oprensning	Målsatte vandløb. Type usikker.
6210	Kalkoverdrev	1,8		Amtets kortlægning 2004-5
6230	*Surt overdrev	14	Manglende afgræsning; atmosfærisk N	Amtets kortlægning 2004-5
6410	Tidvis våd eng	8,5	Tilgroning og kæmpe-bjørneklo	Amtets kortlægning 2004-5
7230	Rigkær	4,8		Amtets kortlægning 2004-5
9130	Bøgeskov på muldbund	?		Fredskovsarealer forventes kortlagt i 2006
91E0	Ellesump	?		Fredskovsarealer forventes kortlagt i 2006

^{a)} Arter på fugledirektivets bilag I, ^{b)} arter omfattet af fugledirektivets artikel 4, stk. 2. ^{c)} Data gælder kun for fuglebeskyttelsesområdet og er fra 2001.

^{*}) Prioriterede naturtyper

Tabel 2. Nyligt konstaterede arter og naturtyper som endnu ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 157, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken

Nr.	Naturtype / art	Areal (ha)/pop.str.	Foreløbig trusselvurdering/kommentar	Datagrundlag, kortlægningsstatus
3130	Sø med småarter	6	Eutrofiering; atmosfærisk kvælstof?, stabiliseret vandstand	Foreløbig kortlægning, Vestsjællands Amt 2005
4030	Tør hede	2,2	Tilgroning med vedplanter; atmosfærisk kvælstof	Amtets kortlægning 2004-5
6120	Tørt overdrev på kalkholdigt sand	0,4	Måske atmosfærisk N. Tilgroning?	Amtets kortlægning 2004-5
A072	Hvøpsevåge (ynglende) ^a	2 par ^c	Yngler umiddelbart uden for habitatgrænsen	Vestsjællands Amt 2001
A132	Klyde (ynglende) ^a	4 par ^c	Ingen ynglesucces i 2001. Tidligere op til 14 par	Vestsjællands Amt 2001
A193	Fjordterne (ynglende) ^a	6 par ^c		Vestsjællands Amt 2001. Overvåges af amtet i Novana 2006
A222	Mosehornugle	1 par? ^c		Vestsjællands Amt 2001

^{a)} Arter på fugledirektivets bilag I. ^{c)} Data gælder kun for fuglebeskyttelsesområdet og er fra 2001.

Planteliste for lokalitet nummer 153 og 149 (Markeret 2 på bilag 1)

153:											
Plantenavn	Kvant	Amt	Dk	EU	N	Dato	Finder	Amt værdi	DK værdi	EU værdi	AB
Hundesalat	-	X			?	19920716	Pete	150	0	0	A
Smalbladet Kæruld	-				2	19920716	Pete	50	0	0	C
Vinget Perikon	-				5	19920716	Pete	50	0	0	B
Seline	-				2	19920716	Pete	50	0	0	B
Blågrøn Star	-				x	19920716	Pete	50	0	0	C
Hirse-Star	-				3	19920716	Pete	50	0	0	C
Tandbælg	-				2	19920716	Pete	50	0	0	C
Blåtop	-				2	19920716	Pete	50	0	0	C
Smalbladet Høgeurt	-				2	19920716	Pete	50	0	0	C
Gul Frøstjerne	-				?	19920716	Pete	25	0	0	B
Vild Gulerod	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Hjertegræs	-				2	19920716	Pete	25	0	0	C
Jordbær-Kløver	-				7	19920716	Pete	25	0	0	C
Kløvkrone	-				8	19920716	Pete	25	0	0	B
Almindelig Knopurt	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Blågrøn Kogleaks	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Strand-Kogleaks	-				5	19920716	Pete	25	0	0	C
Mark-Krageklo	-				2	19920716	Pete	25	0	0	C
Smalbladet Kællingetan	-				2	19920716	Pete	25	0	0	B
Almindelig Mjødurt	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Vand-Mynte	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Dynd-Padderok	-				5	19920716	Pete	25	0	0	C
Kær-Padderok	-				3	19920716	Pete	25	0	0	C
Eng-Rørhvene	-				5	19920716	Pete	25	0	0	C
Almindelig Skjolddrage	-				6	19920716	Pete	25	0	0	C
Strand-Skræppe	-				9	19920716	Pete	25	0	0	B
Kær-Snerre	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Sump-Snerre	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Dværg-Star	-				-	19920716	Pete	25	0	0	C
Nikkende Star	-				-	19920716	Pete	25	0	0	C
Toradet Star	-				5	19920716	Pete	25	0	0	C
Tyakset Star	-				4	19920716	Pete	25	0	0	B
Sværtelvæld	-				7	19920716	Pete	25	0	0	C
Trævlekrone	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Vandpeberrod	-				8	19920716	Pete	25	0	0	B
Almindelig Brunelle	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Almindelig Fredløs	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
149:											
Almindelig Fredløs	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Gul Frøstjerne	-				?	19920716	Pete	25	0	0	B
Blågrøn Kogleaks	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Strand-Kogleaks	-				5	19920716	Pete	25	0	0	C
Almindelig Mjødurt	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Vand-Mynte	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Eng-Rørhvene	-				5	19920716	Pete	25	0	0	C
Kær-Snerre	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Sump-Snerre	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Nikkende Star	-				-	19920716	Pete	25	0	0	C
Tyakset Star	-				4	19920716	Pete	25	0	0	B
Sværtelvæld	-				7	19920716	Pete	25	0	0	C
Vandpeberrod	-				8	19920716	Pete	25	0	0	B
Asparges	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C

Smalbladet Dunhammer	-				7	19920716	Pete	25	0	0	C
----------------------	---	--	--	--	---	----------	------	----	---	---	---

Planteliste for lokalitet nummer 406 (Markeret 3 på bilag 1)

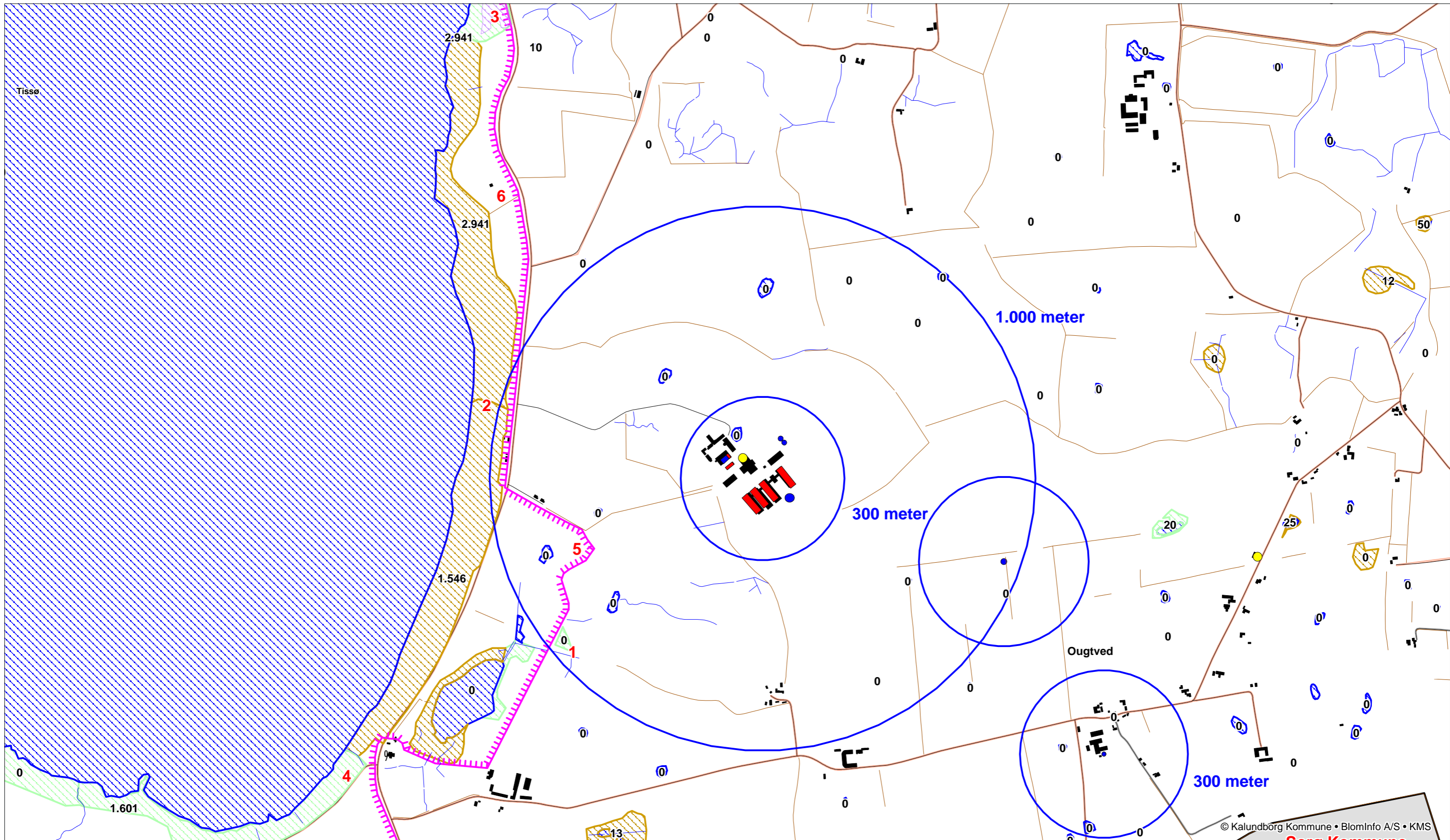
Plantenavn	Kvant	Amt	Dk	EU	N	Dato	Finder	Amt værdi	DK værdi	EU værdi	AB
Lancet-Skeblad	-	V(A)	V		-	19920726	Pete	600	800	0	R
Søpryd	-	V	X		?	19920726	Pete	300	300	0	A
Hundesalat	-	X			?	20050920	Kris	150	0	0	A
Kødfarvet Gøgeurt	-	X			2	19920726	Pete	150	0	0	A
Lav Tidsel	-	X			2	20050920	Kris	150	0	0	B
Vinget Perikon	-				5	20050920	Kris	50	0	0	B
Blågrøn Star	-				x	20050920	Kris	50	0	0	C
Seline	-				2	20050920	Kris	50	0	0	B
Djævelsbid	-				2	19940928	Pete	50	0	0	C
Blåtop	-				2	19940928	Pete	50	0	0	C
Fåblomstret kogleaks	-				2	19920726	Pete	50	0	0	B
Øret Pil	-				3	19920726	Pete	50	0	0	C
Langbladet Ranunkel	-				7	19920726	Pete	50	0	0	C
Hirse-Star	-				3	19920726	Pete	50	0	0	C
Tandbælg	-				2	19920726	Pete	50	0	0	C
Blågrå-Siv	-				4	20050920	Kris	50	0	0	B
Hulkrauet Kodriver	-				3	20050920	Kris	25	0	0	C
Dunet Dueurt	-				5	20050920	Kris	25	0	0	C
Hjertegræs	-				2	20050920	Kris	25	0	0	C
Sump-Snerre	-				x	20050920	Kris	25	0	0	C
Almindelig Brunelle	-				x	20050920	Kris	25	0	0	C
Almindelig Knopurt	-				x	20050920	Kris	25	0	0	C
Dunet Vejbred	-				3	20050920	Kris	25	0	0	B
Vand-Mynte	-				4	20050920	Kris	25	0	0	C
Kær-Tidsel	-				3	20050920	Kris	25	0	0	C
Håret Høgeurt	-				2	20050920	Kris	25	0	0	C
Trævlekrone	-				x	20050920	Kris	25	0	0	C
Eng-Rørhvene	-				5	20050920	Kris	25	0	0	C
Kær-Padderok	-				3	20050920	Kris	25	0	0	C
Håret Star	-				5	20050920	Kris	25	0	0	C
Almindelig Star	-				2	20050920	Kris	25	0	0	C
Mark-Krageklo	-				2	20050920	Kris	25	0	0	C
Sværtevæld	-				7	20050920	Kris	25	0	0	C
Kål-Tidsel	-				5	20050920	Kris	25	0	0	C
Gul Snerre	-				3	20050920	Kris	25	0	0	C
Toradet Star	-				5	20050920	Kris	25	0	0	C
Kær-Star	-				5	20050920	Kris	25	0	0	C
Almindelig Mjødurt	-				4	20050920	Kris	25	0	0	C
Stor Knopurt	-				3	20050920	Kris	25	0	0	C
Strand-Skræppe	-				9	20050920	Kris	25	0	0	B
Gul Frøstjerne	-				?	19940928	Pete	25	0	0	B
Mangeblomstret Frytle	-				3	19920726	Pete	25	0	0	C
Vandspir	-				5	19920726	Pete	25	0	0	C
Almindelig Hvene	-				3	19920726	Pete	25	0	0	C
Kamgræs	-				4	19920726	Pete	25	0	0	C
Jordbær-Kløver	-				7	19920726	Pete	25	0	0	C
Kløvkrone	-				8	19920726	Pete	25	0	0	B
Blågrøn Kogleaks	-				x	19920726	Pete	25	0	0	C
Fladtrykt Kogleaks	-				3	19920726	Pete	25	0	0	C

Strand-Kogleaks	-				5	19920726	Pete	25	0	0	C
Almindelig Kongepen	-				3	19920726	Pete	25	0	0	C
Smalbladet Kællingetan	-				2	19920726	Pete	25	0	0	B
Sideskærm	-				7	19920726	Pete	25	0	0	C
Almindelig Pimpinelle	-				2	19920726	Pete	25	0	0	C
Nyse-Røllike	-				2	19920726	Pete	25	0	0	C
Almindelig Skjolddrage	-				6	19920726	Pete	25	0	0	C
Kær-Snerre	-				4	19920726	Pete	25	0	0	C
Dværg-Star	-				-	19920726	Pete	25	0	0	C
Nikkende Star	-				-	19920726	Pete	25	0	0	C
Sylt-Star	-				6	19920726	Pete	25	0	0	C
Tyakset Star	-				4	19920726	Pete	25	0	0	B
Liden Tusindgylden	-				?	19920726	Pete	25	0	0	C
Vandnavle	-				2	19920726	Pete	25	0	0	C
Angelik	-				x	19920726	Pete	25	0	0	C
Almindelig Fredløs	-				x	20050920	Kris	25	0	0	C

Planteliste for lokalitet nummer 142 (Markeret 4 på bilag 1)

Plantenavn	Kvant	Amt	Dk	EU	N	Dato	Finder	Amt værdi	DK værdi	EU værdi	AB
Nåle-Sumpstrå	-	V	X		2	19920716	Pete	300	300	0	A
Søpryd	-	V	X		?	19920716	Pete	300	300	0	A
Blågrå-Siv	-				4	20050905	Kris	50	0	0	B
Strand-Skræppe	-				9	20050905	Kris	25	0	0	B
Almindelig Knopurt	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Blågrøn Kogleaks	-				x	19920716	Pete	25	0	0	C
Vand-Mynte	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Gul Snerre	-				3	19920716	Pete	25	0	0	C
Kær-Snerre	-				4	19920716	Pete	25	0	0	C
Sværtelvæld	-				7	19920716	Pete	25	0	0	C
Vandpeberrod	-				8	19920716	Pete	25	0	0	B
Vandspir	-				5	19920716	Pete	25	0	0	C
Liden Tusindgylden	-				?	20050905	Kris	25	0	0	C

Bilag 1: Husdyrbrugets anlæg i forhold til naturområder

Signatur:

	Heder		Sø		Stalde
	Moser		Standeng		Opbevaringsanlæg
	Overdrev		Natura 2000		Husdyrbrug over 75 dyreenheder
	Eng		§ 7- naturområde		

Sagsnummer: 326-2008-1815
 Adresse: Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby

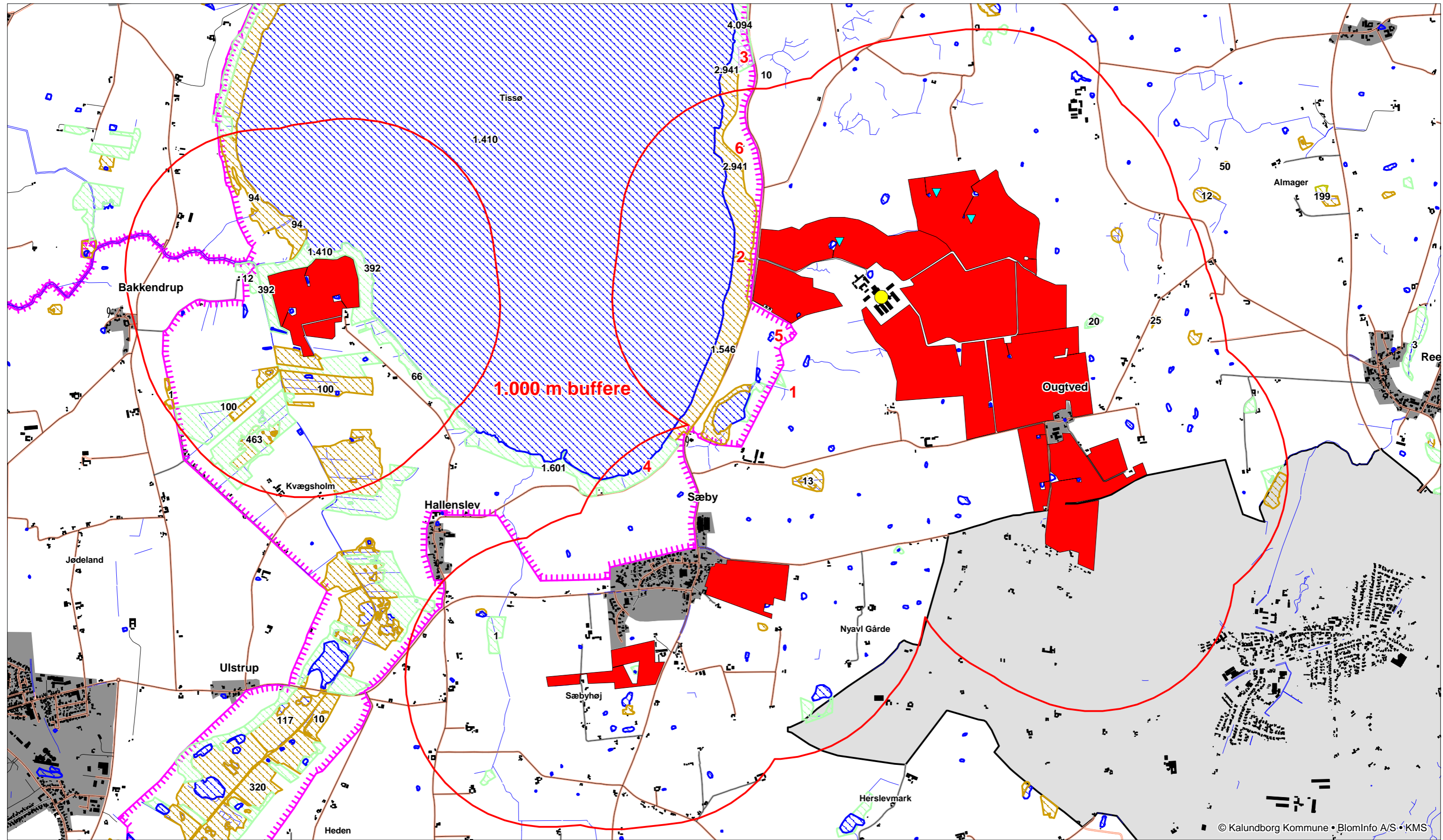
Afdeling: Plan, Byg & Miljø
 Adresse: Højvængen 9, 4470 Svebølle

Dato: 21-07-2010

Mål: Ikke målfast

Initialer: frwe

Bilag 2: Husdyrbrugets udbringningsarealer i forhold til naturområder

© Kalundborg Kommune • BlomInfo A/S • KMS

Signatur:

	Heder		Sø		Ejede og forpagtede arealer
	Moser		Standeng		Husdyrbrugets anlæg
	Overdrev		Natura 2000		Udbringningsareal skræner > 6 grader mod naturlokalitet
	Eng		§ 7- naturområde		

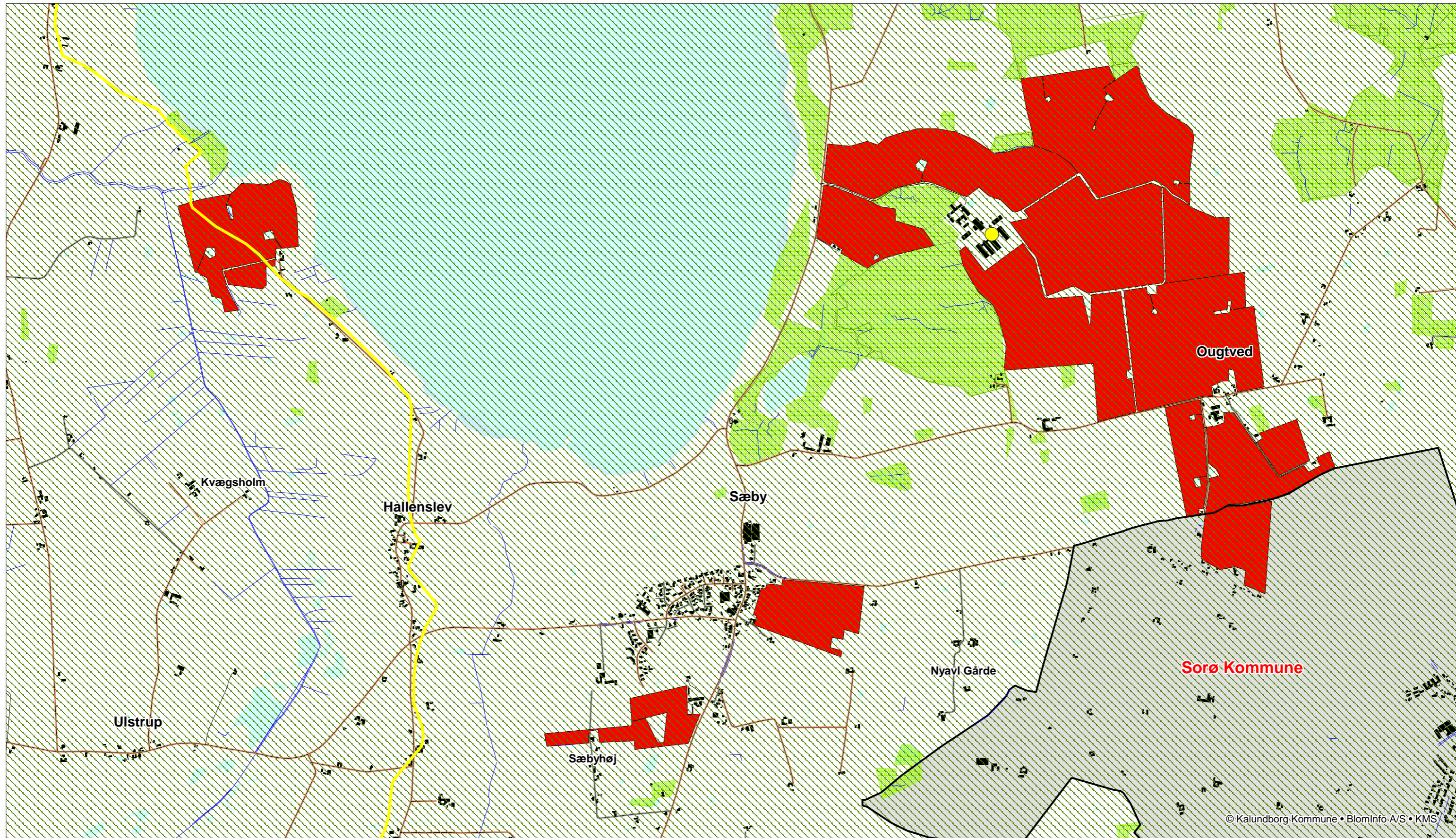
Sagsnummer: 326-2008-1815
 Adresse: Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby

Afdeling: Plan, Byg & Miljø
 Adresse: Højvangen 9, 4470 Svebølle

Dato: 21-07-2010 Mål: Ikke målfast Initialer: frwe

Bilag 3: Husdyrbrugets udbringningsarealer i forhold til fosforfølsomme områder

© Kalundborg Kommune • BlomInfo A/S • KMS

Signatur:

- Fosforfølsomme områder
- Oplandsgrænse
- Ejede og Forpagtede arealer
- Ejendommens lokalitet

Sagsnummer: 326-2008-1815
Adresse: Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby

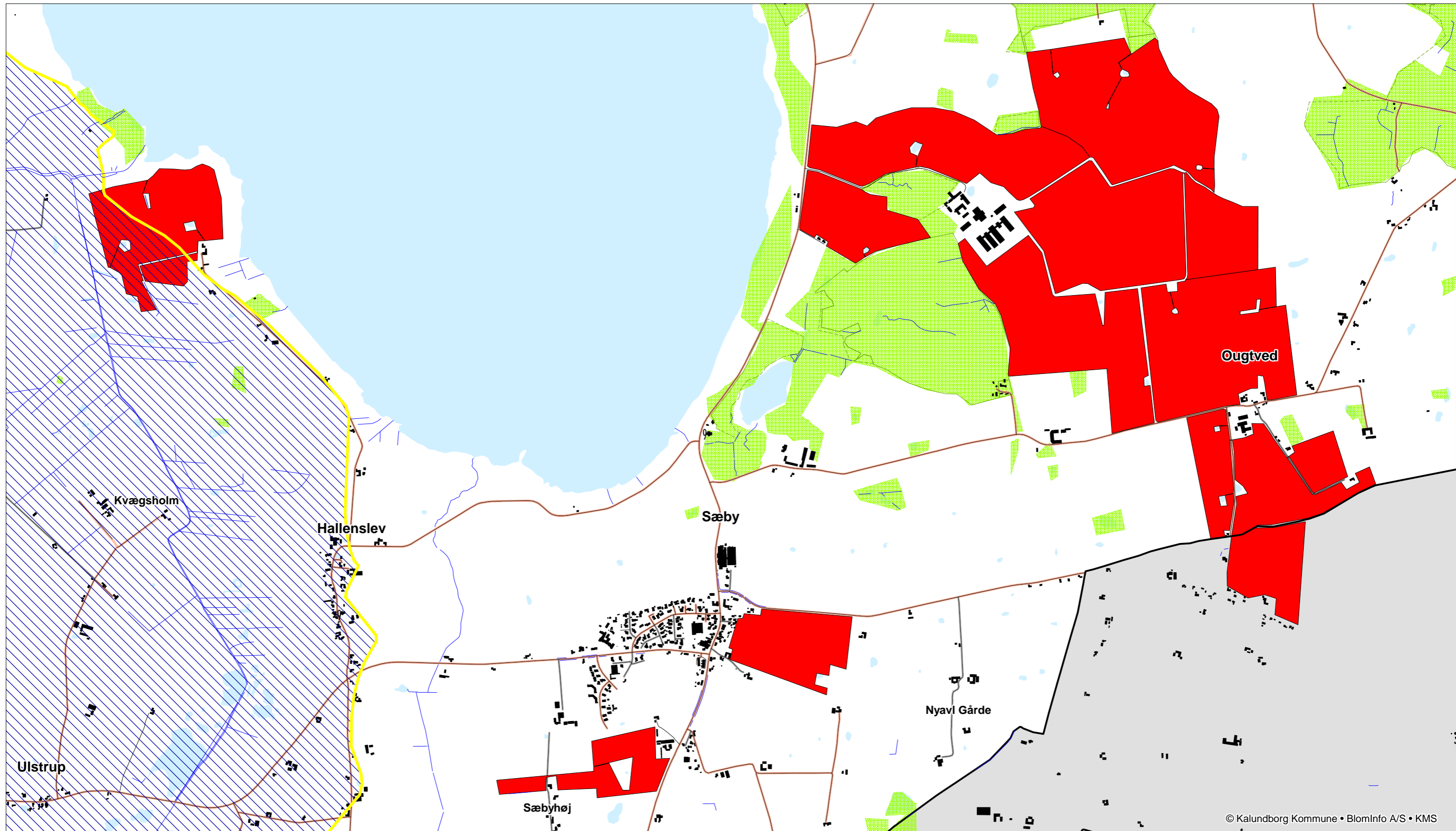
Afdeling: Plan, Byg & Miljø
Adresse: Højvangen 9, 4470 Svebølle

Dato: 21-07-2010

Mål: Ikke målfast

Initialer: frwe

Bilag 4: Husdyrbrugets udbringningsarealer i forhold til nitratklasser

© Kalundborg Kommune • BlomInfo A/S • KMS

Signatur:

- Nitratklasse 3
- Nitratklasse 2
- Nitratklasse 1
- Oplandsgrænse
- Ejede og forpagtede arealer
- Husdyrbruget anlæg

Sagsnummer: 326-2008-1815
Adresse: Sæbyvej 60, 4291 Ruds Vedby

Afdeling: Plan, Byg & Miljø
Adresse: Højvangen 9, 4470 Svebølle

Dato: 21-07-2010

Mål: Ikke målfast

Initialer: frwe